

Barış ve insanlığın mutluluğu uğrunda altmış yıldır süren savaşım

Erich Honecker

*Alman Sosyalist Birlik Partisi Genel Sekreteri
ve DAC Devlet Konseyi Başkanı*

1

Barış ve mutluluk. Bunlar, tarih boyunca, nispeten kısa dönemlerde sakin bir hayat yaşamış olan insanlığın başta gelen ülküleridir. Özellikle bu yüzyılda emperyalistlerin çıkardıkları iki dünya savaşı son derece kanlı ve yıkıcı olmuştur. Zaman geçtikçe daha iyi anlaşılmuştur ki, savaş ve barış sorunları, bu sorunların çözüm yolları sınıfların varoluşuna, çıkarlarına ve aralarındaki savaşıma bağlıdır.

Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi insanlık tarihinde olduğu gibi, barış uğrunda savaşımda da yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. Bu devrim «savaşların kaldırılması uğrunda savaşımda ilk utku»yu sağlamıştır. Burjuvazinin ve büyük toprak sahiplerinin egemenliğini yıkarak, yeryüzünün altıda birinde Sovyet egemenliğini kuran Rusya işçi ve köylüleri dünya ölçüsündeki emperyalist sistemde ilk büyük gediği açmışlardır. Oktobr Devrimi'ni gerçekleştiren ülke dünya halklarına, bir emperyalist harbe son vermenin başında işçi sınıfının Marksist-Leninist partisi bulunan yığınların devrimci savaşımla mümkün olabileceğini göstermiştir.

Kızıl Oktobr ve dünyada sosyalizmin gücünün artması daha önce eşi görülmemiş bir toplumsal çatışmanın, derin değişimler sürecinin temelini oluşturmaktadır ve bu halkların, tarihin dümenini gitgide daha güvenli bir biçimde ele aldıklarına tanıklık etmektedir. Emperyalizm, her ne kadar ilerlemeye karşı koymak için kullandığı büyük bir potansiyele sahip olsa da, dünyadaki egemen durumunu bir daha elde etmemek

üzere yitirmiştir. Sosyalizm güçlerinin sağlamlaşması, halkların ulusal ve sosyal kurtuluşları uğrındaki savaşlarının gelişmesi uluslararası durumda gittikçe derinleşen değişimlere yol açmaktadır. Bunu barışsever güçlerin ilerleyiş ve başarıları parlak bir biçimde kanıtlamaktadır.

Sovyet devletinin daha ilk gününde dış politikada baş hedefin barışın sağlanması olduğu açıklanmış ve bu yoldan bir saniye bile uzaklaşılması, Sovyet devletinin ilk resmi belgesi olan ve Lenin tarafından yazılan *Barış Buyruğundan* başlanarak *Sovyetler Birliği Komünist Partisinin XXIV. ve XXV. kongrelerinde kabul edilen barış, güvenlik ve işbirliği programlarına* varılmıştır.

Barış Buyruğu ile sürekli ve demokratik bir barış sağlanması idesi insanlık tarihinde ilk defa olarak bir devletin politikasının temeli yapılmıştır. Genç Sovyet devletinin emperyalist saldırıya karşı savaştığı bir dönemde Lenin, ayrı toplumsal düzenlere bağlı devletler arasında barış içinde yanyana yaşamanın gerekliliğini ortaya koymuştur. Lenin'in kanısına göre biricik doğru, gerçekçi politika, sosyalizmin özünü dile getiren politika, ardıcıl ve mümkün olduğu kadar sürekli bir barış için gerekli olan faktörleri içeren bir dış politikaydı. Böyle bir politika yeni toplumun kurulması bakımından yaşamsal bir önem taşımakta ve aynı zamanda her an bir emperyalist saldırıya karşı koymak için gerekli koşulları sağlamaktadır. Bu Leninci politika, kurtuluşları için savaşan halklarla dayanışmayı, kapitalist devletlerle yapıcı bir işbirliği istemiyle birleştiriyordu. Bu da son derece doğal bir şeydir, çünkü sosyalizm, üstünlüğünü özellikle barış zamanında kanıtlayabilir ve böylelikle dünya olaylarının gelişmesine derin etkide bulunabilir.

Sovyet devleti, uluslararası çapta tanınması için savaştığı sıralarda da, dış politikasının bu doğrultusuna tamamen sadık kaldı. Rusya Sovyet Federe Sosyalist Cumhuriyeti Dışişleri Halk Komiseri G, Çiçerin, Cenevre Konferansındaki (1922) konuşmasında, Sovyet heyetinin görüşünü şöyle açıkladı: Çağımızda iki toplumsal sistemin barış içinde yanyana yaşaması mümkündür. Eski sistemle yeni doğmakta olana bağlı devletler arasında ekonomik işbirliği vazgeçilmez bir gereksinme halini almaktadır.

1922 yılında Sovyetler Birliği ile Almanya, sosyalist ve kapitalist devletler arasında iyi komşuluk ve karşılıklı yarara dayanan işbirliğine ilk örnek sayılan Rapallo anlaşmasını imzaladılar. Aynı yıl içinde Sovyet devleti genel bir silâhları azaltma programı önerdi.

1930 yıllarında, Sovyetler Birliği kolektif güvenlik fikrini savunan tek devletti. Bu tutum tüm halkların yaşamsal çıkarlarına uygundu ve Alman faşizminin temsil ettiği savaş tehlikesini engelleme amacına yönelik bulunuyordu. Fakat uluslararası çapta güçler dengesi o dönemde bir kolektif güvenlik sağlama olanağı vermedi. Bugün herkes kabul ediyor ki,

diğer devletler Sovyet önerilerini benimsemiş, olsalardı, halklar o tarifsiz ıstıraplara katlanmayacaklardı.

Kapitalist devletler faşizmi yenmek için Sovyetler Birliği'yle güçbirliği yapmanın şart olduğunu ancak Batı Avrupa'nın hemen hemen tümünün faşist saldırganların boyunduruğu altına girmesinden sonra anladılar. Anti-hitler koalisyonu, değişik toplumsal düzenlere bağlı devletler arasında ortak çıkarlar temelinde oluşan güçbirliği biçimlerinden biriydi.

Sovyetler Birliği'nin yürüttüğü savaş ve halkların faşist saldırganlar karşısındaki direnişi İkinci Dünya Savaşına anti-faşist bir kurtuluş savaşına niteliği veriyordu. Bu savaş dünya tarihinde barış ve ulusal bağımsızlık uğrunda verilmiş olan savaşların en büyüğü oldu. Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin başkenti Berlin'de, Treptov Parkında yer alan anıtta «İnsanlığı faşizm köleliğinden kurtarma uğrunda canlarını veren Kızıl Ordu savaşçılarına ebendi şan» sözleri yazılıdır. Sovyetler Birliği'nin faşizmin ezilmesinde oynadığı çözümleyici rol, Sovyet vatandaşlarının bu savaştaki kahramanlığı yeryüzünde bu ilk sosyalist ülkeye karşı sempatinin daha da artmasına yol açtı. Öte yandan, faşizme karşı kazanılan utku dünya sosyalist sisteminin temellerinin atılmasını sağladı. Böylelikle de Avrupa'nın bir savaş kıtası halinden barış kıtası haline gelmesinin başlıca koşulları yaratılmış oldu.

Emperyalizmin İkinci Dünya Savaşından sonra uyguladığı «soğuk harp» ve sosyalizmi «boğma» politikası bilindiği gibi tamamen iflâs etti. Deneyler göstermiştir ki, cepheleşme kimseye yarar sağlamadığı gibi, dünyayı yeni askersel felâketlere sürükleyebilir ve her durumda halkların çıkarlarına aykırıdır, «Soğuk harp»in yumuşamaya dönüşmesi her şeyden önce sosyalist ülkelerin çabalarıyla gerçekleşmiştir ve bu, Avrupa'nın bugünü için olduğu kadar yarını için de büyük bir önem taşımaktadır. Sosyalist devletlerin bu alandaki en büyük hizmeti, barış içinde yanyana yaşama ilkelerini giderek değişik toplumsal düzenlere bağlı devletler arasındaki ilişkilerin normu haline getirmeleridir.

Bu başarı her şeyden önce Sovyetler Birliği'nin ardıcıl barış politikası, SBKP Merkez Komitesinin ve şahsen L. I. Brejnev yoldaşın çabaları sonucunda elde edilmiştir. Sovyetler Birliği insanlık için yaşamsal önemi olan uluslararası sorunlara yaklaşımda dünyadaki gelişmelerin tam çözümlemesini, sosyalist devletlerin, bütün ilerici ve barışsever güçlerin temel çıkarlarını dile getirme ve bunları gerçekleştirme savaşımıyla birleştirmektedir. Dünya halkları barış perspektiflerinin, Sovyetler Birliği'nin ve sosyalist topluluğun diğer devletlerinin etkisinin ve politik eyleminin artmasına sıkı sıkıya bağlı olduğunu gitgide daha iyi anlıyorlar.

Olaylar, barış savaşımının değişik toplumsal düzenlere bağlı devletler arasında barış içinde yanyana yaşama ilişkilerinin güçlenmesi bakımın-

dan taşıdığı derin sosyal önemi doğrulayan yeni yeni elemanlar ortaya çıkarmaktadır. Bu alanda elde edilen başarılar, çağımızın üç büyük devrim gücü olan sosyalizm, uluslararası işçi hareketi ve halkların ulusal kurtuluş savaşı arasındaki işbirliğinin sıklaşması oranında artacaktır.

2

Şanlı Sovyet ordusu tarafından faşizmin bozguna uğratılması halkımızın kurtuluşunu da sağladı, onun önünde yeni bir yaşamın yollarını açtı. Demokratik Almanya Cumhuriyeti bugün egemen ve bağımsız, uluslararası alanda tanınmış bir devlettir. Ülkemiz, Leninci anlayışa dayanan sosyalist dış politika gereğince barış ve sosyal ilerleme uğrunda savaşım yürütmekte, Alman Sosyalist Birlik Partisinin IX. Kongresi kararlarına uyarak, barış içinde yanyana yaşama ilkelerinin uygulanmasına katkıda bulunmaktadır. Değişik toplumsal düzenlere bağlı devletler arasında, sınırların dokunulmazlığı, egemenliğe ve toprak bütünlüğüne saygı, içişlerine karışmama gibi devletler hukuku ilkelerine uygun ilişkiler, karşılıklı çıkarların gerektirdiği bir işbirliğinin gerçekleşmesine yardım edecek normal ilişkiler olabilir ve olmalıdır. Böyle bir politikanın başarısı sadece kardeş ülkelerde sosyalizm ve komünizm kuruculuğuna değil, aynı zamanda ulusal kurtuluş hareketinin, halkların emperyalizme karşı savaşının güçlenmesine yardım eder.

35 ülkenin katıldığı Helsinki Barış ve Güvenlik Konferansının sonuçları Avrupa'da kalıcı bir barış sağlanmasıyla ilgili uluslararası politik sorunların çözümü için geniş bir platform yaratmıştır. Demokratik Almanya Cumhuriyeti, Sovyetler Birliği ve diğer kardeş sosyalist ülkelerle birlikte Helsinki Konferansının bir bütün saydığı Sonuç Belgesinin gerçekleşmesi, yumuşamanın imzalanan anlaşmalar ruhunda derinleşmesi, elde edilen kazanımların güçlenmesi ve genişlemesi için çabalar harcamaktadır. Bu konuda politik yumuşamanın bir askersel yumuşamayla tamamlanması konusuna en büyük ağırlık verilmektedir. İşte DAC bütün bunları gözönünde bulundurarak, benimsediği görüşleri savunacağı Belgrad Konferansının hazırlıklarına katılmaktadır.

Barış içinde yanyana yaşama ilkeleri aynı zamanda sosyalist devletimizin, Demokratik Almanya Cumhuriyeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti arasındaki ilişkilerin normalleşmesi uğrunda girişimlerinin de temelinde yatmaktadır. Avrupa'da imzalanan tüm anlaşmalar (ki FAC ile anlaşma ve Batı Berlin'le ilgili dördümlü anlaşma bunların başlıcalarıdır) barışın ve güvenliğin çıkarlarına uygun önemli sonuçlara ulaşılmasını sağlamıştır. İlişkilerin normalleşmesine yardımcı olacak yapıcı girişimleri ileride daha da artıracaktır. Ama bu, karşı tarafın da sorunlara iyi niyetle yaklaşmasını gerektirmektedir. Federal Almanya Cumhuriyeti'nin son zamanlarda, yukarıda adı geçen anlaşmaların olduğu kadar Helsinki Konferansı Sonuç Bel-

gesinin metnine ve ruhuna aykırı hareketleri gitgide artırdığını görmemek mümkün mü? Bu hareketler iki Alman devleti arasındaki ilişkilerin, anlaşmalarda öngörülen yönlerde gelişmesini engellemekte ve barışa, yumuşamaya bağlı gerçekçi kişileri tedirgin etmektedir.

Avrupa'daki yumuşamanın yayılması isteniyorsa, egemenliğe, sınırlara ve toprak bütünlüğüne tam saygı gösterilmesi, içişlerine karışılmaması gereklidir. Federal Almanya Cumhuriyeti'nin ikide birde ortaya attığı Almanların birliği hayali tamamiyle gerçek dışıdır ve eninde sonunda DAC ile FAC arasındaki ilişkilerin iyileştirilmesi yolunda erişilenleri tehlikeye sokmaktadır. FAC'nin iç yasaları uluslararası yasa niteliği alamaz. Böyle bir hayal yumuşama süreci için zararlıdır. FAC'nin ve bağlaşıklarının Batı Berlin'le ilgili dörtlü anlaşmayı sık sık görmezlikten gelme denemeleri için de aynı şey söylenebilir. Bunun açık bir örneği geçenlerde Berlin hakkında yayınlanan Londra bildirisidir.

Bizim dış politikamız Alman Sosyalist Birlik Partisi'nin IX. Kongresinde kabul edilen sosyal politikaya sıkı sıkıya bağlıdır. DAC'de gelişmiş bir sosyalist toplum kurulması ve yavaş yavaş komünizme geçiş için koşullar sağlanması ... İşte çok büyük çabalar gerektiren, baştan başa barışçı olan, halkımızın çıkarlarını ve saadetini gözeten görkemli programımız budur. Biz gözlerimizi geleceğe çevirmiş olarak ülkemizin ekonomik gücünü artırmak, böylelikle de başarılı sosyal ve politik önlemler olarak emekçilerin yaşam koşullarını iyileştirmek, sosyalist demokrasiyi geliştirmek için çalışmaktayız. Bütün planlarımız bu amaçlara yöneliktir.

Dış politikamızın temel görevi sosyalizmin gelişmesi, bütün dünyada barışın korunması ve sosyal ilerlemenin sağlanması için en elverişli koşulları sağlamaktır. Bu amaçla SSCB ve sosyalist topluluğun diğer devletleriyle kardeşçe bağlaşıklığı güçlendirmeye çok büyük önem vermekteyiz. Kardeş ülkelerle sıkı bir anlaşma içinde, değişik toplumsal düzenlere bağlı devletler arasında barış içinde yanyana yaşamaya yönelik politikamızı kararlılıkla uygulamaktayız.

Barış, sosyal ilerleme ve halkların mutluluğu uğrunda savaşımın önündeki görkemli perspektiflerin gerçekleşmesi, bunu arzulayan tüm güçlerin en geniş gücünü gerektirmektedir. Bu ödeve ilk yönelecek olanlar, ilk yönelmesi gerekenler komünist ve işçi partileri değil de kimdir? İşçi sınıfının öncüleri, insanlığın çıkarlarının ve ilerici hedeflerinin ardıcıl savunucuları, çağımızın en etkili devrimci gücü onlar değil midir? Avrupa Komünist ve İşçi Partilerinin Berlin Konferansının ve kardeş partilerin diğer uluslararası toplantılarının önemi her şeyden önce ortak eylemler olanaklarını artırmış olmasından ileri geliyor.

Berlin Konferansından bir yıl sonra Avrupa komünistlerinin ortaklaşa yaptıkları değerlendirmelerin ve çıkardıkları sonuçların güncelliği ve

önemi her zamankinden daha iyi görülmektedir. Devrimci güçlerin gelişmeleri, uluslararası alanda sınıf savaşlarının, politik ve ideolojik çatışmaların keskinleşmesi, uluslararası dayanışmanın rolünün, tüm anti-emperyalist güçlerin işbirliğinin öneminin arttığını göstermektedir.

Bu dayanışmanın temelini insanlığın yaşamsal sorunlarının çözümü uğrunda savaştın sürekli enternasyonalleşmesi oluşturmaktadır. Bunların arasında, emperyalizmin insanlığın büyük çoğunluğunu içine ittiği ekonomik geriliğin giderilmesi, yeryüzü nüfusunun büyük bir kısmını kapsayan açlığın ve sefaletin kaldırılması, çevrenin korunması ve geliştirilmesi uğrunda savaştın yer almaktadır. Ama asıl ortak çabayı gerektiren en önemli şey dünyada barışın korunabilmesidir.

NATO'nun kısıktığı silâhlanma yarışına karşı konulması ve silâhsızlanma uğrunda somut önlemler alınması için yürütülen savaştın başta gelen sorunlardan biridir ve kalıcı bir evrensel barışın sağlanması yolunda en ağır basan güncel görevdir. Bu görev başarıyla gerçekleştirilirse, tekeli sermayenin dayatmasıyla silâhlanma yarışına ayrılan muazzam paralar halkların, özellikle bir zamanlar sömürge olan ve baskı altında yaşayan halkların yaşam düzeyinin yükseltilmesi ve ilerlemesi uğrunda harcanabilir.

NATO'nun şimdiye dek silâhlanmaya harcadığı paraların onda bir bile yeryüzünde karnı doymayan 250 milyon çocuğun 40 yıllık ihtiyacını karşılayabilir. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi daimi üyesi devletlerin harp harcamalarında yüzde on oranında indirme yapmaları ve bu paranın bir kısmını geliştirmekte olan ülkelere ayırmalarıyla ilgili Sovyet önerisinin kabulü halinde bu yönde önemli bir adım atılabilir.

Sosyalist ülkeler silâhsızlanma konusunda anlaşmalara varılması uğrunda ardıcıl çabalar harcarken, halklarının kazanımlarının ve barışçı emeğin etkili biçimde savunulması için önemli paralar ayırmak zorunda kalmaktadır.

NATO ülkeleri son yıllar boyunca askersel harcamalarını artırmaktan geri durmadılar. Silâhların fiyatları son derece yüksek olduğundan, ekonominin diğer alanlarında durmadan kısıntılara gidilmektedir. Nüyük'ta çıkan «Economic Notes» adlı bültende yayınlanan rakamlara göre, silâhlanma masraflarından yapılacak 1 milyar dolar kısıntıyla okul yapımında 50 bin, kamu kesiminin örgütlenmesinde 76 bin, hizmetler kesiminin geliştirilmesinde ise 132 bin kişiye iş sağlanabilir. Oysa bunun yerine silâh krallarının daha büyük kârlar elde edebilmeleri için askersel harcamalar yükünün görülmemiş ölçüde arttığına tanık oluyoruz. Bu artış ise tekeli kapitalizm dünyasında emekçilerin sosyal güvensizliğini artırmaktadır.

SSCB ve öteki sosyalist devletler, silâhların azaltılması ve silâhsızlanmanın gerçekleştirilmesi yoluyla barışın ve politik yumuşamanın sağlan-

ması için görüşmeler yapılmasını defalarca önermişlerdir. Bizler, Amerika Birleşik Devletleri'nin, öteki NATO üyelerinin ve hepsinden fazla Federal Almanya Cumhuriyeti'nin askersel harcamaları her geçen yıl artırmaları, askersel potansiyellerini nitel ve nicel bakımdan artırmaları karşısında göz yumamayız. Amerikan Senato Bütçe Komisyonunun hükümetin önerdiği rekor seviyedeki (118 milyar 500 milyon dolar) askersel bütçeyi onaylamasından sonra, bu yıl silâhlanmaya en fazla para ayıran ülke (50 milyar mark) Federal Almanya Cumhuriyeti'dir. Böylelikle de NATO üyesi Avrupa ülkeleri arasında nüfus başına düşen askersel harcamalar bakımından birinci yeri almaktadır. FAC'de 1956'dan bu yana işçi ve memur ailesi başına düşen askersel harcamaların tutarı 48 bin markı bulmuştur.

NATO Konseyinin Londra'da yapılan son toplantısında, bilindiği gibi, Batı birliğinin silâhlanma temposunu artırması kararlaştırıldı. Oysa dış politikada silâhlanmaya öncelik tanımak uluslararası durumu gerginleştirmek, halkların çıkarlarına açıkça karşı gelmek anlamına gelir. Bizim kanımıza göre, akla uygun her politikanın amacı, nükleer bir savaş tehlikesini azaltacak nitelikte önlemler almak, silâhsızlanma alanında, bütün tarafların güvenliğini ve tüm Avrupa halklarının çıkarlarını eşit biçimde göz önünde bulunduracak ilerlemeler sağlamaktır. DAC şimdike kadar olduğu gibi, bundan böyle de bu sorunun çözülmesi işine aktif olarak katılmaktadır.

Silâhsızlanma daha önceleri sömürge veya emperyalizme bağımlı olan ülkelerin ulusal bağımsızlıklarının savunulması ve sağlanması için yeni güvenceler verecektir. Kapitalist ülkelerdeki anti-monopolist ve ilerici güçlere ise demokratik, sosyal ve politik istemlerinin utku kazanması, tekellerin gücünün azaltılması, demokratik dönüşümlerin başarıyla gerçekleştirilmesi uğrunda savaşa yeni olanaklar sağlayacaktır. Silâhsızlanma uğrunda savaştan, askersel-sanayi komplekslerinin çıkarlarıyla insanlığın çıkarları arasındaki çelişkiyi açıkça gösterdiğini söylemek hiç de abartma sayılmamalıdır.

Varşova Anlaşması Politik Danışma Komitesinin 1976 Kasımında Bükreş'te yayınlanan deklarasyonunda şunlar belirtilmiştir: «Ülkelerimiz silâhlanma yarışının karşısındadırlar. Bundan dolayı silâhsızlanma uğrunda bütün diğer devletlerle aktif ve yapıcı bir biçimde işbirliği yapmayı istemektedirler.» Varşova Anlaşmasına üye devletler SBKP'nin XXV. Kongresince onaylanan barış uğrunda savaş programından esinlenen ve bu deklarasyona ek olarak silâhlanmanın durdurulmasını, silâhsızlanmanın gerçekleştirilmesini öngören Muhtıra (Memorandum) başta olmak üzere, çeşitli önerilerde bulunmuşlardır. Sovyetler Birliği'nin Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun son toplantısına sunduğu uluslararası ilişkilerde şiddete başvurmama konusunda evrensel bir anlaşma imzalanması önerisi de büyük bir önem taşımaktadır.

Sürekli bir barış sağlanması için büyük çabalar harcanmış, nice özverilerde bulunulmuştur. Fakat bugün bile uluslararası ilişkilerde glönsüz bir denge sağlandığı söylenemez. Dünyanın şurasında burasında tehlike yaratılabilecek gerginlik ocakları eksik değildir. Yeni bir dünya savaşı tehlikesi kesinlikle ortadan kaldırılamamıştır. Yumuşamaya ve barışa düşman olan çevreler barış içinde yanyana yaşama ve silâhsızlanma politikasına karşı eylemlerini artırıyorlar. Böylelikle yumuşama sürecini durdurmak, «soğuk harp»i geri getirmek istiyorlar. Bundan dolayı barışın halkların yaşamında normal bir unsur sayılabilmesi uğrunda çabaları kat kat artırmak gereklidir.

Bilindiği gibi barış içinde yanyana yaşama politikası, niteliği, içeriği ve perspektifleri açısından canlı tartışmalara konu olmuştur. Buna, kapitalist ülkelerdeki en saldırgan güçlerin günümüzde gitgide artan bir hırsla yumuşamaya karşı koymaları tanıklık etmektedir. Hatta gerçekçi çevrelerde bile yalpalamalar, tutarsızlıklar göze çarpmaktadır. Öyle görülüyor ki, bunlar yumuşamanın, «soğuk harp»e son vermenin bambaşka sonuçlar vermesini ummuşlardır. Oysa karşılıklarına dikilen gerçek şudur: Sosyalizm güçlenmekte, uluslararası etkisini pekleştirmekte, komünist ve işçi hareketi, ulusal kurtuluş güçleri, yeryüzündeki barış savaşçıları yeni yeni konumlar elde etmektedirler.

Her şeyden önce Sovyetler Birliği'ne karşı yöneltilen anti-komünizm dalgasının, sosyalizmin yarattığı ve yaydığı yumuşama ve silâhsızlanma ideallerinin halklar arasındaki yankısının arttığı bir zamana rastlaması bir tesadüf değildir. Emperyalizm stratejik planda kayıplara uğramıştır. Büyük burjuvazi, egemen olduğu ülkelerde anti-monopolist bir hareketle karşı karşıyadır. Bu harekete katılanlar, bunalımın gittikçe derinleştiği bir zamanda, durmadan artan bir ısrarla köklü değişimler istemektedirler. Tarihin savunmak durumuna zorladığı emperyalizmin bu durumdan çıkma çabaları boşunadır.

Yumuşama sınıf savaşının objektif yasalarını ortadan kaldırmaz, kaldırmaz. Biz yapıcı politikamızı bu gerçeği gözönünde bulundurarak çiziyoruz. L. I. Brejnev yoldaşın belirttiği gibi, yumuşama her şeyden önce «soğuk harp»in aşılması, devletler arasında normal, eşit koşullu ilişkilerin kurulmasıdır. Yumuşama süreci ayrı görüşlerin, anlaşmazlıkların kuvvet yoluyla, tehditle, silâh şakırtısıyla değil, barışçı girişimlerle, masa başında çözülmesini gerektirmektedir. Yumuşama demek, belirli ölçüde karşılıklı güven ve birbirinin yasal çıkarlarını gözönünde bulundurma yeteneği demektir.

Sovyet – Amerikan ilişkileri, başta silâhsızlanmayla ilgili sorunlar olmak üzere, uluslararası gelişmelerin tümü bakımından çözümleyici bir önem taşımaktadır. Stratejik silâhların sınırlandırılmasıyla ilgili görüşmelerin

dünya kamuoyunun dikkat merkezinde bulunması bundan ileri gelmektedir. Sovyetler Birliği'nin Amerika Birleşik Devletleri'yle ilişkilerinde normalleşme sürecini geliştirmek ve Vladivostok'ta varılan anlaşma temelinde yeni bir antlaşma imzalamayı gerçekleştirmek uğrundaki çabalarını candan selâmlamaktayız. Şuna kesinlikle inanıyoruz ki, dünya barışının çıkarları uğruna, karşı tarafın tek yanlı avantajlar elde etmek gibi gerçeğe aykırı niyetlerinden vazgeçmesi halinde, olumlu sonuçlara varmak tamamen mümkündür.

★

Lenin'in Barış Buyruğusunun yayınlanmasından bu yana geçen 60 yıl, insanlığın barış ve mutluluğa kavuşmasının sosyalizmin başarılarına, halkların ulusal ve sosyal kurtuluş savaşlarına sıkı sıkıya bağlı olduğunu kanıtlamıştır. Bu yüce amaçlara erişmek için gelecekte de emperyalizme karşı savaşın sürdürülmesi gerekecektir. Utkusu dünyayı değiştirmekte olan Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin kıvılcığı yüzyılımızda gelişme yolunu aydınlatmaktadır. Daha önceleri rüyadan başka bir şey olmayan büyük idealler, yüce amaçlar, işçi sınıfı ve onun Marksist-Leninist partileri tarafından yönetilen yığınların devrimci eylemleri sayesinde her geçen gün bir gerçeklik olmaktadır.

Barış ve sosyalizm davasının başarısı için sağlam yol – komünistlerin birliği

Boris Ponomaryov

SBKP Politbüro aday üyesi ve MK sekreteri

Komünist hareket, tarihinin son derece önemli, sorumluluk dolu bir dönemini geçiriyor.

Komünist hareketin gelişmesinin günümüzde vardığı aşamayı, her şeyden önce bugün komünistlerin insanlığın yazgısını belirlemede oynadıkları reel rolün niteliksel değişmesi belirliyor. Komünist hareketin sıraları genişliyor, konumları güçleniyor, dünya olaylarının karakterine ve akışına yaptığı etki artıyor. Bugün uluslararası politikada, komünist hareketin konumları gözönüne alınmadan karara bağlanabilecek, dirimsel önemde hiç bir sorun yoktur.

Başka bir nokta da bununla yakından ilgilidir. Uluslararası bir çok olay, hareketimizin yalnızca bir bütün olarak perspektiflerini değil, aynı zamanda tek tek kardeş partilerin eylemlerini de doğrudan etkilemektedir. Aynsız bütün komünist partilerin savaşım ve çalışmalarında uluslararası sorunlar gittikçe daha çok yer alıyor, onların ulusal strateji ve taktiklerini de belirliyor. Burada, komünistlerin uluslararası ve ulusal sorumlulukları birbirine bağlamalarının sürekli artan önemi pratik olarak ortaya çıkıyor.

Ve son olarak bir diğer önemli nokta. Böylesine derin, niteliksel bir dönüşmenin var olduğu uluslararası alanda, bugün yaşam tüm kanıt gücüyle şu gerçeği doğruluyor: Güçler oranının barış ve sosyalizmden yana değişmesinin bütünlüğü ve son derece önemli bir elemanı, komünist ve işçi partilerinin politik işbirliği düzeyidir. Komünistlerin uluslararası dayanışması, emperyalizmin saldırgan çevrelerini gemlemede, işçi sınıfının, emekçilerin büyük kazanımlarını koruma ve çoğaltmada, dünyadaki olumlu süreçlerin daha da gelişmesinde önemli politik bir etmendir.

Son yıllarda, kardeş komünist partiler arasındaki bağlar, işbirliği, gözle görülür biçimde daha büyük bir aktiflik ve çeşitlilik kazandı. Komünist partileri uluslararası arenada sıkı bir birlik içinde çalışıyorlar. Partiler arasındaki işbirliğinin genel bir niteliği, güncel ödevlere somut ve politik bir yanaşımın varlığıdır. Bu yıllardaki bölgesel düzeyde ve çok taraflı uluslararası karşılaşmalarda saptanan genel hedefler, ortak savaşımın belirlenen yönleri (özellikle son yılların deneyimlerinin de gösterdiği gibi) komünistlere hem kendi olanaklarından, hem de elverişli uluslararası koşullardan, emekçilerin çıkarları için, daha başarılı ve etkili bir biçimde yararlanma konusunda yardım ediyor.

İkinci Dünya Savaşından 30 yıl sonra, barış ve sosyalizm güçlerinin uluslararası alanda vermekte oldukları savaşımın en önemli, en anlamlı bir sonucu, uluslararası yaşamda «soğuk harp»den yumuşamaya, barış içinde yanyana yaşama ilkelerinin gerçekleştirilmesine geçme yolunda bir dönüşümün başarılmasıdır. Bu dönüşüm, dünyada güçler oranındaki niteliksel değişimin, kardeş sosyalist ülkelerin barış politikasının bir sonucuydu.

Bu değişme somut olarak nelerde beliriyor?

İlk olarak, dünya sosyalizminin konumlarının sürekli güçlenmesinde.

Reel sosyalizm, uluslararası işçi sınıfının kalesi olmuştur, kalesi kalacaktır. Onun varlığı, güçlenmesi; sosyalist ülkeler halklarının geçmişte zorunda kaldığından daha kolay yollardan geçerek toplumun dönüştürülmesi için büyük olanaklar açıyor. Reel sosyalizm, ulusal kurtuluş hareketinin başarısının sağlanmasında seçkin bir rol oynadı. Onun varlığı, yardım ve desteği, bugün politik bağımsızlığını elde etmiş ülkelerin ekonomik bağımsızlık yolunda ilerlemesini sağlıyor. Reel sosyalizm, aynı zamanda insanlığı dünya savaşlarından kurtama ödevini de pratiğe soktu. Uluslararası ilişkilerin, bütün halkların, bütün demokratik güçlerin çıkarlarına uygun bir biçimde değiştirilmesine belirleyici katkıda bulundu.

Sosyalist ülkeler, sürekli barışı ve halkların güvenliğini savunmakla, dış politikada girişimi ellerinde tutuyorlar. Burada yeni olan şudur: Bugün sosyalist ülkeler, dünya, çapında güçler oranının niteliksel değişimine dayanarak, uluslararası sorunlarda, barışın ve halkların güvenliğinin, işçi ve emekçi hareketinin, ulusal bağımsızlığın çıkarlarına uygun düşen çözümleri artık başarıyla geçerli kılıyorlar.

İkinci olarak, işçi sınıfı son yıllarda dünyanın sosyalist olmayan bölgesinde, toplumsal ilerlemenin öncü gücü olarak kendini gitgide daha fazla kabul ettirdi.

Günümüzde işçi sınıfı, iki dünya savaşı arasında ve İkinci Dünya Savaşını izleyen yıllarda olduğundan çok daha ağırlık taşıyan bir rol oynuyor. Savaş ve barış sorunlarında, sonucu gitgide daha etkili biçimde belirlemek için kullanabileceği reel olanakları bulunuyor. Bununla bağlı olarak, kimi sosyal demokrat partilerin de bazı eski tezlerini bıraktıkları ve sosyalist ülkelerle, komünistlerle, öncelikle barışın savunulması ve gericiliğe karşı savaşım sorunlarında işbirliğine hazır olduklarını gösterdiklerini de belirtmeden geçmemek gerek.

Birçok komünist partisi ülkelerinde konumlarını sağlamlaştırdı. Burada yeni olan şudur: Kimi partiler son yıllarda öylesine güçlü konumlar elde ettiler ki, pratikte onların hükümete katılma olanaklarına ilişkin sorunlar

belirdi. Bu, onları bazı durumlarda, daha bugünden burjuvaziyi, ülkenin hükümet çevrelerini iç ve dış politikayı çizerken görmezlikten gelemeyecek ölçüde güçlü bir baskı altında tutma durumuna getiriyor.

Üçüncü olarak, ulusal kurtuluş hareketleri kesiminde ilkesel değişimler oldu.

Burada yeni olan, sömürgeciliğin eski biçimlerinin yokedilme sürecinin pratik olarak sona ermesidir. Ama, Yakın Doğu'da gerginliğin yapay olarak sürdürülmesinin, Güney Afrika ve Zaire'deki gelişmelerin gösterdiği gibi, uluslararası emperyalizm inatla bu süreci durdurmak istiyor. Ancak yaşam, tek tek karşı vuruşlar yapsa da, artık emperyalizmin ulusal kurtuluş hareketini geri çevirebilecek durumda olmadığını doğruluyor.

Politik bağımsızlıklarını elde etmiş olan ülkeler, uluslararası ilişkilerde hak gözeten, aşağılamadan, emperyalist talandan uzak bir düzen kurmak için aktif çaba harcıyorlar.

Burada yeni olan şudur: Özgürlüğüne kavuşan, sosyalist bir yönelme alan bir dizi ülkenin en yüksek düzeydeki temsilcileri, öncü devrimci partiler kurmak için önlemler alıyor, komünist hareketle işbirliğini, eylem birliğini onaylıyorlar.

Komünistlerin savaşa karşı, halkların güvenliğini, toplumsal ilerlemesini savunan güçlerin ortak eylemlerle elde ettikleri dikkate değer başarıları sayarken, henüz bu yoldaki bütün engellerin aşılmış olmadığını, yeni bir savaş tehlikesinin azalmakla beraber henüz yok edilmiş bulunmadığını da görmezlikten gelemeziz. Değişen durumu hesaba katan emperyalizmin, barış, demokrasi ve sosyalizm güçlerinin konumlarının daha da sağlamlaşmasını önlemek, ve olanak bulursa, öç almak, dünya arenasında olayların gelişmesini geri çevirmek amacını güttüğünü de yine gözden kaçıramayız.

Bu, değişik ülkelerin emperyalistlerini, çabalarını uluslararası ölçüde koordine etmeye götürüyor. Emperyalizmin bunalımının derinleşmesiyle kapitalist devletler arasında, en büyük tekeller ve tekel gurupları arasında, bu arada uluslararası tekeller arasında sürtüşme ve çelişkiler artsa da, uluslararası emperyalizm, devrimci güçlere, kurtuluş güçlerine karşı savaşmak ve silâhlanma yarışına karşı, halkların güvenliğini reel olarak sağlamaya yönelik bir politikayı engellemek söz konusu olunca bir bütün olarak hareket etme çabasına giriyor.

Geçtiğimiz yıllar, sınıf düşmanımızın anti-komünist stratejisini, deyim yerindeyse genel planda ayarlama ve uyumlaştırmaya gittikçe daha çok önem verdiğine sayısı az olmayan kanıtlar getirdi. NATO ve Ortak Pazar gibi mekanizmaların artan aktifliği, hükümet başkanları ve dış işleri bakanlarının uluslararası kapitalin konumlarını savunmak, sosyalist ülkelere ve az gelişmiş ülkelere karşı ortak bir çizgi çizebilmek için düzenli

görüşmeleri, ülkelerinde işçi sınıfına, emekçilere karşı ortak bir strateji ve taktik kararlaştırmak, bunu kesinleştirmek için değişik düzeyde politikacıların gittikçe daha sık toplanmaları bu arada sayılabilir. Özüyle, dünya görüşüyle, günümüz toplumunun politik yapısında yer alımıyla, enternasyonalizm ve dayanışma fikirlerinin taşıyıcısı olan komünist ve işçi partilerinin kolektif eylemlerinin güçlenmesi, uluslararası dayanışmalarının pekiştirilmesi, kanımızca, bu koşullar altında günümüzde özel bir önem kazanıyor.

Bu önem, komünistlerin gelecek yıllarda dünya arenasında karşılaşacağı güncel sorunların birçok bakımdan yeni bir karakter almasıyla daha da büyüyor. Uluslararası yumuşamanın gerçekleştirilmesi, sağlamlaştırılması ve derinleştirilmesi yolundaki savaşımın günümüzdeki aşamasının özelliği, birbirine zıt sosyal-ekonomik düzenli devletler arasında dirimsel önemde sorunlarda artık gitgide daha somut anlaşmalara varmak hedefine yönelmesidir. Yalnızca bu bile birçok zorlukları beraberinde getiriyor.

Ama başlıca zorluklar başka kaynaklardan çıkıyor. Bunların kaynağı, emperyalizmin yumuşama, özellikle askersel alanda yumuşama süreçlerine karşı artan direnci, onun bir savaşın maddesel hazırlığından başka bir anlam taşımayan silâhlanma yarışına gem vurulmasını engelleme çabasıdır.

Emperyalizm, şimdiye kadar görülmedik bir ölçüde silâhlanma yarışını kamçılıyor, onu örneği olmayan boyutlara vardırıyor. Günümüz dünyasında, silâhlanma yarışının iki yönünün başka örneği yoktur. Bunlardan birisi, ateş gücünün son derece artması, yığınsal kırım araçlarının, yeni türlerinin, yeni sistemlerinin geliştirilmesi; diğeri ise silâhlanma yarışının topluma daha barış dönemlerinde dayattığı korkunç ekonomik yüküdür.

Başka bir ilkesel noktayı daha vurgulamak gerekiyor. Silâhlanma yarışını kızıştırmakla emperyalizm, yalnız dünyada güçler oranının barıştan, sosyalizmden yana değişme eğilimini geri çevirmek, askersel alanda üstünlüğü yeniden elde etmek istemiyor. O, silâhlanma yarışını aynı zamanda, sosyalist ülkelere, az gelişmiş ülkelere karşı askersel-politik bir baskı aracı olarak görüyor. Yine silâhlanma yarışını, sosyalist ekonominin gelişmesini, böylece kardeş ülkelerin sosyalizm yolunda ilerleme temposunu frenleme amacıyla kullanıyor. Ve son olarak, silâhlanma yarışını kapitalizme özgü olan, ekonomik ve toplumsal-politik yaşamı askerselleştirme eğiliminin en önemli dışa vurma biçimlerinden birisi; gerici, saldırgan güçlerin sosyal ve politik konumlarını sağlamlaştırmak için bir araç; işçi sınıfı ve toplumun diğer emekçi katmanlarından ek kârlar elde etmek için bir yöntem ve kapitalizmin bulamının sertleşmesinde bir etmandır.

Buna karşılık işçi sınıfının tarihsel görevinin vazgeçilmez bir ögesi,

emperyalizmin her biçimine karşı ardıcıl savaştır. Bundan hemen hemen 70 yıl önce, V. I. Lenin, II. Enternasyonal'in Stuttgart Kongresi'nde alınan kararın militarizme karşı savaş üzerine tezini aktif olarak desteklemişti. Tez şöyleydi: «... öncelikle asker çıkarmak ve en başta maddesel kurbanlar vermek zorunda olan işçi sınıfı, halkların dayanışmasını gerçekleştiren, sosyalist bir temele dayalı ekonomik bir düzen kurmak amacı ile çeliçen savaşın doğal düşmanıdır.»

Silâhlanma yarışına karşı, yumuşamanın derinleşmesi için savaşım, yalnız politikada değil, ideolojide de çartışmanın odak noktasında duran bir sorundur. Görüşümüze göre bu savaşımın amacı, halk yığınlarının

- silâhlanma yarışının artan tehlikesinin bilincine varması (çünkü son yıllarda kimi yerde bu tehlikenin artık tüm olarak kavranılmadığı görüldü);
- emperyalist politikanın ayak oyunlarını görmesi ve bu alanda giriştiği manevraların özünü kavraması;
- silâhlanma yarışının ve askerselleşmenin gerçek suçlusunun emperyalizm olduğunu tam anlamıyla kavramasıdır.

Sınıf düşmanının sorumluluğu sosyalist ülkelere yıkmak için elinden geleni yapması, bu zorunluğu daha da arttırıyor.

SBKP her zaman barışın korunmasını, atom savaşının önlenmesini, silâhlanma yarışına karşı savaşımı, sorumluluk isteyen uluslararası bir görev olarak görmüştür, görüyor. Emperyalizmin yürüttüğü silâhlanma yarışı, elbette savunma gücünü arttırmak için Sovyetler Birliği'ni de hiç de az olmayan bir tutar harcamaya zorluyor. Ama SBKP ve Sovyet devleti her zaman, değişmeksizin karşılıklı olarak ve haklı bir temel üzerinde silâhlanmanın azaltılmasını savundu, savunuyor.

Emperyalizmin en saldırgan çevrelerinin, silâhlanma yarışını yeniden körükleme çabaları gereği gibi geri püskürtülmezse, L. I. Brejnev yoldaşın belirttiği gibi «bir savaş tehlikesi yeniden artacaktır. Bu çizgi hem Doğu, hem de Batı halkları için aynı derecede tehlikelidir. Sovyetler Birliği buna var gücüyle karşı çıkacak, içerdiği tehlikeyi açığa vuracaktır.»

Kapitalizmin bunalımının derinleşmesi de kanımızca bir dizi genel uluslararası sorunu ortaya çıkarıyor. Bunlar, şimdi geniş ölçüde itiraf edildiği, birçok bakımdan kapitalist düzen için geçen bunalımlardan daha ağır ve tehlikeli olmaktadır. Bugün kapitalist dünyanın ekonomik sisteminin ve yeni-sömürgecilik politikasının bunalımından söz etmek için yeterli neden vardır. Bunalımın sarsıntılılarıyla geçen bugünkü dönemin belirgin bir özelliği, onun enternasyonal karakteridir.

Günümüzde bir dizi ülkede ekonomik konjonktürün belirli bir canlanma gösterdiğini gözluyoruz. Ama bu, kapitalist ekonominin bunalımı atlattığı anlamına gelmez. Bunun bir kanıtı, işsizliğin daha da artması, enflâs-

yonun ve diğer bunalım süreçlerinin ilerlemesidir. Yiğınların gereksinimleriyle bunların karşılanması arasındaki fark gitgide büyüyor, hükümet eden çevrelerin sıradan insanların gereksinimlerini hesaba katmaya ne yetenekli ne de gönüllü olmadıkları gitgide belirginleşiyor, toplumsal zıtlıklar gitgide sertleşiyor. Böylece emekçi insanların çıkarlarını kararlilikla korumaya iten yalnız sosyal politik nedenler değil, aynı zamanda ekonomik nedenler de varlıklarını sürdürüyor. Böylece toplumun yeni katmanları aktif harekete katılıyor. Sınıf savaşının biçimleri zenginleşiyor ve özellikle ekonomik savaş, daha sıkı ve daha organik bir biçimde politik savaşla sarmaşıyor, bağlanıyor.

Kapitalist ülkelerin kardeş partileri, emekçilerin son yıllarda çetin sınıf savaşlarıyla elde ettikleri kazanımları geri vermeme görevini üstleniyorlar. Bunalıma karşı savaşımı, tekellerin egemenliğine karşı, köklü sosyal-ekonomik dönüşümler için, toplum yaşamının bütün kesimlerinin demokratikleşmesi için ve sosyalist amaçlar için savaşımına bağlamak yolundan yürüyorlar. Komünist partileri, bunalımın görüntülerine ve emekçiler için sonuçlarına karşı savaşımı, değişik toplumsal düzene sahip ülkelerin arasındaki ekonomik işbirliğinin daha yaygın gelişmesine olanak açacak olan yumuşama için savaşımına birleştirmeye de dikkat ediyorlar.

Kapitalizmin bunalımının günümüzdeki sertleşmesinin ideolojik-politik ana sonucu, geniş yiğınların gözünde kapitalizmin toplum düzeni olarak kredisinin düşmesidir. Dünyada barış ve sosyalizm güçleriyle emperyalizm, saldırı ve gericilik güçleri arasında gittikçe sertleşen, yaygın ve geniş kapsamlı politik-ideolojik savaşımın en önemli nedenlerinden birinin burada yattığını görmezlik edemeyiz. Dünyanın sosyalist olmayan bölümünde geniş insan yiğınları hareket içindedir. Bu yiğınlarda belirgin bir radikalleşme görülüyor. Emekçilerin dirimsel çıkarları, günümüzün en önemli sorularına yanıt istiyor:

- Emekçi yiğınların ekonomik ve politik çıkarlarına uygun olan hangi yollardan ve nasıl kapitalizmin tüm sisteminin, ekonomisinin, politikasının, ideolojisinin ve ahlâk düzeninin içine düştüğü bu bunalımdan çıkış yolu aranmalıdır?
- Dolaysız harp tehlikesi nasıl önlenebilir, dahası, gerçekten sürekli, gerçekten demokratik ve adil bir barış nasıl kurulabilir; büyük paralar yutan silâhlanma yarışı nasıl durdurulabilir ve böylece bu olanakların emekçilerin yaşamını kolaylaştırmak için kullanılması nasıl sağlanabilir?
- Yeni toplumun, sosyalizmin tüm pratiğinde kanıtlanan avantajlarından, sosyalist düşüncelerin yeni utkulara ulaşmasının güvencesi yolunda nasıl yararlanılabilir; işçi hareketi, kurtuluş hareketi için günümüz sosyalizminin erk ve saygınlığının sağladığı nesnel olanaklar nasıl değerlendirilebilir?

Emperyalizmin politikacıları, ideologları, tüm egemen çevreleri değişik araçlarla emekçiler için perspektif taşıyan ve reel olan tek çıkış yolunun, toplumun sosyalist değişmesi olduğu düşüncesini yığınların benimsemelerine karşı çıkıyorsa, bu bir rastlantı değildir. Bugün kapitalizmi korkuya düşüren başlıca etmen, sosyalist seçeneğin, emekçilerin yeni katmanlarını çekebilme olgusudur.

Bütün bunlar, emperyalizmin egemen çevrelerini sosyalist olmayan dünyanın geniş yığınlarına, başta emekçilere yönelik anti-komünist, anti-sovyetik bir görüşle propaganda ve psikolojik etkileme işlemine özel bir dikkat göstermeye götürmüştür. Herşeyden önce, sosyalizmin yüce ülkelerini küçük düşürme, bu ülkülerin gerçeğe dönüştüğü ülkelere karşı güvensizlik yayma denemesine ağırlık verilmektedir. Bu amaçla emperyalizmin başları son zamanlarda çok geniş bir anti-komünizm, anti-sovyetizm kampanyası açtılar. Emperyalizm, sosyalist ülkelere karşı, boyutları gerçekten bugüne kadar eşi olmayan bir ideolojik parçalama, ayırma aygıtı kurmuştur. Buna uygun olarak yeni Amerikan hükümetinin ilk işlerinden biri reel sosyalizme karşı bozguncu propaganda amacıyla 11 yeni, güçlü radyo istasyonu kurulmasının onaylanmasını istemek olmuştur.

Günümüzde başka örneği bulunmayan ölçülere ulaşan anti-sovyetik anti-komünist kampanyalar insanın sağduyusunu korkunç bir biçimde alaya almak anlamına geliyor. Geçen 60 yıl içinde sosyalizmi yok etmek amacıyla elinden gelen herşeyi yapan bir düzen, kapitalizm, şimdi onun daha iyileştirilmesinin savunucusu rolüne giriyor. Oysa gerçekte sosyalizmin iyileştirilmesinden yana değil, sosyalizme karşıdır. Kapitalizmin, hem de insan haklarını eksport eşyası olarak seçmiş olması komiktir. Kapitalizm, milyonlarca insanın haklarından yoksul bırakılmasıdır.

Buna uygun olarak, son zamanlarda körüklenen propaganda kampanyaları bir bumerang gibi dönüp onları açanlara yöneliyor. Emekçiler, onların ilerici örgütleri, kapitalist dünyadaki egemen çevrelerin temsilcilerini kendi konuşmalarından yakalayıp kendilerinden hesap soruyorlar. Ve bu çevreler eğilip bükülmek ve bu kampanyalarda zaman zaman aşağıdan almak zorunda kalıyorlar. SBKP, gün be gün dış ülkelerde burjuva propagandasının maskesini düşürmek ve yığınlara sosyalist ülkelerdeki insan hakları üzerine gerçeği duyurmak yolunda yoldaşlarımızın, komünistlerin çalışmasına yüksek değer biçiyor.

Tekelci basın, kendisine «hür» denilen dünyadaki ülkelerde her gün düzinelerce, evet yüzlerce suçsuz insanın zindanlara atılmasını, terör altında tutulmasını, işkence görmesini, bu ülkelerin bir çoğunda yürüyüşlere, grevlere katılanların vurulup öldürülmesini, bilmezlikten geliyor. Buna karşılık Sovyetler Birliği, ya da bir başka sosyalist ülkede tek tek kişiler,

sosyalizme karşı, halkın çıkarlarına karşı eylemlerinden ötürü (yasalara uygun olarak) ceza görürlerse akla sığmayacak bir yaygara koparıyor.

Neden günümüzde sosyalizm ülkelerine karşı yürütülen bu kampanyalar insan haklarının korunması belgisi altında açılıyor?

Herşeyden önce, bugün kapitalist dünyadaki durumun, sosyalist ülkelerin ekonomide, bilimin, tekniğin ve kültürün gelişmesinde, emekçilere yükselen bir yaşam düzeyi sağlanmasında eriştiği başarılarla geniş, deyim yerindeyse cepheden karşılaştırılması, emperyalizm için avantajlı olmuyor. Burjuvazinin ideolojik manevra alanı bugün daralmıştır. Sosyalizmin bir bütün olarak üstünlükeri-özellikle kapitalist dünyayı saran bunalımla ölçüldüğünde – o kadar açıktır ki, böylesine bir karşılaştırma sosyalist toplumu halk yığınlarının gözünde ancak daha da çekici yapabilir.

Bundan başka, insan hakları sorunu, burjuva dünyasının reel bir sorunudur; orada kapitalin haklarını daralttığı, baskı altına aldığı insanların çıkarlarına, duygularına dokunmaktadır. Burjuva propagandası, suçlu başkasına yüklemeye çalışıyor. Çünkü tek tek kişilerle ilgili spekülasyonlar, insanların duygularını etkileyebiliyor, kamu oyunu kışkırtabiliyor ve yığınların dikkatini, emperyalizm kampındaki olumsuz süreçlerin sosyal içeriğinden, onun hastalıklarından, sakatlığından başka tarafa çevirebiliyor.

Bununla bağlı olarak, sosyalist ülkelerde adına «disident» (ayırıcı) denilenlerin üzerine yapılan burjuva propagandasındaki spekülasyonların yalancılığını, iki yüzlülüğünü vurgulayalım. Bunlar sosyalist düzene karşı açtıkları savaşta başlıca araç olarak sosyalist devletlere yönelik ekonomik ve hatta askersel baskıyı artırma yolunda emperyalist güçlere çağrıda bulunmayı seçen insanlardır. Bunlar halkla her türlü bağlarını koparmış, kimseyi temsil etmeyen, küçücük acınası bir bireyciler kümesidir. Bu kümeyi harekete geçiren şey, elbette emperyalist basının inandırmak istediği gibi sosyalizmin yazgısı üzerine duydukları kaygı değildir. «Disident»lerin sosyalizme yönelttikleri eleştiri tam düşmanca bir eleştiridir. Gerçekte bu, sosyalist düzene ve komünizme karşı savaşın bir biçimidir. Ve bunlar yasallıkla, sosyalist ülkelerin sınırları dışına çıkar çıkmaz özgürlüğü koruma yönündeki demagojik belgeleri bir kenara fırlatıp kendi halklarının yemini düşmanlarına, uluslararası gericiğin en berbat temsilcilerine olan sempatilerini açıkça duyurmaktadırlar.

Emperyalizmin bu emigrant-göçmen pisliğini anti-komünist, anti-sovyetik amaçlarla kullanması yeni değildir. Bundan yarım yüzyıldan önce emperyalist karışmacılar ve beyaz orducular iç savaşta yenilgiye uğratıldıktan sonra onlardan bir çoğu Batıya gitti. 1921–1922 yıllarında 1,5–2 milyon kadar aktif karşı-devrimci Paris, Berlin, İstanbul ve burjuva devlet-

lerinin öteki başkentlerine doluştu ve oradan Sovyet ülkesine karşı savaşı sürdürdüler. Ama partimiz ve kapitalist ülkelerin genç komünist partileri bu saldırıya karşı durdular, onurlu bir biçimde karşı durdular ve bütün bu beyaz orducu serseri takımı dağılıp gitti. Şimdi durum elbette temelden değişiktir. Bugünün «disident»leri tek tek bireycilerdir. Ama emperyalizm, pireden deve yaparcasına, bu bireycilerden, ülkemizde bir muhalafet olduğu yolunda propaganda masalları kurmak istiyor, buna inanacak saf insanların olduğunu varsayıyor.

Anti-sovyetik, anti-sosyalist kampanyaların başka bir yüzü daha var. Bununla, batılı devlet adamlarının Sovyetler Birliği'nin iç içlerine karışma çabalarını kastediyoruz. Böylesi çabalar elbette bizim iç politikamızı değiştirmiyor, ama kuşkusuz uluslararası havayı da zehirliyor. SBKP ve Sovyet hükümeti bu çabaları kesinlikle geri çevirdi, bundan böyle de çevirecek.

Günümüzdeki anti-sosyalist kampanyaların iç yüzü politik olgunluğu olan her insan için bellidir. Emperyalizmin savaşının sivri ucu sosyalist ülkelerdeki partilere, tüm sosyalist topluluğa yöneliyor. Bu kampanyaların ardında, sosyalist ülkelerin politik düzenlerini temelden değiştirmesini, yumuşamanın devamı için koşul olarak dayatma çabaları yatıyor. Sosyalizm ülkelerinden gelen dönekler ve «disident» sorunu açıkça yumuşama yolunda atılacak yeni adımları ertelemek, uluslararası ilişkilerin barış içinde yanyana yaşama temelinde yenilenmesi yoluna mayın döşemek için kullanılıyor.

Batılı ülkelerin propaganda çalışmalarının çözülmesi, kendilerini ortaya çıkan duruma uydurma sürecinde kamu oyunu etkileme biçim ve yöntemlerine yeni öğeler kattıklarını gösteriyor. Burjuva propagandası daha yoğunlaşmıştır; çok fazla hedefe atış yapmıyor, ama daha büyük bir etki elde etmek için bu hedeflere yoğun atış yapıyor. Yalnız ulusal değil, uluslararası ölçülerde de titizce plânlama ve koordinasyona gittiğini özellikle belirtmek gerek.

Bu koşullarda partimiz, dünya sosyalizmine, dünya komünist hareketine ve tek tek partilere yönelik emperyalizmin açtığı ideolojik, politik kampanyaları kesinlikle geri püskürtme görevine özel bir önem veriyor. SBKP, işte bunun için, emperyalizmin ideolojik saldırısına karşı, onun halk düşmanı asalak içyüzünü ortaya çıkarmak, sosyalist düzenin üstünlüğünü belirginleştirmek için çalışmasını öteki kardeş partilerin çalışmalarıyla uyumlu götürmeye önem veriyor.

3

Rusya'da sosyalist devrimin utkuya ulaştığı günden bu yana 60 yıllık tarihsel pratik, emperyalizmin komünist hareketine, tüm ilerici güçlere karşı

savaşında anti-komünizmi her zaman başlıca silâh olarak kullandığını açıkça göstermiştir. Sosyalist ülkelere saldırılar, kapitalist sistemin anti-demokratik niteliğini gizlemek amacıyla tertiplenmektedir. Anti-sosyalist kampanyaların gürültüsünde çeşitli yollardan gericiliği güçlendirmek amacıyla yapılmaktadır. Burada söz konusu olan kardeş komünist partilerine yapılan dolaysız saldırılardır, sendikal harekete karşı savaşın artmasıdır, grevcilere, yürüyüş yapanlara karşı baskı aygıtının kullanılmasıdır. Burada söz konusu olan sol görüşleri savunanlar için meslek yasağı konulmasıdır, devlet memurlarının «kontrol» edilmesidir, ırk ayırımıdır. Birçok kapitalist ülkede, özellikle bunalımın derin olduğu ülkelerde, artan faşist tehlikenin endişe verici olguları açıkça görülmektedir. Bu çevreler demokrasi ve özgürlüklere karşı savaşırken halkları «Sovyet tehlikesi»yle ve genellikle «komünizm tehlikesi»yle korkutmaya çalışıyorlar.

Emperyalist çevreler sosyalist gerçekliği karalayarak, bizim başarılarımızı gölgeleyerek her şeyden önce sosyalist perspektifi, sosyalist idealleri kötülemeye, yığınları sosyalist ideallerden uzaklaştırmaya, komünist hareketin ideolojik temelini sarsmaya çalışmaktadırlar.

Anti-sosyalist kampanyalar her zaman kapitalist ülkelerdeki komünistlerin prestijini sarsmaya, onların diğer sosyal ve politik güçlerle bağlarını zayıflatmaya yöneltilmiştir. Bu tür her kampanya komünistlere düşman olan güçleri harekete getiriyor ve komünistlerin yığınlar arasında çalışmalarını güçleştiriyor.

Tarihsel deney şu gerçeği kanıtlıyor: Reel sosyalizm, yalnız kendi ülkesinde toplumun politik yönetimini eline alan işçi sınıfının büyük maddi, politik ve tinsel ulaşımı değil, bu aynı zamanda tüm uluslararası işçi sınıfının büyük bir ulaşımıdır.

Reel sosyalizm yalnız teoride değil, uygulamada da sermaye egemenliğini, insanın insanı sömürmesini ortadan kaldırmış, insanları, emperyalistlerin çıkarlarına olan saldırgan, yığınsal insan kırımını savaşlarına katılmak zorunluğundan, ırk ayırımından, sosyal ve ulusal ezgiden kurtarmıştır.

Sosyalizm, insan haklarını güvence altına almıştır. Bunlar, çalışma hakkı, eğitim ve sosyal güvenlik hakkı, parasız tıp yardımı ve dinlenme hakkıdır. Sosyalist düzen ülkemizde uzlaşmaz sınıfsal ilişkileri ortadan kaldırmış, halk yığınlarının eğitim ve kültür düzeyini yükseltmiştir. Bu da emekçilere toplumun tüm işlerinin yönetimine aktif olarak katılma olanağı vermektedir. Sosyalizm, milyonlarca Sovyet vatandaşının etkili biçimde yararlandığı gerçek söz özgürlüğü, basın özgürlüğü sağlamıştır.

Tüm alanlarda (politik, sosyal, ekonomik) sosyalist demokrasiyi daha öte geliştirme ve güçlendirme SBKP'nin çalışmalarının başlıca yönlerinden birini oluşturur. Bunu, SBKP Merkez Komitesinin 1977 Mayıs'ında yapılan son plenumu (ki bu plenumda SSCB Yeni Anayasa tasarısı görüldü ve

genel hatlarıyla onaylandı) bir daha açıkça gösterdi, SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri L. İ. Brejnev yoldaş plenumda yaptığı konuşmada yeni Sovyet Anayasasının gerekliliğini, onun iç politik ve uluslararası önemini bilimsel açıdan temellendirdi. O, devletimizin temel yasası tasarısının karakteristik yanları üzerinde geniş olarak durdu. Yeni Anayasada Sovyetler Birliği tarihinin tüm anayasal deneyinin genelleştirildiğini, kardeş sosyalist ülkelerin anayasaları geliştirmede biriktirdikleri deneyden yararlandığını söyledi. Ve şöyle dedi: «Tasarının kapsamındaki yeniliğin ana doğrultusu, sosyalist demokrasiyi geliştirmek ve derinleştirmektir.»⁽²⁾ Şimdi Sovyetler Birliği'nde Anayasa tasarısının tüm halk tarafından görüşülüp tartışılması (ki buna onmilyonlarca insan katılıyor) gelişmiş sosyalist toplumun gerçek demokratizmini bütün dünyanın gözleri önüne sermektedir.

Bu yıl, Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin 60. yıldönümüdür. SBKP Merkez Komitesi bu jubile dolayısıyla ülkemizde yapılacak ideolojik-politik çalışmaların ana yönlerini ve pratik önlemleri belirleyen özel bir karar aldı. Sovyet Komünistleri, birçok kardeş partinin bu yıldönümü dolayısıyla özel kararlar almasını ve geniş çalışmalar yapmasını memnunkla karşılıyorlar. Biz bunda uluslararası komünist hareketin kendi ulusal çıkarlarıyla pratikte uygulanmasına Oktobr'la başlanılan idelerin karşılıklı ilişkisini tanımanın ifadesini, sosyalizm ve komünizm için savaşta halkımıza gösterilen geleneksel dayanışmanın ifadesini görüyoruz.

Emperyalist propagandanın Oktobr Devrimi'ni «Ruslaştırma», yani onun deneyinde genel önemi olan çizgilerin bulunduğunu inkâr etme, tüm bu deneyin Rusya'nın özel koşullarıyla sınırlı olduğunu kanıtlama denemeleri yıldan yıla artmaktadır. Bu denemelerin neyi amaçladığını anlamak için çok büyük bir basiretlilik gerekmemektedir. Bunların amacı genellikle komünist hareketin ideallerine, Oktobr'la sınıksız bağlı olan ve yaşama geçirilmesi tüm komünist ve işçi partilerinin enternasyonal davası olan ideallere gölge düşürmektir.

Dünyada devrim sürecinin çağdaş gelişme aşaması, dünyanın sosyalist olmayan kesimindeki işçi sınıfının, komünist ve işçi partilerinin savaş biçimlerinin çok zengin ve çeşitli oluşuyla karakterize edilir. Sınıf savaşları, kurtuluş savaşları dünyanın bir o yanında, bir bu yanında sürekli kızışıyor. Son yıllarda devrimci güçler tüm ülkelerde yeni, zengin deneyler edindiler. Ve komünist partileri teorik planda bu deneyleri değerlendirerek devrimci hareketin bugünkü aşamasına uygun, kendi ülkelerinin ulusal özelliklerine uygun yeni taktik ve stratejik hedefler belirliyorlar.

Partimiz, bu büyük ve önemli çalışmalara büyük değer vermektedir. SBKP, bununla ilgili olarak diğer ülkelerdeki komünist partilerin Sovyet halkının da katıldığı ortak davaya, harbe karşı, emperyalist saldırı ve

(2) «Pravda» gayetesi, 5 Haziran 1977.

dikta politikasına karşı, barışın ve güvenliğin sağlanması, halkların toplumsal ilerlemesi uğrunda savaşta ulaştıkları başarıları geniş olarak yaymaya büyük önem vermektedir. Partimiz kendi payına, kollektif deney değıştokuşuna aktif olarak katılıyor, bu deneyin uluslararası çapta yayılıp öğrenilmesine yardım ediyor.

Günümüzde, çeşitli ülkeler komünistlerini yakından ilgilendiren birçok politik ve ideolojik sorun vardır. Bunlar arasında şunları sayabiliriz: Devrimi daha ileri götürmek, devrimin kazanımlarını savunmak için tüm savaş biçimlerinden (yıllardır denenmiş olanları ve yenileri) yararlanma; devrimci süreci geliştirmek için iç ve dış etkenlerin somut biçimde birleştirilmesine önem verme; sınıf savaşının önünde duran en yakın ödevlerle sosyalist perspektif için savaşı birleştirmenin en etkin yollarını bulma. Komünist partileri, ilkesel Marksist-Leninist temeller üzerinde parti saflarının daha da güçlenmesinin nasıl sağlanacağı, partinin işçi sınıfı içinde etkisinin, bunu geniş sınıfsal bağlaşmaları geliştirme çalışmalarıyla birleştirerek nasıl artırılacağı, komünist partilerinin ulusal çapta artan politik sorumluluğuyla günümüz dünyasında rol ve sorumluluğunun sürekli arttığı uluslararası komünist hareketinin bir kolu olarak kendi görevini yerine getirmenin nasıl uyumlaştırılacağı gibi sorunları bütün ağırlığıyla ortaya koymaktadırlar. Sosyalizme yönelmiş ülkelerin biriktirdikleri deneyin genelleştirilmesi yönünde de birçok sorun ortaya konulmaktadır.

Bazı somut politik ve ideolojik sorunlarda komünist partileri arasında fikir ayrılığı olduğu bir sır değildir. Emperyalistlerin, komünist hareketindeki bu fikir ayrılıklarını derinleştirmeye çalıştıkları da bir sır değildir. Onlar bütün güçleriyle bu fikir ayrılıklarını şişirerek, kapitalist ülkelerdeki kardeş komünist partilerini sosyalist ülkeler komünist partilerine karşı koymaya, komünist hareketin birliğini zayıflatmaya ağırlık vererek bunları kendi sınıfsal çıkarları için kullanmaya çalışıyorlar.

Kapitalist ülkeler komünist partilerinin kendi ülkelerinin ulusal özelliklerini gözönünde bulundurarak sosyalist gelecek için hazırladıkları programları, bugün reel olarak varolan sosyalizme karşı koyma çabaları da aynı hedefe yöneliktir. Partimiz, reel sosyalizmin artık toplumsal gelişmenin doruğuna eriştiği gibi bir görüşü savunmuyor. Eğer bu böyle olsaydı komünizme geçiş programını uygulamaya geçmemiz diye bir şey olmazdı. Bunun için de bazı belirsiz yönlerden reel sosyalizme yöneltlen eleştiriler haksızdır. Tam tersine, sosyalist ülkelerin tartışma götürmez tarihsel kazanımları dünyanın çeşitli bölgelerinde sosyal ilerleme, sosyalizm için savaşta büyük bir destek olabilir.

Komünist hareketinde Marks, Engels ve Lenin'in yüce ideleri temelinde enternasyonal işbirliğinin yaşamsal gerekliliği herkesçe kabul edilmektedir. SBKP'nin bu sorunla ilgili tutumu kesindi ve öyle de devam edecektir. Bu tutum, geçen yıl yapılan Avrupa Komünist ve İşçi Partilerinin Berlin

Konferansında L. I. Brejnev yoldaş tarafından son derece açık olarak belirtildi.

L. I. Brejnev yoldaş şunları söyledi: «Her komünist partisi, eylem gösterdiği ülkenin işçi hareketinin ürünüdür. Çalışmaları hakkında her şeyden önce dilek ve isteklerini dile getirdiği, çıkarlarını savunduğu kendi ülkesinin emekçileri önünde hesap verir. Ve asıl bu, komünistlerin uluslararası dayanışmasının temelini sağlar. Tüm ülkeler işçi sınıfının, komünistlerin ortak amaçlar uğrunda savaşta dayanışması, onların ulusal kurtuluş ve sosyal ilerleme uğrunda savaşan halklarla dayanışması olan proletarya enternasyonalizmine gelince, her birinin eşitliği ve bağımsızlığı ilkesi titizlikle gözetilerek kardeş partilerin gönüllü işbirliğine gelince, biz, yüz yıldan fazla bir zamandır bayraktarlığını komünistlerin yaptıkları böylesi bir dostça, arkadaşça dayanışmanın çok büyük önemini günümüzde de büsbütün koruduğu kanısındayız.»

Tüm hareketimizin ve her kardeş partinin biriktirdiği deney bunu açık olarak kanıtlamaktadır. Ve bu deney, barış ve sosyalizm davasının başarıya ulaşmasının, tüm komünist hareketin ve ayrı ayrı komünist partilerinin gelişmelerinin, komünistlerin enternasyonal ödevleri çözmedeki eylem birliği düzeyiyle sınıksız bağlı olduğunu gösteriyor. Yine bu deney, eylem birliğinin zayıflatılmasının, gerginliğin azaltılması sürecine, harp tehlikesine karşı savaşa ve devrimci işçi hareketinin sınıfsal çıkarlarına büyük zararlar verdiğini gösteriyor.

Partimiz, XXV. Kongresinin kararlarını esas tutarak, uluslararası alanda komünist ve işçi partilerinin kardeşçe eylem birliğini, işbirliğini artırmak, Marksizm-Leninizm, prolatarya enternasyonalizmi ilkeleri temelinde uluslararası komünist hareketinin birliğini daha da güçlendirmek için savaşımını sürdürecektir.

Sovyet ülkesinin 60. yılı (*Üçüncü reportaj*)

Köyde sosyalizm

Zahi Karkabi
İsrail Komünist Partisi MK Sekreteri

Jeronimo Carrera
Venezuela Komünist Partisi MK üyesi

SSCB'de yaşamı, Sovyet erkinin jübile yılında olduğu gibi görebilmek için biz, kanımızca en ilgi çekici konulardan biri olan köy ekonomisinin gelişme yolları konusunu seçtik.

Ukrayna'yı, Rusya Sovyet Federe Sosyalist Cumhuriyeti'ni gezdik, kolhoz tarlalarını, çiftlikleri, büyük sulama tesislerini gördük. Kolхозlarda, sovхозlarda çalışanlarla karşılaştık. En modern tarım-sanayi işletmelerinin, endüstri tipinden komplekslerin örgütlenme işleriyle tanıştık. Köyün ve köylünün yaşamını izledik, evlerine vardık, hastane ve okulları, kültür ve spor merkezlerini, çocuk bahçelerini gezdik. Tarım üretimi alanında çalışan uzmanlarla, yöneticilerle, bölge, il ve ilçe ölçüsünde parti işçileriyle görüştük. Moskova'da bizi SBKP Merkez Komitesinde, SSCB Tarım Bakanlığı'nda, Kolhozlar Konseyi'nde, Sovyetler Birliği'nde Tarımda Çalışma ve Yönetim Alanlarında Bilimsel Araştırma Enstitüsü'nde kabul ettiler.

Biz, SSCB Halk Ekonomisi Sergisi'ni ziyaret ettik ve birhayli belgesel veriler edindik.

Açıkça belirtelim ki, köyde sosyalizm kuruculuğunun dinamizmini, başarılarını, sorunlarını ve perspektiflerini böylesine tam olarak ve yerinde ilk defa bu gezi sırasında gördük. Doğrudan söyleyelim: Bu gezi bizde derin izlenimler bıraktı. Ama söz konusu olan, köydeki yaşamı gözlemciye eksiksiz, tam, rahat, bir idil biçiminde göstermek değildir. Hayır. Bizlere bu konuda bilgi verenlerin de bunu yapmadıkları gibi, biz de, gerçekleri idealize etmek istemiyoruz. Köyde en göze çarpan şey, sosyalizmin köyde uyguladığı politikadır, onun itici, çekici gücüdür.

Bir zamanlar sosyalizmin her bakımdan fiyaskoya uğrayacağını ileri süren düşmanların zamanla taktik değiştirmeye başladıkları bir sır değildir. SSCB'nin 60 yılda ulaştığı tüm başarılarını, bilim, sanayi, kültür alanlarındaki kazanımlarını, bunlar artık inkâr edemiyor, bu büyük sosyalist devletin gücünü ve uluslararası alanda artan saygınlığını görmekten gelemiyorlar. Anti-sovyetizm propagandası yapan uzmanlar yalan haber

vermek için yeni sözümona seçenekli metotlara başvuruyorlar. Bunlar saldırılarına hedef olarak sık sık tarımı seçiyor, onun tarihsel güçlüklerini, «bir çırpıda» çözülmesi olanaksız çetin sorunlarını spekülasyon konusu yapıyorlar. Çağdaş «sovyetologların» bu metodu, aslında burjuvazinin, köylülüğün «bireysel» bir sınıf olduğu ve böyle kalacağı, bu yüzden de sosyalist gelişme yolundan kaçındığı yollu reformist ve revizyonist savlarını sürdürmelerine yaramaktadır.

Bu gibi görüşlerin teorik tutarsızlığı K. Marks, F. Engels ve V. I. Lenin'in yapıtlarında tam bir bilimsellikte gösterilmiştir. Ve tarım sorunlarının çözümündeki Marksist-Leninist yanaşıma burjuva ideologlarınca tekrar tekrar saldırılmasının başlıca nedeni, gerçeklerden korkmaları, reel sosyalizmin köydeki başarılarını, her çareye başvurarak, dünyanın sosyalist olmayan bölümündeki komünist partilerinin sosyalizme geçmeye yönelik politikalarını sözün tam anlamıyla gözden düşürmek istemeleridir.

Dostlarımızın başarılarından duyduğumuz kıvançlı gizlemeden ve eksiklikleri, çözülmemiş sorunları da gözardı etmeden, Sovyet deneylerinden, kendi ülkelerimizdeki devrimci savaşım için yararlı dersler çıkararak, okurlarımıza SSCB'de bütün gördüklerimiz hakkında objektif bilgi vermek istiyoruz. Sözünü ettiğimiz derslerden başlıcası kanımızca, L. I. Brejnev yolundaşın şu sözlerinde iyi yansımaktadır: «... Köyde sosyalizmi kurmak, köylülük için mutluluğa giden tek yol, tüm emekçiler için de genliğin temelidir.» (1)

BİR ÖMRE SİĞAN ÇAĞ

Kuban'daki «Krasnoarmeyski» sovhozunda bizi beyaz saçlı, iriyarı, tüm haliyle elde olmadan destanlardaki yiğit kazakları hatırlatan biri karşıladı. Enerji ve neşe saçıyordu etrafa. Oysa 73 yaşındaydı. Tüm Sovyet egemenliği yıllarındaki gelişmeler onun gözleri önünde olmuştu. Üstelik daha önceki yaşamı da görmüştü.

Anlattığına göre, 11 yaşındayken ayda üç rubleye bir toprak ağasına çalışmış, ipten örülmüş pabuçlar giymiş, birçok defa sopa yemiş. 23 yaşına kadar yazması okuması yokmuş, okul sırasına gerçekten ilk defa 30 yaşındayken oturmuş. Sonra, Büyük Anayurt Savaşı. Eşini kaybetmiş. Dört çocuğunu savaştan sonra çocuk evlerinde aramış bulmuş... Çocuklarının bugün kendi çocukları var. Dedeleri A. I. Maystrenko ise cumhuriyetin emektar agronomu, sosyalist emek kahramanı ve yılda 15 milyon tonluk üretim yapan, 5 milyon ruble gelir sağlayan, ülkenin en büyük çeltik işletmelerinden biri olan «Krasnoarmeyski»nin müdürüdür.

(1) L. I. Brejnev, Lenin'in yolundan, c. 2, Moskova, s. 491.

Yazgı son derece tipiktir. Sovhozun müdürüyle bir günü beraber geçirdik. Onun hikâye ve anılarını dinlerken, canlı bir biyografi olan bir ömre, koskoca bir çağın sığıldığını, geçmişin, köylünün yaşamını değiştirmek için yürütülen savaşın ve sonuçlarının, dönüşümlerin insancıl anlamının yansıtıldığını düşündük. Müzede sergilenen eşyalar arasında Kuban'da, devrimden önce kullanılan kara saban ve pulluklar gördük. Tümü 340 bin adetmiş. Bölge halkının dörtte üçü okur yazar değilmiş. Yalnız 47 tarım uzmanı varmış. 1913 yılında mahsul hektar başına 12,1 kental olmuş ve bu, o zamanlar yüksek sayılmış. Kuban, öteki bölgelere oranla, verimli bir «buğday» bölgesi sayılmış.

Çarlık Rusya'nın sömürülen köylü yığınları, işçi sınıfıyla birlikte kurtuluşları için, toprak için çetin bir savaşım vermiş. Büyük Ekim, bu savaşımı utkuya götürmüştü. Bilindiği gibi erki eline geçirmesinden hemen birkaç saat sonra 1917 yılının 7 Kasımını 8 Kasım'a bağlayan gece Rusya Sovyetlerinin 2. Kongresi, Barış Buyruğuyla birlikte tarihsel Toprak Buyruğunu kabul etti. Bu Buyruğuyla ağa toprakları karşılıksız alınarak devletin mülkiyeti haline getirilmiş, devlet de toprağı işleyen emekçi köylüye devretmiştir. Böylece ülkede toprak üzerindeki ağır ağalık, pomeşçik sistemi kaldırılmış ve köyde gerçekleşecek sosyalist dönüşümler için temel atılmıştır.

Kanımızca, bugün dünyanın birçok ülkesinde köylü yığınlarının yaşamsal çıkarlarıyla ilgili toprak sorununun, tarihte ilk defa gerçekten adil ve köklü bir biçimde çözümlenmesinin önemini değerlendirmek hiç de kolay değildir. Özellikle yabancı tekellerin tahakkümünün yarattığı engelleri aşmaya çalışan, toprak reformu uygulayan veya bu sorunla karşı karşıya bulunan gelişmekte olan ülkeler için bunun büyük önemi vardır.

Örneğin, Venezuela'da toprak reformu uygulamasına 15 yıl önce başlanmıştır. Bu reform, meşhur «İlerleme adına birlik»in desteğiyle uygulanıyordu ve burjuva karakteri yüzünden bugün tam bir başarısızlığa uğramıştır. Reformun gerçekleşmesi için 10 milyar dolar (40 milyar bolivar) harcanmış olsa da sonuçta «Nacional» gazetesinin belirttiği gibi, «köylüye çoğu defa tarıma elverişli olmayan yerlerde 5 hektar toprak, birkaç inek ve bir evcik verilerek baştansavma bir iş yapılmıştır. «Venezuela Komünist Partisi Merkez Komitesinin son plenumunda belirtildiği gibi, 1976 yılında 40 çeşit tarım ürününün üretiminde bir düşüş kaydedilmiştir.

Yaşam gösteriyor ki, uluslararası tarım tekelleri ve ulusal burjuvazi saflarındaki büyük toprak sahipleri, tarım alanındaki dönüşümleri var güçleriyle frenlemek, bunlara sınırlı, tamamlanmamış bir nitelik vermeye çalışıyorlar. Köylülüğün gerçek çıkarları uğrunda, güç koşullara karşın savaşım veren komünist partileri için Büyük Ekim'un deneyi, ilkesel bir örnek, savaş ve güç kaynağıdır.

Sovyetler Birliği'nin deneyleri başka gerçekleri de ortaya koymaktadır.

Toprağın emekçi köylülere dağıtılması, köyde sosyalizmin kurulması için ilk adımdır. Bunun perspektif temeli ancak büyük, toplumsal üretim olabilir. Parçabuçuk köy ekonomisini böylesi bir üretime dönüştürmek, aslında, köyde sosyalizm kuruculuğunun programıdır.

SBKP bunu gerçekleştirmek için halk iktidarının kurulmasından sonra, tarım programının başına, V. İ. Lenin'in hazırladığı ünlü kooperatifleşme planını, tek tek çalışan köylülerin kollektifleşmesi planını koydu.

SSCB'deki kollektifleşme üzerine önceleri çok şeyler okumuştuk. Gezimiz sırasında da çok şeyler duyduk. Bunun hiç de kolay olmadığını biliyoruz. Sovyet halkı bu yolu ilk kez, köyde yüzyılların gerikalmışlığını göğüsleyerek, kapitalizmin düşman çemberinde tek başına savaşarak açmıştır. Sınıf düşmanlarının sert direnişini kırmak, oportünist çıkışlarla savaşmak, yapılan hataları görmek ve düzeltmek gerekiyordu. Bu savaşın bütün aşamalarında SBKP esinleyici ve örgütleyici güç oldu, geniş yığınların sağlam desteğini sağladı, köy ekonomisini sosyalist raylara oturtmak ve kalkındırmak büyük bir ardıcılık ve çalışma gerektiriyor anlayışıyla hareket ederek ortaya çıkan sorunları çözdü.

Kooperatifleşmenin çeşitli biçimleri pratikte denendikten sonra, tarım arteli-kolhoz, özellikle kollektivizasyon yıllarında geniş bir yaygınlık kazandı. 30 yıllarının ortalarına doğru bu yeni kolhoz sistemi bütün ülkede başarıya ulaştı. Ülkenin tarım üretimi toplumsal nitelik kazandı ve iki sektörde, sovhozların temsil ettiği devlet sektöründe ve kolhozcu-kooperatif sektörde gerçekleştirilmiye başlandı.

Tarımı sosyalist raylara oturtma aracı olan kooperatifleşme sorunu, kanımızca günümüzde de güncelliğini koruyor. Bilindiği gibi, bu biçim, bolşeviklerin «yeni bir buluşu» değildi. Ekim Devrimi sıralarında kooperatif kavramı bir hayli yaygındı ve bunda büyük umutların, ham hayallerin özlemi gizleniyordu. Önceki deneyleri genelleştirerek V. İ. Lenin «kooperatifin kapitalist devlet koşullarında, kapitalist bir kollektif kurum» ⁽²⁾ olduğunu, onun sömürücü düzen sistemine karşı koyamayacağını, bu sistemin sınırlarını asla aşamayacağını belirtiyor. Sorunu derin Leninci çözümleme şunu da gösteriyor ki, halk idaresinin kurulmasıyla durum ilkesel olarak değişiyor. V. İ. Lenin'in yazdığı gibi, bu durumda, «tam kooperatifleşme halinde iki ayağımızla sosyalist bir tabana basmış olacağız». ⁽³⁾ Günümüzde bu görüş doğrulandı.

Bir örnek aramak için pek uzaklara gitmeden, ikimizden birinin yaşadığı ülkeyi, kapitalist İsrail'i ele alalım. Kibbutz denilen tarım kooperatifleri burada, köylüler arasında bir hayli yaygındır. Kibbutz'ların oluşmasında, uluslararası siyonist örgütlerin yardımları büyük rol oynadı. Bugün bu kooperatiflerin üretim göstergeleri oldukça yüksektir. Kibbutzlar bir yan-

⁽²⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 45, s. 374.

⁽³⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 45, s. 376.

dan finans kapital tarafından sömürülüyor, Öte yandan da ücretli emeği sömürüyor. Bunların sosyal-ekonomik niteliği çelişkili, rolü ise iki yönlü olarak kalıyor. İsrail komünistleri haklı olarak, kibbustların köylü çıkarlarının gerçek ve ardıcıl savunuculuğunu, ancak ülke önünde sosyalizm yolunu açan demokratik, ilerici toplumsal-politik düzenin kurulmasıyla yapılabileceği görüşünü ileri sürmektedirler.

Etraflı bir inceleme yaparsak, Sovyet devletine bugüne dek köyde çalışmak üzere çok az bir süre, hatta takvimdeki 60 yıldan daha da az bir zaman verildiğini görürüz. Çünkü ardında büyük yıkıntılar bırakan harpler bu döneme girmektedir. İkinci Dünya Harbinde Sovyetler Birliği 20 milyon insan, ulusal zenginliklerinin üçte birini yitirdi. 70 binden fazla köy tamamıyla yok edildi. Şu da biliniyor ki, on yıllar boyunca, aslında Ekim Devriminden sonraki ilk yıllardan başlayarak tarım alanı Sovyet devletinin sanayi gelişmesi için başlıca birikim ve işgücü kaynağı olmuştur. Uzun bir süre tarihsel durum öyle gelişmiştir ki, sanayi potansiyelinin hızla artması SSCB için yaşamsal bir önem taşımış ve Sovyet insanları, bu arada köylüler herşeylerini bu ödevin gerçekleşmesine vermişlerdir. Bu durum Sovyetler Birliği'nin bir insan ömrüne sığan dönemde elde ettiği başarılarla daha büyük değer biçmeyi gerektiriyor.

Bir kaç veriye değinelim: 1974 yılında 1913 yılına kıyasla SSCB'de tarım üretimi 3,4, bu arada pamuk 11,3, sebze 4,5, et 2,9, süt 3,1, yumurta da 4,7 kat artmıştır. Özellikle Kuban topraklarında 1976'da hektar başına ortalama 50 kental olmak üzere 4,4 milyon ton buğday elde edilmiştir. Her tarım işletmesinde bugün, devrim öncesinde tüm bölgedeki tarım mühendislerinden daha fazla uzman vardır. O zamanlar işçi başına düşen enerji donatımı 0,5 beygir gücünü geçmezken, Sovyet yönetimi döneminde bu rakam 34 kat artmıştır. Yüksek gelişme tempoları sayesinde Sovyetler Birliği en gelişmiş kapitalist ülkelere yetişmektedir. Örneğin, 1949–1953 döneminde tarım üretimi ABD'ye oranla % 55 iken, 1956–1960'da % 70 ve 1971–1975'de % 85'e ulaşmıştır.

İkinci dünya savaşından sonraki 6 beşyılıktaki ortalama yıllık tahıl üretimi ile ilgili veriler, Sovyet tarımındaki olumlu gelişmeler hakkında açık bilgi veren göstergelerdir. 1946–1950'de 64,8 milyon ton, 1951–1955'de 88,5; 1956–1960'da 121,5; 1961–1965'de 130,3; 1966–1970'de 167,6 1971–1975'de 181,5 milyon ton.

Böylece, uzun yılların deneyleri SSCB'de tarım üretiminin yarısından fazlasını sağlayan kolhoz-kooperatif sisteminin dayanıklılığını kanıtladı.

Sovyet kaynaklarından aldığımız verilere göre, bir kolhozda ortalama

Sovyet kolhozu nedir?

500 kişi çalışır, 3 bin 400 hektarlık arazi, 37 traktör ve 1700 iri baş hayvan vardır ve yılda 781 bin ruble gayri safi gelir sağlar. Devletin malı olan

toprak, kolhozlara süresiz kullanım için verilir, teknik donatım, mülk ve emeğin meyvaları artel üyelerinin kollektif malıdır. Devlet, uzun vadeli anlaşmalar gereğince sabit ve güvenceli fiyatlar üzerinden her kolhozun ürününü satın alır.

Bu gezimiz sırasında ilgimizi çeken bir şey de kolhoz yaşamının demokratik temelleri oldu. Örnek Tüzükte belirtildiği üzere kolhozlar gönüllük temelinde kurulur ve varlığını sürdürür. Her kolhoz üyesi, bu artelden serbestçe çıkmak hakkına sahiptir; bu hak pratikte eksiksiz uygulanıyor, örneğin köylünün oturma yerini değiştirmesi halinde kolhoz tüzüğü, kollektif, toplumsal mülkiyeti savunurken, köylünün kişisel mülkiyet hakkını zedelemiyor. Her üyenin özel olarak işlediği tarlası, bahçesi de vardır. Burada köylü yalnız bahçivanlıkla uğraşmayıp, küçük baş ve kümes hayvanı da bulundurabilir. Köylünün özel tarlalarında elde ettiği ürünü devlet satın almakta, ancak köylü isterse bu ürününü kolhoz pazarında da satabilmektedir.

Artelin en yüksek yönetim organı, üyelerinin genel toplantısıdır. Bu toplantıda kolhoz yönetimi ve başkanı seçilir, bunların hesap verme raporları görüşülür, üretim plânları, kaynakların dağılımı ve elde edilen gelirlerle ilgili kararlar alınır. Kolhoz'a verilmiş bütün toprakların kullanımıyla ilgili tüm sorunlar genel toplantıda çözümlenir. Örneğin, bir yerde sanayi inşaatı plânlanıyorsa, bu ancak kolhozun izniyle uygulanabiliyor.

Kolhozlar üstünde il, bölge, cumhuriyet ve Sovyetler Birliği Kolhozlar Konseyi gibi seçimli yönetim organları vardır. «Bir bütün olarak böylesi bir sistem» diyor Sovyetler Birliği Kolhozlar Konseyi sorumlu sekreteri İ. B. Gayvorontsev 1969'da Sovyetler Birliği 3'üncü Kolhozcular Kongresi kararıyla oluştu ve kolhozlardaki demokrasinin sürekli gelişiminin göstergesi oldu. Başlangıçta yeni organların işlevi danışma niteliğinde saptanmıştı. Bunların deneyleri arttıkça eylem yetenekleri de genişliyor. Örneğin Moldavya'da Kolhoz Konseyleri birkaç yıllık deneme süresince, tam haklı, yetenekli yönetim organları olarak çalışıyorlar. Moldavya deneyi dikkatle inceleniyor ve en olumlu sonuçları geniş yaygınlık kazanacaktır.»

Gezimiz sırasında, SBKP ve Sovyet devletinin köydeki yaşama verdiği büyük önemin defalarca tanığı olduk. Örneğin Kırım'da pirinç üreticilerinin bölgesel toplantısına katıldık. Kuban'a gittiğimizde burada da il parti komitesinin tarım sorunlarını görüşen plenumunun yapıldığını gördük.

Tarım sorunlarına verilen bu önem titiz bir niteliktedir. Ülkenin önde gelen tarım bölgelerinden olan Kuban'da Parti İl Komitesi Sekreteri İ. P. Kikilo'nun görüşmemiz sırasında tartışma götürmez başarılarından çok, kendini rahatsız eden sorunlar, güçlükler ve eksiklikler üzerine parmak basması tipik bir davranıştır. Bu doğaldır da. Çünkü, Sovyet toplumunun artan gereksinimleri, elde edilenlerle yetinilmesine yol vermediği gibi ta-

rimdaki kalkınmaya hız verilmesini gerektirmektedir görüşü, SBKP için bir hareket noktasıdır.

SBKP MK'nde kendileriyle görüşüp konuştuğumuz yoldaşlar şunları belirttiler: «Gelişmiş sosyalizm koşullarında, tarımın önüne yeni ve karmaşık sorunlar çıkıyor. Bunların çözümü çetin bir çalışma ve büyük bir örgütçülük yeteneği gerektiriyor. Bazı tarım ürünleri yeterli ölçüde üretilmiyor, bu ölçü ise devletin iç gereksinimlerince olduğu gibi, onun dost ülkelere karşı aldığı yükümlülüklerle de belirleniyor. Değişik bölgelerde (dolayısıyla çeşitli koşullarda) eylem yürüten kolhozlar ve sovhozlar arasında halâ geri kalanlar var. Bilimsel-teknik devrim, tarımın maddi-teknik temelini yeniden donatılması, emek verimliliğinin artırılması, üretimin yeğlilik ve etkinliğinin yükseltilmesi sorunlarını kesinlikle ortaya koymaktadır. Köylerin ve onbinlerce yerleşim yerinin kültür-geçim koşullarının iyileştirilmesi sürecinin, üretimin gelişme düzeyinde olmasını sağlamayı da ödevlerimizden sayıyoruz . . . »

Buradan anlaşılacağı üzere, SBKP'nin günümüzdeki tarım politikası, köy ekonomisinin bütün yönleriyle, bir bütün olarak daha da gelişmesi sorunlarını kapsıyor. Böylesi bir yaklaşım, XXV. Parti Kongresinde belirtildiği gibi, devletin başta gelen görevi olan halkın yaşam düzeyinin yükseltilmesiyle organik bir uyum içindedir.

ÇAĞDAŞ DÖNÜŞÜMLER

Gezimiz sırasında çoğu zaman gölgede kalan, burjuva yorumcuları tarafından ise kasıtlı olarak suskunlukla geçiştirilen bir gerçeği, Sovyet köylülerinin hiç de elverişli olmayan bir toprakda çalıştıkları gerçeğini iyice kavrama olanağını bulduk.

Toprağın doğal verimliliği ile ilgili istatistikler gösteriyorki ABD'de koşullar tarım için 3–3,5 kat daha elverişlidir. Eğer ABD'de verimli bölgeler (yıllık yağışlar ortalaması 1 metre kareye 700 litre), ekilen toprağın % 60'ını oluştururken, bu SSCB' de % 1,1'dir. Sovyet tarım uzmanlarından biri Kaliforniya'da olgunlaşmış hint darısını toplamakta acele edilmediğini görünce nasıl hayrete düştüğünü anlattı. Ve şöyle devam etti: «Kazakistan ve Sibirya'da ürünü kaldırmak için yalnızca on gün kalıyor. Hemen kar-kış basıyor. Ülkemizde tahıl ürününün yarısından fazlasını kurutma makinelerinde geçirmek gerekiyor.»

Tarım sözlüğünde henüz yerini almamış olan «çöl tarımcılığı» ve «kutup tarımcılığı» gibi deyimler Sovyet uzmanları için artık normal sözcüklerdir. Verilen bilgiye göre, tahıl üretiminin % 60'ı, «rizikolu tarımcılık» denilen bölgede gerçekleşmektedir. Buna bir de, ülke yüzölçümünün yarısından fazlasını oluşturan donmuş toprakları ve yine ülke yüzölçümünün üçte

ikisi üzerinde hayvanların 6-7 ay boyunca sıcak yerlerde barındırılmasını gerektiren ünlü Rusya kışını eklemek gerek. Ülkenin, ziyaret ettiğimiz daha elverişli güney bölgelerinde bile hayvan üretme çiftliklerinin büyük yatırımlar gerektiren tesisler olduğunu gördük.

Nihayet, bu «olağan» güçlüklerden başka, zaman zaman meydana gelen sert kuraklıklara da katlanmak gerekmektedir. Harp yıllarıyla, harbin getirdiği büyük felâketi ortadan kaldırma çalışmalarıyla geçen yıllar dışında 40 yıl içinde 14 kez sert kuraklar olmuştur. Başka bir deyimle her üç yıldan biri kuraklık yılı olmuştur. 9'uncu beşyılığa iki kuraklık yılı düşmüştür.

Burjuva basını, SSCB'de böylesi elverişsiz iklim-hava koşullarından söz ederken, bunun sorumluluğunu Sovyet hükümetine yüklemek amacını gütmektedir. Nevar ki, kulaklarımızla duyduğumuz ve gözlerimizle gördüğümüz gibi, asıl şimdi ve asıl Sovyet hükümeti, ağır doğa koşullarına karşın tarım üretimini sağlamlaştırmak ve durağan sonuçlar elde etmek için muazzam işleri içeren bir programı gerçekleştirmektedir.

SBKP MK'nin köy ekonomisi şubesi yönetmen yardımcısı Y. V. Sedih konuşmamız sırasında şunları belirtti: «Bundan önceki dönemlerde sorunun köklü çözümü için ülkemizde gerekli olan böylesi muazzam olanaklar yoktu. Ancak 60 yılları ortalarında gerekli ekonomik-teknik birikim elde edilmiştir. Ve o zaman, Mart 1965 Plenumunda Parti, tarım politikasının yeni, çağdaş döneminin başlangıcına yeşil ışık yakmıştır. Bu politika, Leninci doğrultunun mantıksal devamı ve gelişimidir.»

Partinin, her tasarısı ve önerisinin bilimsel temele dayandırılmasına büyük bir özen göstererek, bunlarda akla uygun ve yığıtçe çalışmayı birleştirerek bu çizgiyi nasıl oluşturduğu bize anlatıldı. Mart Plenumu, belgelerde de görüldüğü gibi, köy ekonomisindeki durumu ve ivedilikle ele alınması gereken bütün sorunları ayrıntılı bir biçimde incelemiş, köy ekonomisinin gelişmesini hızlandırmak için somut önlemler saptamıştır. Halk ekonomisinin bu dalına daha sonraki plenum ve kongrelerde de büyük bir önem verilmiş, özellikle Partinin XXV. Kongresi tarım politikasını uzun vadeli ve çok yönlü bir eylem programı biçiminde somutlaştırarak bu davaya büyük bir katkıda bulunmuştur.

Bunun özü, içeriği nedir?

Sovyet yoldaşların belirttiği gibi, bu programın özü: Köy ekonomisini doğanın cilvelerinden etkilenmeyen, entansif endüstriyel yöntemle çalışan bir ekonomi dalı yapmaktır. Bunun da büyük yatırımlara gitmeden başarılmasının olanaksız olduğu kendiliğinden anlaşılıyor. «Bunlar yeteri kadar var mıdır?» diye soruyoruz. Son on yıl içinde köy ekonomisine yapılan yatırımların toplamı 213 milyar rubledir. Bu toplam, Sovyet egemenliğinin bundan önceki yıllarında yapılan tüm yatırımların iki katı kadardır. «Bu

yatırımlar nerelere yapılıyor?» Bu yatırımların üç ana yönde yapıldığını ve bir bütün olarak köy ekonomisinin maddi ve teknik temelini yeniden donatımına yönelik olduğunu söylediler.

Bu, birincisi: Köy ekonomisinin yeni teknikle donatılması, üretim süreçlerinin makineleştirilmesi, elektrifikasyon ve otomatizasyon. Geçen on yılda kolhoz ve sovhozlara 3 milyon traktör ve 1 milyon biçer-döver sağlanmıştır. Yeni beş yıllık plâna göre, köy ekonomisinin yeniden teknikle donatılması için 42 milyar ruble ayrılmıştır. Bu, geçen beş yıllığa kıyasla 1,5 kat daha fazladır. Tarım araç ve gereçleri üreten işletmeler, üretimlerini yeni baştan düzenlerken dünya standartları düzeyinde makine yapımına yöneliyorlar. SBKP MK ve SSCB Bakanlar Kurulu'nun kararları gereğince köy ekonomisinde bilimsel-teknik ilerlemenin hızlandırılması için yönetim merkezi kuruluyor.

Burjuva ülkelerinde makine ve teknik çeşitlilik daha çok büyük ve ileri çiftliklerde görülür. Bütün bunların projeleri ve üretim bilindiği gibi, bireysel kullanım gözönünde bulundurularak yapılıyor. Burjuva ülkelerinin teknik deposunda yığınla küçük el aletleri bulunuyor. Ve kabul etmek gerek ki, bütün bunlarda uygunluk ve orijinallik göze çarpıyor. Ancak yığınsal ve konveyör biçiminde kullanıma elverişli büyük sistemlerin, araç ve komple makinelerin üretimi zayıftır. Çünkü geleneksel çiftliklerin çerçevesi bunlar için çok dardır. SSCB'de köy ekonomisi üretiminin makineleştirilmesi ise, daha yüksek düzeyde ekonomik sonuçlar veren iyi üretim gözönünde bulundurularak gerçekleşiyor, tekniğin, yığınsal ve gurup halinde kullanılması yönünde geniş boyutlar alıyor.

İkinci doğrultu: Üretim süreçlerinin hızla kimyasallaştırılmasıdır, SSCB'de yapay gübre üretimi 1970 yılında 45,6 milyon tonken, 1975 yılında bu rakam 75,2 tona çıkmıştır. 1980 yılında ise yapay gübre üretimi toplamı 115 milyon tona ulaşacaktır. Birçok kapitalist ülkelerde «kimya»nın çevreye yaptığı zararları hatırlayarak Sovyet yoldaşlara böyle bir tehlikenin Sovetler Birliği için söz konusu olup olmadığını sorduk. Bize, her türlü ekonomik zarara karşı devlet tarafından etkin ve kesin önlemlerin alınmakta olduğu anlatıldı. Tehlikeli ya da «şüpheli» görülen yüzden fazla kimyasal maddenin üretimine son verilmiş ve bunların yerine çevreye zarar vermeyenler almıştır; ayrıca kimyasal maddelerin kullanımı durumu ile ilgili sistemli gözlenim yapılmakta, örneğin, hergün nehir ve öteki kaynaklardan su örnekleri alınıp incelenmektedir.

Üçüncü doğrultu: Köy ekonomisinde düzenli bir üretimin yapılmasını en belirgin bir biçimde kanıtlayan toprak iyileştirme işleridir. 1976–1980 yılları arasında bu işler için 40 milyar rubleden fazla bir para ayrılmıştır ki, bu, geçen iki beşyılıktaki ayrılan paranın toplamı kadardır. Gelecek yıllarda 10 milyon hektar toprağın sulanır hale getirilmesi, ya da iyileştirilip işlenir

duruma getirilmesi plânlaştırılmıştır. Geçen yıl 1,4 milyon hektar alan bu biçimde iyileştirilmiştir.

Bütün bu ana doğrultularda SSCB güvenli adımlarla ilerlemektedir. Traktör ve biçer-döğür üretiminde olduğu gibi yapay gübre üretimi ve toprak iyileştirme işlerinin büyüklüğü bakımından Sovyetler Birliği dünyada birinci yeri almaktadır. Bunun pratikte ne olduğunu Kırım ve Kuban'da gözlerimizle gördük.

ARTI SU, EKSI SU

Yarım adanın Karadeniz kıyıları ve onun ünlü sanatoryumları genellikle turistlerce Kırım'ın incisi olarak adlandırılıyor. Böyle olmasına karşın yarımada kuru ve pürüzlü bir kabuğa benziyor. Kırım'ı, kül renginde bir çöl olarak bilenler azdır.

Biz du çölden geçerken, bir defasında beton kanalın yanında durduk. Dibi, «deve dikenini» ile doluydu. Bunlar, yılda metre kareye 300 mm. yağmurun yağdığı bu topraklarda yetişebilen tek bitkidir. Ve sonbaharda şiddetli rüzgârların kökünden koparıp savurduğu bu «deve dikenleri» çölde oradan oraya yuvarlanıp dolaşmaktadır.

Mihmandar: «Birkaç gün daha geç gelseydiniz, 15 Martta burada bambaşka bir görünümle karşılaşacaktınız» dedi. Bu bahar gününde 11 yıldır, bu beton kanalların dibinde toplanan deve dikenleri temizlenerek Kırım'a yaşam veren sular akmaktadır.

Dniepr nehrinden Kırım'a kanal açılmasına ilişkin projelerin daha geçen yüzyılda hazırlanmış olduğunu, ancak Çarlık hükümetinin böyle bir projenin finanse edilmesini reddettiğini okumuştuk. Sovyet egemenliği bu kuruculuğun gerçekleştirilmesine 1940 yılında başlıyor. Ancak harp kanal değil, istihkâm açılmasını zorunlu kılıyor. Kırım çetin çarpışmalara sahne oluyor. Ve onun iki kenti Sivastopol ve Kerç kahraman kentler ünvanını kazanıyor. Her yıl 15 Mart günü suların akmaya başladığı Kuzey-Kırım kanalı ve bütün sulama sistemi SBKP'nin köy ekonomisi üretiminin istikrarlı artmasını öngören çağdaş tarım politikasının ilkbaşarılarından biridir. Kahovsk barajıyla Kerç arasında uzanan 400 kilometrelik bu tesis Avrupa'nın en büyük sulama tesislerinden biridir.

Ukrayna Komünist Partisi Kırım Bölgesi Komitesi Birinci Sekreteri N. K. Kriçenko şöyle dedi: «Sulu tarım, bölgemizin en büyük zenginliğidir. 275 bin hektar sulanabilir toprakların 176 bin hektarının sulanması bu kanaldan yapılıyor. Bu topraklardan en yüksek verimlilik elde ediyoruz. İşte toprak iyileştirme sisteminin yetkinliğini ortaya koyan rakamlar: Kanalın kurulması devlete 555 milyon rubleye mal olmuştur. Ve bir yıl sonra köy ekonomisinde elde edilen ek ürün bütün yatırımları karşılamıştır. Şimdi

kanalın ikinci kısmının kuruculuğuna başlanmıştır. L. I. Brejnef yoldaşın Partinin XXV. Kongresinin kapanış konuşmasında belirttiği gibi, bu, ülkenin en önemli kuruculuk alanlarından birini oluşturuyor.

" Kırım'ın Kuzey-Batı bölgesinde, deniz kıyısından birkaç kilometre uzakta bulunan «Slavnoe» sovhozunu ziyaret ettik. Sovhoz müdürü A. G. Gavrilov'la, öteki yönetici ve işçilerle görüştük, işletmeyi gezdik. Sovhoz daha çok dana yetiştirme alanında uzmanlaşıyor, ancak burada tahıl üretimi, bağcılık ve sebzeçilik de oldukça yaygındır. İşletmenin yıllık kârı 2 milyon rubledir. Ve sovhoz her yıl Moskova'da yapılan SSCB Halk Ekonomisi Sergisi'ne katılmaktadır. Dniepr nehrinin suları «Slavnoe»ye ulaşınca 800 hektar alanın sulanması sağlanmıştır. Bu üretimdeki yetkinliği kesin bir biçimde etkilemiştir; üzüm üretimi, örneğin önceleri hektar başına 20–25 kental iken, şimdi sulanır topraklarda hektar başına 250 kentale çıkmıştır.

A. G. Gavrilov: «Bizde sulama tesislerinin devlet tarafından ve devlet hesabına kurulduğundan sovhoz ve kolhozların bunun için kapık bile ödemediğinden ve suyu parasız aldıklarından habereniz var mıdır, bilmiyorum» diyor ve sayıları sıralıyor. Kırım koşullarında 1 hektar sulanır topraktan sulanmayan toprağa oranla buğday üretiminde üç kat, sebze ve mısır üretiminde 5 kat daha fazla ürün elde edilmektedir.

Kırım'dan uçakla Krasnodar'a vardığımızda, uçak alanından biraz öte-lerde yeni bir barajla karşı karşıya geldik. Bu, Kuban nehri üzerinde kurulan Krasnodar barajıydı ve betonun üzerine çekilmiş kırmızı çizginin yanbaşındaki «3 milyar metre küp» sayısı biriken suyun ölçümünü gösteriyordu. Baraj 1975'de kurulmuştu.

Sorun, düzenli köy ekonomisi üretimine yeni toprakların yalnızca «eklenmesi»nden ibaret değildir. Gerek Kırım'da, gerekse Kuban'da gördüğümüz insanlar şunu belirtiyorlardı: Ülkedeki muazzam deneyim ve güç birikimi toprak iyileştirme sistemlerini içeren uzun vadeli programların gerçekleştirilmesine geçilmesini sağlamıştır.

Bunlar nelerdir?

Birincisi, çağdaş plânlamada geniş ölçüde başvuru olan böyle bir yöntem ve ilk deneme örnekleri arasında pamuk sorununun çözümünü saymak gerekiyor. Yıllardır pamuk üretimi garantili bir biçimde gerçekleşiyor. Ve her türlü iklim-doğa koşullarında üretim toplamı 7–8 milyon tondan aşağı düşmüyor. Bu başarının anahtarı ise, Orta Asya cumhuriyetlerinde pamuk üretimi alanında plânlı, amaca yönelik sulama sistemlerinin kurulup yaygınlaştırılmasıdır.

Y. V. Sedih'in anlattığına göre, şimdi ülkenin ekonomik potansiyeli her biri önemli ve geniş kapsamlı olan seri programlar üzerinde çalışmaya olanak sağlamaktadır.

Tahıl sorununun çözümüne değinirken, bu programlardan bazılarını aşşağıda sıralayacağız. Ama önce bir örnek olarak, köy ekonomisinin su yetersizliğinden değil de su fazlalığından zarar gördüğü koşullara ilişkin programdan söz etmek istiyoruz.

Köy ekonomisinde çoğu kez iki cephede, bir yandan su için, öte yandan suya karşı savaşmak gerekiyor. Örneğin, Venezuela köylülerine kuraklık ve su baskınları büyük zararlar vermektedir. Ve bunların her yıl tekrarlanması için en kötü yanı da bunların önlenmesi için hiç bir önlem alınmamasıdır. Sosyalist ülkelerde ise bu çalışmalar planlı bir biçimde yürütülüyor ve bu çalışmaların boyutları kıvanç vericidir.

Şimdi SSCB'nin güneyinde değil, Avrupa kesiminin kuzey bölgelerinde uygulanan bir programa değinelim. Kapsamına 29 il ve özerk cumhuriyeti alan ve 59 milyon insanın yaşadığı bu çok geniş bölgede Moskova ve Leningrad gibi merkezler, Arhangelsk, Vologda, Novgorod, Kostroma, Pskov gibi öteden beri bilinen Rus kentleri bulunmaktadır.

Bize bu bölgede tarımın daha önceki dönemlerde çok yavaş geliştiğini söylediler. İkinci Dünya Savaşından önce ve sonra Merkezi Rusya, gereken araç ve gereçleri almada daha az gelişmiş bölgelere öncelik tanıdı. Öte yandan Hitlircilerin işgali sırasında büyük zarara uğrayan Belorusya ve Baltık Cumhuriyetleri ekonomilerini yeniden kurmak, Kazakistan'da işlenmemiş toprakları işlenir hale getirmek çok büyük araç ve gereç, kaynak gerektiriyordu. Şimdi artık sıra bu bölgeye de geldi. Bu bölgenin gelişmesi için 35 milyar ruble yatırım yapılacaktır.

Yerel özellikler ve reel olanaklar gözönünde bulundurularak hazırlanan bu programın kompleks ve amaca yönelik bir karakteri vardır. Bu program sadece toprak ıslahı işlerini yahutta tarım ürünleri üretiminin maddi-teknik temelini modernleştirmeyi değil, sadece belirli bir üretim etkinliği sağlamayı (burada tarım ürünleri üretimini 2 kat artırma söz konusudur) değil, tüm köy yaşamının yapısını değiştirecek geniş kapsamlı önlemleri içermektedir.

Kara toprak olmayan bölgelerdeki köylerden çok insan gidiyordu. Büyük merkezlere akın vardı. Ve bunun nedenini saptamak pek basit değildi. Bazıları bu akını büyük endüstri ve kültür merkezlerinin insanları çekmesiyle, diğerleri, gençlerin toprağa bağlılıklarının azalmasıyla, üçüncüleri de çok sayıda küçük köy ve çiftliği içine alan (ki bunlar yalnız Vologda bölgesinde 12 binden fazlaydı) yerleşme sisteminin eskimiş olmasıyla izah ediyorlardı. Durumu aydınlatmak için RSFSC'de Tarımda Çalışma ve Yönetim Alanlarında Bilimsel Araştırma Enstitüsü temelli sosyal incelemeler yaptı. Bize, konuyla ilgili olarak bu enstitünün müdürü, Bilimler Akademisi aday üyesi Y. T. Buzilov şunları söyledi: Biz köylü hal-kın değerleri sıralama isteğinin objektif yolunu saptadık. En başta çalışma koşullarının iyileştirilmesi önerileri geliyordu.

Y. T. Buzilov şöyle devam etti: «Neçernozemiye Programı» adını taşıyan bu kara toprak olmayan bölgelerde toprağı işleme programı bu gibi ve daha başka birçok incelemeyi ve projeleri içermekte, programın bilime dayanması, yapılan yatırımların en etkin, en iyi sonuçlar verme olanağını sağlayacaktır.

Bu program üç yıldan beri uygulanmaktadır. Bu, elbette uzun bir süre sayılmaz. Buna karşın kara toprak olmayan bölgelerde önemli gelişmeler göze çarpmaktadır. Bunlar tarım üretiminin artmasında ifadesini bulmaktadır. Örneğin, Moskova bölgesi artık süt, yumurta, tavuk eti gereksinmelerini tamamen kendisi karşılıyor. Önceleri 30'dan fazla bölgeden sağlanan sebze gereksinmelerini de hemen hemen karşılamaktadır. Kara toprak olmayan bölgelerdeki kolhoz ve sovhozlarda yeni yeni yerleşim yerleri kurulmakta, yol-ulaştırma ağı genişletilmekte, kamu hizmetleri sistemi modernleştirilmektedir. Kara toprak olmayan bölgeler yalnız iç gereksinmelerini karşılamakla kalmayan, aynı zamanda tüm ülke köy ekonomisinin gelişmesine büyük katkıda bulunabilecek tempolarla gelişmeye başlıyor.

EKMEK VE ET

Bu beşyılıktaki tarımın önünde duran sorunlara baktığımız zaman, en başta tahıl üretiminin artırılması sorunun geldiğini görürüz. Devlet planına göre yılda ortalama 215–220 milyon ton tahıl üretilecek ve bu 1980 yılında 240–245 milyon tona çıkarılacaktır. Eğer ülkenin en fazla tahıl ürünü sağladığı (224 milyon ton) geçen yılı ele alırsak, sürekli olarak daha fazla tahıl sağlama sorununa ne denli önem verildiği görülmektedir. Bu rakamlardan görülmektedir ki, ekonomik literatürde üstün gelişme sınırı olarak belirtilen kişi başına 1 ton tahıl sağlama çok yakında erişilecek bir hedeftir.

Sovyetler Birliği'nde her keşçe bilinen birkaç iyi buğday yetiştirilen bölge vardır. Bunlardan biri de yukarıda ziyaret ettiğimizi söylediğimiz Kuban bölgesidir. Kuban öteden beri buğday ambarı olarak bilinmektedir. Fakat okurlarımızın ve bilhassa SŞCB sınırları dışında yaşayanların Kuban'ın zengin bir pirinç ambarı haline geldiğini bildiklerini sanmıyoruz. Daha birkaç yıl önce, 1965'te Sovyetler Birliği yarım milyon ton pirinç üretmişti. Şimdi ise 2 milyon ton pirinç üretmektedir. Bu da ülkenin gereksinmelerini tamamen karşılamaktadır. Bunun dörtte biri Kuban bölgesinde üretilmektedir.

«Krasnoarmeyski» sovhozunda pirinç ekilen tarlalar 7 bin hektar kadardır ve son 6 yıl içinde her hektar başına en az 60 kental pirinç elde edilmiştir. Öncü sovhozlar ise 1 hektardan 100 kental elde etmektedirler. Üretim yeni, modern tekniğe dayanmaktadır. Dünyada üretilen pirincin

beşte dördü hâlâ elle işleniyor ve hektara 200 civarında işgünü düşmektedir. Kuban'da emek verimliliği 20 kat daha fazladır. Pirinç, «kuru toprak»a ekiliyor, sonra tarlalara su salınıyor. Güzün, sular durduruluyor ve pirinç biçer-döverle toplanıyor. İşlerin yüzde 99'u makinelerle yapılmaktadır.

«Pirinç sorunu» 10 yıl gibi çok kısa bir sürede çözülmüş. Bu da her yıl iyi üretim sağlamak için amaca yönelik programın uygulanmasının bir örneğidir. Onuncu beşyılıktaki RSFSC topraklarında Astrahan, Saratov, Volgograd, Kuybişev ve diğer bölgeleri kapsayan sulanarak garantili tahıl üretimi sağlanacak bir kesim oluşturulması öngörülmektedir. Böyle bir sistem Ukrayna'da da oluşturulmaktadır. Moldavya, Kırım ve Kuzey Kafkas bölgeleri için sulamaya dayanan «soya» programı hazırlanmaktadır.

Ülkenin tahıl üretiminin geliştirilmesine gösterdiği ilgi burjuva «sovyetologları» tarafından tahrif edilerek yorumlanmaktadır. Onlar bunu yiyecek gereksinmelerini karşılamada «başarısızlık» delili olarak göstermeye çalışıyorlar. Dış pazarlardan buğday satın almasını buna delil gösteriyorlar. Fakat dış pazarlardan buğday satın alma, gerçekte Sovyet köy ekonomisine özgü olduğu savlanan «organik eksiklik»in sonucu değildir. Bu, elverişsiz doğa koşullarının sonucudur. Geçen beşyılıktaki en düşük tahıl üretiminin, SSCB'nin tarihinde en büyük kuraklıkla karşı karşıya geldiği 1972 ve 1975 yıllarında olduğu bir gerçektir. Fakat yine bu beşyılıktaki ortalama tahıl üretiminin İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana en yüksek olduğu da bir gerçektir. 1976 yılında ise rekor düzeyde tahıl üretilmiştir. SSCB'de tarımda en önemli kollarından birinde gelişmenin dinamizmi işte böyledir.

Burjuva propagandacılarının, Sovyetler Birliği başka ülkelerden buğday satın almazsa halkının neredeyse açlıkla karşı geleceği yolundaki savları da gerçeklere aykırıdır. SSCB Tarım Bakanı yardımcısı A. P. Çubarov şunları söyledi: Veriler, Sovyetler Birliği'nde insan başına İngiltere veya Fransa'dan daha fazla buğday ve baklagiller düştüğünü gösteriyor. Uzun yılların deneyi gösteriyor ki, halkın yiyecek gereksinmelerini karşılamak için 70 milyon tondan fazla buğday gerekmiyor. Başka bir deyişle ekmek yetersizliği diye bir şey sözkonusu bile olamaz.

O zaman tahıl üretiminin geliştirilmesine ağırlık vermenin anlamı nedir? Bu, hayvanların beslenmesi için yılda 100 milyon tonu aşan yem sorununun daha iyi çözümü için yapılmaktadır. Başka bir sözle daha fazla buğday, daha fazla ekmeğe, daha fazla et sağlamak için gerekmektedir.

Bir zamanlar bereketsiz yıllarda halkın açlık çektiği olmuştur. Örneğin, 1921 yılında Povolje'de açlık çekenlere birçok uluslararası örgüt yardım etmiştir. Fakat o zamanlar geçmiş, o zamanlar tarihe karışmıştır. Şimdi

bazı yetersizlikler başka yerde, hayvancılığın istikrarlı gelişmesini sağ-
lamada, halka etli ve sütü maddeler sağlamada kendini gösteriyor.
L. I. Brejnev yoldaş Tula'da yaptığı konuşmasında şöyle dedi: «Parti bu
güçlükleri görüyor ve bunların aşılması için azami bir gayret sarf ediyor.

Bununla ilgili olarak SBKP Merkez Komitesinin hayvancılıkta durumu
iyiye doğru değiştirecek birçok ciddi önlemler aldığını belirtmek isti-
yorum. Ve bunlar artık gerçekleştiriliyor.»⁽⁴⁾

Örneğin, bereketsiz bir yıl olan 1975'te birçok burjuva gözlemcisi bu
durumun çok büyük olumsuz sonuçlar doğuracağını söylüyorlardı. Hay-
vanların yarısını kemsek gerekeceğinden, bu zararı telafi etmek için de
5-6 yıl gerekeceğinden dem vuruyorlardı. Mart ayında, bizim gezimiz
sırasında, geçen yıla oranla 7,5 milyon daha fazla domuz, 50 milyon
daha fazla tavuk vardı. Kolhoz ve sovhozlarda yem stoku geçen yıla
kıyasla 2 kat daha fazlaydı.

Sovyetler Birliği'nde kendileriyle görüşüp konuştuğumuz kimseler ülkede
hayvancılığın geliştirilmesi sorununun en güncel sorunlardan biri oldu-
ğunu gizlemiyorlardı. Tam tersine bunun üzerinde ısrarla duruyorlardı. Ét
tüketiminde ulaşılan düzey (adam başına ortalama 57 kg) yeterli görül-
memekte, bunun 89-90 kg çıkarılması planlanmaktadır. Bu beşyılıklıta
kişi başına ortalama et tüketiminin 63 kg yükseltilmesi öngörülmektedir.

Hayvancılıkta hızla endüstriyel rejime geçilmekte, mal üretimi büyük ve
yüksek randımanlı komplekslerde yoğunlaşmaktadır. Okurlara ileride
bunlardan birisini anlatacağız. Şimdi burada genel beslenme sorunuyla
ilgili konuşmamızı bağlamak istiyoruz.

Bilindiği gibi, normal beslenme bir iki maddeyle olmuyor. Bunun
geniş bir seçme temeline dayanarak gerçekleşmesi çok önemlidir. SSCB
istatistiklerine bakılınca çeşitli mallar (sebze, balık, şeker, yumurta ...)
tüketiminin nasıl arttığını açıkça görürüz. Örneğin, süt tüketimi kişi
başına ortalama 357 kg (ABD'de 245, İngiltere'de 250 kg) dir. Her tür
tarımsal ürünlerin üretimi kişi başına ortalama olarak 1966-1975 yıl-
larında yüzde 25 artmıştır.

Bu gezimiz sırasında SSCB'de tarımı ve beslenme komplekslerini geliştirenin tüm Sovyet halkının genlik düzeyinin yükselmesine dolaysız katıda bulunmakla kalmayıp, aynı zamanda daha geniş bir anlam taşıdığına iyice anladık.

Günümüzde, dünyamızın, en önemli sorunu, ekme sorununu çözmek-
ten hâlâ ne kadar uzak olduğunu unutmamak gerek. Yüz milyonlarca
insan açlık çekiyor, yahuatta yarı aç durumda bulunuyor. Karakteristik bir
olgu da şudur: Emperyalizm tarafından gelişmeleri çarpıtılmış ve engel-

(4) «Pravda» gazetesi, 19 Ocak 1977.

lenmiş birçok ülkede geniş tüketim malları gereksinmesi artıyor. Ve bu, emperyalizme yeni bağımlılık biçimleri yaratıyor.

Örneğin, Venezuela bundan 40 yıl önce yiyecek maddeleri üretimi bakımından kendi gereksinmelerini büsbütün karşılıyordu. Şimdi ise tropikal ürünler de içinde birçok tarım maddelerini ithal etmek zorundadır. 1966 yılında tarım maddeleri ithalatı için 100 milyon dolar (471 milyon bolivar) ödendi. 1975 yılında ise 800 milyon dolar (3,5 milyar bolivar) tutarında tarım ürünü ithal edildi. Ve bu, İngiliz gazetelerinden «Gardian»ın haklı olarak «gerçek bir tarım cenneti olması gerek» dediği bir ülkede oluyor. Şimdi yiyecek maddeleri satın alınan ülkelerin başında ABD gelmektedir ve bu Venezuela'nın ulusal çıkarlarına zarar vermektedir.

Emperyalizmin planları daha da ileri gidiyor. Onun ideologları günümüzde beslenmeyi «stratejik silâh» ilân ediyorlar. Ve bu, sermayenin konumlarını güçlendirmek, ülkenin bağımsız ulusal gelişmesini, bu ülkeler halklarının özgürlük ve sosyal ilerleme savaşımını engellemek için harekete geçiriliyor. Bundan dolayı doğal olarak Sovyetler Birliği'nin ve öteki sosyalist ülkelerin başarıları, özellikle tarım ürünleri ve yiyecek maddeleri üretimindeki başarıları bizim için umut ve güç kaynağı oluyor, enternasyonal ödevini her zaman yerine getiren dostlarımızın başarılarının bizim savaşımımızda da yardımcı olacağı inancını güçlendiriyor.

KOOPERATİFÇİLERİN KOOPERATİFLEŞMESİ

Yola çıkmazdan önce de biliyorduk, ki, Sovyet kolhozları (bazen de sovhozlar) tarihsel bakımdan çok branşlı işletmeler biçiminde oluştu. Bir zamanlar, kolhoz-kooperatif düzeninin kurulması ve kökleşmesi aşamasında, diyorlardı konuksever ev sahipleri, kolhozların böyle bir yapısı olması doğaldı ve amaca da uygundu. Özellikle çeşitli alanlarda üretim yapılması, bir alanda başarısızlığa uğranıldığı zaman bunu sigorte ediyordu, üretim kaynaklarının en uygun biçimde kullanılması olanağını sağlıyordu. Fakat aynı zamanda üretimin artırılması gerekliliği de vardı ve bu gün geçtikçe artıyordu. Gelişmede genel yasa böyledir: Makinalar ve teknoloji «genişlik» ister. Örneğin, Sovyet uzmanları çağdaş koşullarda üretim için en optimal ölçülerin (yerel koşulların özelliğinden meydana gelebilecek değişmeler hesaba katılarak) şöyle olmasını öneriyorlar: Meyvacılıkta sahaların 3–6 bin hektar, hayvancılıkta 15–30 bin büyük baş hayvan, 2–4 bin inek için süt fabrikaları kompleksleri. Bu ölçülerin tarım üretimi geleneksel ölçülerinden önemlice ayrımı vardır.

Devlet sektöründe yeni binalar kurma sorunu ilkesel bakımdan herhangi bir güçlük teşkil etmemektedir. Büyük uzmanlaşmış işletmeler (işlenmemiş topraklarda tahıl üreten sovhozların kurulması gibi), tarım-

sanayi birlikleri ve endüstri temeline dayalı hayvan yetiştirme kompleksleri kuruculuğuna başlanmıştır. Fakat kolhoz-kooperatif sektöründe iş başkadır.

Okularımızı, yukarıda verdiğimiz ve orta büyüklükte kolhozların niteliğini gösteren rakamları hatırlarlar. Bunlar optimal ölçüde üretim sağlamak için yeterli değildir. SBKP çeşitli biçimler ve yöntemler deniyerek bu sorunu çözerken esas ağırlığın, üretimin genişletilmesi ve uzmanlaştırılmasında işletmelerarası kooperatiflere verilmesi gerektiği sonucuna vardı.

Kuban'da Timaşevsk Bölge Parti Komitesi Sekreteri L. F. Matveev bizi büyükbaş hayvanların beslendiği, semirtildiği işletmeye davet etti. İşletmenin 24 bölümünde 15 bin hayvan var. Burada her hayvan günde 700 gr. artıyor, tüm hayvanlar yılda 23,5 bin ton et sağlıyor. Bu tip endüstriye dayalı komplekslerde emeğin makineleştirilmesi ve üretkenlik düzeyi dünya standartlarına uygundur. Örneğin, eğer ABD'de 1 kental domuz eti üretimi için 2,4 saat gerekiyorsa SSCB'de domuz yetiştirme komplekslerinde 2 saati geçmiyor. Dünya standartlarına göre bu 2 saat bir ton süt üretilmesine yeterli ise, durum Sovyet komplekslerinde de aynıdır.

Timaşevsk kompleksinde biz teknolojiyle değil de bu kompleksin sosyal – ekonomik yapısıyla ilgilendik.

Biz buraba büyük bir masanın etrafında toplanmış bulunan kompleksin kolektif yönetimini gördük. Bunlar çevrelerden gelen kolhoz başkanları ve sovhoz müdürleriydi. Bize, bu kompleksi 24 işletmenin oluşturduğunu söylediler. Bu işletmeler kendi hissesine düşeni vererek kompleks için 9 milyar ruble yatırım yapmışlar. Bu donatım ve onun sağladığı kâr (ki bu yılda 35,5 milyon rubleyi buluyor) kompleks üyelerine aittir.

Yine bu masanın etrafında biz bu komplekse katılan kooperatif yöneticilerinden birisiyle, «M. İ. Kalinin Kolhozu» başkanı, ekonomi bilimleri adayı A. A. Bagmut'la konuştuk. Kompleks onların kolhozuna yılda 270–320 bin ruble kâr sağlıyor ve devlete et satımı planını tamamen yerine getiriyor. Bagmut şunları ilâve etti: «Bundan başka, kolhozumuzda ser kompleksi, çimento fabrikası, kuruculuk ve enerji üniteleri var. Kolhozumuzun ayrıca Karadeniz kıyısında bir piyoner kampı ve sanatoryumu var. Toplam olarak bütün bunlar üretim fonlarımızın beşte birini oluşturmaktadır.»

Bu durum çok tipiktir. Bize, Kuban'da 287, tüm ülke ölçüsünde de 6.300 işletmelerarası birlik ve örgütün eylem gösterdiğini söylediler. Bunlar hızla gelişiyorlar. Moldavya'da, örneğin, 1975 yılında tüm kolhoz sektörünün elde ettiği ürünün üçte birini hayvancılıkta ise yüzde 40'ını bu işletmelerarası birlikler ürettiyordu.

İlk zamanlarda bu birlikler daha fazla hayvancılık ve kuruculuk alanlarında kuruluyordu. Şimdi bu işletmelerarası kooperasyon, teknik ve çiftçilik de dahil, tüm alanlara yayılıyor. «Kooperatifçilerin kooperatifleşmesi» çok hızlı tempolarla oluyor, büyük sosyal-ekonomik gelişmeler kaydediyor. Bu, yaptığımız görüşmeler sırasında defalarca belirtildiği üzere, Leninci kooperatif planını yeni, gelişmiş sosyalizm koşullarına uygun olarak geliştirme anlamına geliyor. Bu aşamada kolhoz-kooperatif mülkiyet biçiminde nitel gelişmeler oluyor ve devlet mülkiyetine yaklaşıyor.

Gerçekten de diyorlardı Sovyet yoldaşlarımız, kolхозlarda tek tek köylüler birleşmişler, onların toplam mülkiyeti kollektif mülkiyet haline gelmişti. Şimdi ise köylü kooperatifleri aralarında birleşiyorlar ve onların ortak mülkiyetinin gerçek toplumsallaşma düzeyi sürekli yükselmektedir. Devam edelim. Şimdi işletmelerarası birliklere kolхозların yanısıra devlet işletmeleri olan sovhozlar da katılmaya başlıyorlar. Bu, kooperatif-devlet mülkiyetinin gelişmesi anlamına geliyor, toplumsallaşma yeni, daha yüksek düzeye ulaşıyor. Ve bunun sayesinde insanlar için yeni çalışma ve yaşama koşulları yaratılıyor. Bu komplekslerde çalışanları kelimenin geleneksel anlamında köylüden fazla işçi saymak gerekmektedir. Aşağıda köyde çalışma ve yaşamadan ayrıca bahsedeceğiz.

BUGÜN KÖY YAŞAMI

Kırım'daki «Rossiya» kolhozunu merkez çiftliğinin köy için alışılmadık bir durumu var. Etrafı yeşil çimen olan, özenle kurulmuş 3-4 katlı evler, asfalt yollar, çocukların oynadıkları özel alanlar. Biz bu yeni binalardaki binlerce apartman dairesinden birkaçını ziyaret ettik. Bunların hepsinde kalorifer, gaz, sıcak su var. Şehir standartlarının hepsini burada görüyoruz.

Kolhoz başkanı V. İ. Krivorotov bize köyün eski kısmını da gösterdi. Buradaki evler bitişiğinde bahçeleri olan 1-2 ailelik evlerdi.

Gezimiz sırasında çağdaş koşullarda en iyi köyü model ve köyün görünüşü üstüne ülkede canlı tartışmaların yapıldığına tanık olduk. Köyde şehir tipi çok katlı evler kurmaya mı, yoksa şehirlerde olan konforu az katlı evlere götürmeye mi ağırlık vermeli? Hayatı büyük köylerde toplamak mı, yoksa yol ağı ve ulaştırma büyük ölçüde geliştirilerek küçük köylerin de kalması mı amaca uygundur? Elbette kimse bu tartışmada tek model örnek gösterme niyetinde değildir. Burada sözkonusu olan her bölgenin özellikleri gözönünde bulundurularak köy halkına en yüksek düzeyde kolaylık ve konfor sağlama sorununun çözümüdür.

V. İ. Krivorotov şöyle dedi: «Deneme projesini gerçekleştirmeye başladı-

ğız zaman bunun köylülerce beğenilip beğenilmeyeceği üzerinde şüphelerimizin olduğunu gizlemiyorum. Halk toprak üzerinde büyümüş, yaşamış ve almıştı ... Fakat bugün artık köy yaşamı ve köylülerin kendileri de o kadar değişmiş ki, hiç kimseye ajitasyon yapmak gerekmedi.»

Gerçekten de öyle.

Temel bir sorundan, halkın genliği sorunundan başlayalım. «Rossiya» kolhozunda geçen yıl kolhoz üyeleri bir işgününe karşılık olarak 6 ruble 62 kapik almışlar. Bu, tüm ülkedeki kolhoz ve sovhozlarda çalışanların ortalama olarak aldıkları paradan biraz fazladır. Fakat iş ücretlerinde hızlı bir artış her yerde görülmektedir. Resmi istatistiklere bir göz atalım. 1965 yılında kolhozlarda çalışanlar bir işgününe karşılık 2 ruble 68 kapik, sovhozlarda çalışanlar da 3 ruble 21 kapik almışlar. 1975 yılında ise bu rakamlar kolhozlarda çalışanlar için 4 ruble 69 kapik, sovhozlarda çalışanlar için 5 ruble 51 kapiktir. Bu da ücretlerde ortalama yüzde 70 bir artış olduğunu göstermektedir.

Bundan başka sosyalizmde, insanların çeşitli toplumsal tüketim fonları ve sosyal yardım biçiminde aldıklarının tümüyle reel genlik düzeyi önemli ölçüde yükselmektedir. Bunlar, örneğin, emeklilik maaşlarıdır, köylülerin de kentliler gibi çalışamaz durumda devletten gördükleri yardımlardır. Bunlar eğitim ve sağlığı koruma sistemindeki hizmetlerdir. Vatandaşlar bunlardan bedava yararlanırlar. Halbuki devlet bir köylü çocuğunun eğitimi için yılda ilkokullarda 153 ruble, teknik okullarda 617 ruble ve yüksek okullarda 977 ruble harcamaktadır. Devlet, köylerdeki çocuk bahçelerinde her çocuk için ortalama olarak yılda 454 ruble, kreşlerde ise 504 ruble harcamaktadır. Ana-babalar bunun yalnız yüzde 20'sini ödemektedirler.

Burada işletmelerin kendi maddi kaynakları ve fonları hesabına aldıkları sosyal-ekonomik önlemlerin etkisini de gözönünde bulundurmalıyız. «Rossiya» kolhozunda örneğin, işletmenin ürettiği yemiş, süt vs. gibi mallar için kooperatif üyeleri pazarda satılandan yüzde 20 daha az para ödemektedirler. Kantinde yedikleri sabah kahvaltısı, öğle ve akşam yemeği için köylüler bunun değerinin dörtte birini öderler. Geri kalanını kolhoz kapatır. Tarlalarda çalışırken yenilen öğle yemeğine ise (bunlara «kır» yemeği diyorlar) sembolik bir ödeme yapılır, sadece 20 kapik ödenir. Bu, Orta Avrupa standartlarına göre bir fincan kahveye ödenen paradan daha azdır. Evlerin bakımı için harcanan paranın aslan payını yine işletmeler üstlenmektedir. «Krasnoarmeyski» sovhozunda kiralar ayda 7 rubleyi geçmiyor. Sovhoz evlerin bakımı için yılda 100 bin ruble ayırıyor.

Yaşam tarzı, yaşamın yapısı, içeriği, elbette sadece onun düzeyinin

mutlak ölçütlerine değil, aynı zamanda bunun kaynaklarına, yaşanılan ortamın gerektirdiği tüm koşullara bağlıdır. Bir kıyaslama yapalım. 1940 yılında kolhoz üyesi bir ailenin yıllık toplam gelirinin yarısını kolхозda çalışmalarına karşılık aldığı ücret ve toplumsal fonlardan aldıkları, yarısını da özel olarak işlediği topraklardan elde ettiği oluşturuyordu. Şimdi ise özel olarak işlediği topraklardan elde ettiği genel gelirinin dörtte birinden daha azdır. İşte bir zamanki durumla şimdiki durum arasındaki fark. İnsanların boş zamanları artıyor, yeni işeli sağlanıyor, yeni düşünceler oluşuyor.

Köyde kültür de hızla gelişiyor. Bugün köylerde yüksek ve orta öğrenimli 1 milyon 200 bin uzman vardır. Fakat bu konu üzerinde ayrıca durmayacağız. Biz kolhoz üyeleri üzerine hikayemize devam edelim. Yine 1940 yılında 1000 kişiden 18'i yüksek (tam ve tam olmayan) ve orta öğrenimliydi. 1975 yılında bu rakam 537'dir. Başka bir sözle köy halkının yarısından fazlası yüksek ve orta öğrenimlidir.

Biz okurlar için en ilginç saydığımız birkaç alanda köy yaşamının görünüşünü kısaca vermeye çalıştık.

Çocuklar. «Rossiya» kolхозunda çocuk bahçesine ayaklarımız ucuna basa basa girdik. Öğle dinlencesine rastladık. Odalarda alçak, özel çocuklar için mobilyalar, sayısız oyuncaklar. Duvarlar resamlar tarafından, masallar dünyası gibi, resimlerle süslenmiş, Ülke çapında köylerdeki okulöncesi çocuklar için olan kuruluşları 2,5 milyon çocuk ziyaret ediyor. Bu kuruluşlarda kalifiye eğitimci çalışıyor.

Eğitim. Ülkedeki öğrencilerin yarısı, tüm okulların üçte ikisinin bulunduğu köylerde yaşamaktadır. Köydeki okullar arasında da özel okulların sayısı sürekli artmaktadır. Biz «Slavnoe» sovhozunda bale okulunu gezdik, dans ve şarkı grubunun konserinde bulduk, «Krasnoarmeyski» sovhozunda 7 yıldır çalışan müzik okulunu ziyaret ettik. Köylerdeki meslek teknik okulları (bunların sayısı 1500'ün üstünde) 100'den fazla alanda uzman yetiştiriyor.

Emek. «Slavnoe» sovhozunda bir süt işleme merkezini ziyaret ettik. Bunun yanıbaşında hayvan bakıcılar için kitaplığı, hotel tipi dinlenme odaları ve profilaktik bölmeleri bulunan konutlar vardı. Tarımın endüstri temeller üzerine oturtulması yalnız emek verimliliğinin artmasına değil, aynı zamanda üretim kültürünün gelişmesine, özellikle kapitalist toplumda işleri iyi gidenler de dahil tüm fermerler için sağlanamayan çalışmada ve dinlenmede daha iyi bir düzenleme yapmaya, vardiya halinde çalışma sisteminin uygulanmasına, tatil ve izin günlerinin gözetilmesine yardım etmektedir. Ülkede köylülerin emeğine çok büyük değer verilmektedir. Kendileriyle görüşüp konuştuğumuz birçok kişi devlet tarafından ödüllendirilmişti. Yalnız Kuban bölgesinden 470 sosyalist emek kahramanı çıkmış, 110 bin kişi çeşitli madalya ve ödülle taltif edilmiştir.

Köylü – milli kahraman. Köylü – ödül taşıyıcısı ... Burjuva düzeninde böyle bir şey görülmüş müdür?

Hizmetler, dinlenme. Bugün tüm köyler elektrikli. Köy halkının yarısı gaz kullanmaktadır. Köylerin üçte birinde merkez su dağıtma sistemi vardır. Paralı hizmetler (dikiş, tamir vs.) hacmi 1965'te 311 milyon ruble iken 1975'te 1 milyar 798 milyon rubleye yükselmiştir. Geçen yıl kolhoz sanatoryumlarında 5 milyon köylü dinlenmiştir. Yeni beşyillik dönemde sanatoryum ve dinlenme evlerinin sayısı her köylünün iki yılda bir dinlenmesini sağlayacak ölçüde artacaktır.

Bütün bunların ayrıca yorumlanması gerekiyor mu? Biz SSCB'de kent ile köy arasında önemli ayrımların giderek silindiğini, tüm ülkede sosyalist yaşam tarzının gelişip kökleştiğini gözlerimizle gördük.

Ziyaret ettiğimiz tüm kuruluşlar (kolhoz, sovhoz, işletmelerarası kompleksler) başkentten çok uzaklarda, binlerce kilometre uzaklarda bulunmaktadır. Biz bunlarda «sergi vitrini» olacak bir olağanüstü özellik görmedik. Bunlar güçlü, sıradan üretim merkezleriydi. Fakat kapitalist ülkelerdeki buna benzer işletmelerden her yönüyle farklıydı. Kanımızca en büyük başarı, bugün SSCB için karakteristik olan yeni tip köylünün oluşmasıdır. Bu, hele köylüleri kentlilere oranla her zaman daha fakir, daha geri kalmış olarak görmeye alışmış olanları hayrette bırakmaktadır. Köylerde karşılaştığımız çeşitli ulus ve etnik gruplarına bağlı erkek ve kadınlar ne maddi durumları ve kültür düzeyleri bakımından, ne de ideolojik-politik olgunluğu bakımından kentlilerden ayrılmıyorlardı. Bu, 60 yıllık gerçek onursal bir tarihi olan Sovyet egemenliğinin en büyük başarısıdır.

SSCB'de tarımın gelişmesi sosyalizmin yaşamsal gücünü, tarımın önünde duran sorunların çözümüne Marksçı-Leninci yaklaşımın yapıcı gücünü göstermektedir. Biz bir kez daha inandık ki, sosyalist toplum koşullarında toplumsal yaşamın bu alanı aşamalı ekonomik ve sosyal gelişme için yeni alanlar ve güçler ortaya çıkarmaktadır. Önümüzdeki yıllarda bu alanda yeni, daha büyük başarılar tanık olacağız. Ve bu başarılar Sovyet insanların yaşam düzeyinin yükselmesine, aynı zamanda tüm ülkeler emekçilerinin sosyalizm uğrunda savaşımlarında enternasyonal çıkarlarına katkıda bulunacaktır.

Devrimi gerçekleştirme yolları

Jorge Insunza

*Şili Komünist Partisi Merkez Komitesi
Politik Komisyonu üyesi*

Şili'de devrim süreci devrimin barışçı yoldan gelişmesi konusunda ilk sürekli denemedir. Uluslararası komünist hareketi bunu, çözümlenmesi devrimci strateji ve taktiği yetkinleştirme bakımından çok önemli bir olay olarak değerlendirdi. Bu dönem içindeki sınıf savaşının incelenmesi, devrimi barışçı yoldan geliştirmeye ilişkin teoriyi zenginleştiren, bunun sınırlarını belirleyen ve bütün savaşım biçimlerini kullanma hüneri hakkındaki Marksist-Leninist hükmün güncelliğini gösteren sonuçlar çıkarılmasına olanak veriyor.

Biz Şili komünistleri için, başarıları ve hataları çözümleyerek süreci bütünüyle ve isabetle değerlendirme, bugünkü ve yarınki savaşımımızı başarıyla yürütmenin zorunlu koşuludur. Darbeden hemen sonra dikkatle üzerinde durulan bu sorun, bugün de olağanüstü önemini koruyor.

Bizim deneyimiz, devrimi gerçekleştirme yollarının (barışçı yol ve barışçı olmayan yol) birbirini yokumsayan öğeler sayılamıyacağını ve sayılmaması gerektiğini gösteriyor. Bu ikisini kesinlikle birbirine karşı koyma, devrim sürecinin başarısı bakımından ciddi bir tehlike gizliyor.

Vaktiyle, K. Marks, devrimci işçiler adına gericilere şu uyarıda bulunuyordu: «Biz, size karşı, olanağını bulduğumuz yerde barışçı yoldan, gerekli oldukça da silâhli yoldan hareket edeceğiz.»⁽¹⁾ Marks, bugüne kadar da önemini yitirmemiş olan genel taktik prensipleri işte böylece belirliyor. İktidarı ele geçirmenin ve güçlendirmenin çeşitli yollarını bir diyalektik birlik içinde ele alarak devrimci sürecin gelişmesine böyle bir yaklaşımın parlak örneğini, V. İ. Lenin'in 1917 yılında pratik olarak gerçekleştirdiği görüşünde buluyoruz. Lenin 1917 Nisanında, devrimi barışçı yoldan geliştirme olanağına işaret ediyor; Temmuz olaylarından sonra silâhli ayaklanma gerekliliğinden söz ediyor; Eylülde yine barışçı yoldan gelişmeyi olanaklı sayıyor ve bu olanağın gerçekleştirilmesi için savaşıma çağırıyor; çok geçmeden silâhli ayaklanma gerektiği sonucuna varıyor ve bu ayaklanma Oktobr utkusuna yol açıyor.

(*) Bak: «Barış ve Sosyalizm Problemleri», sayı 1, 2, 3, 1977.

(1) K. Marks ve F. Engels, Eserler, c. 17, s. 649.

Devrimi barışçı yoldan geliştirme problemini çoktandır incelemekte olan partimiz, 1960 yıllarında, sosyalizme barışçı yoldan geçme hükümlerini yaratıcı biçimde uygulamada o zamana kadarki deneyden çıkarılan sonuçlardan yararlanarak, bu problemler üzerindeki çalışmalarını geliştirdi. Bu barışçı yolu pratikte gerçekleştirme görüşü Şili'de yavaş yavaş etkinleştiriliyor, devrimin genel yasaları ve ülkenin ulusal özellikleri dikkate alınıyordu. Komünistler, Şili'de halk çoğunluğunun, bütün anti-emperyalist ve anti-oligarşik güçlerin, devrimci dönüşümleri yapabilecek bir hükümet kurulmak üzere (ki bunu Şili toplumunda gitgide olgunlaşan bunalım gerektiriyordu), işçi sınıfı etrafında birleştirilmelerini önerdiler. Bunda, perspektif hedefi sosyalizme doğru ilerleme olan anti-emperyalist, anti-monopolist devrimin ve köklü bir toprak reformunun gerçekleştirilmesi sözkonusuydu. Biz, devrimin iki stratejik aşamasını birbirinden ayırdıktan sonra, bunları iç içe gelişen tek bir süreç olarak gerçekleştirmek niyetindeydik. Bu olanağı, her iki aşamadaki sorunların karşılıklı objektif bağlantısı, aynı zamanda işçi sınıfının dönüşümlerde yararı olan güçlerle geniş bir bağlaşma halinde oynayabileceği ve oynaması gereken yönetmenlik rolü belirliyordu. Partimiz, devrim bunalımının apaçık ortada olduğuna işaret etti ve bununla birlikte, objektif, sübjektif, ulusal ve enternasyonal etkenlerin bağdaştığını belirtti. Bu bağdaşma, Şili halkının başlıca savaşım aracı olarak silâhli zorkullanıma başvurmadan iktidarı ele geçirmesine olanak veriyordu. Bu durum, yığın hareketinin gelişmesine güçlü bir atılım kazandırdı, ülkede halk çoğunluğunun işçi sınıfı etrafında birleştirilmesi olanaklarını genişletti.

Partimizin, kendi tezlerini açıklaması, bunları sayısız hücumlara karşı savunması ve anlayışsızlığı aşmaya çalışması gerekiyordu. Belirli yolun devrimci karakteri hem teorik, hem de pratik bakımdan kanıtlanmıştı. Anlaşmazlıklara yolvermemek üzere «barışçı yol» teriminin içeriği açıkça belirlenmişti. Sürecin böyle bir akakta gelişmesi, halk hareketinin yürüttüğü savaşımın sadece legal burjuva biçimleri çerçevesinde geçmesi gerektiği anlamına gelmiyordu, ve hareket seçim kampanyalarındaki savaşımın zorunlu biçime (hele sırf bu savaşımınla) bağlanmıyordu. Barışçı yol (biz buna aynı zamanda «silâhsız yol» diyorduk), gerici sınıfların iktidardan uzaklaştırılmasında zorkullanımdan vazgeçme anlamına gelmiyordu ve gelemezdi. Biz, devrimin, her zaman silâhli biçimler almasa bile, daima bir zorkullanım ve sosyal zorlama olduğu kanısındaydık.

Partimizin bütün belgelerinde yol seçiminin yalnızca devrimcilerin sübjektif kararına bağlı olmadığı, durumdaki değişmelerin dikkate alınması ve buna göre hazırlık yapılması gerektiği belirtiliyor. Bu yargı, partimizin 1969 yılı programında açıkça ifade ediliyor. Ve evvelce devrimin barışçı yoldan gelişmesi olanağına ağırlık verilirken, bu defa yeni bir durum saptanıyordu. Luis Corvalan yoldaş, bu durumu Şili Komünist Partisinin XIV. Kongresi'nde şöyle belirtti: «Programın yeni metni, devri-

min, bünyesinde halkımızın yürütmekte olduğu her türlü savaşımı birleştiren karmaşık bir süreç olduğunu ve devrim yollarının tarihsel duruma göre belirlendiğini, ancak her ahvalde yığınların aktivitesine dayanma gerekliliğini saptamaktadır. Bu hüküm gereğince, devrimci çözümün peşinen belirlenmiş bir yolla mutlaka bağlanması zorunlu değildir.» (2)

Bu değerlendirme, izleyegeldiğimiz taktikte herhangi bir değişikliklerle bağlı değildir, ancak bu taktiğin daha iyi işlenmesi sonucuydu.

Bizim deneyimizin ışığında, «barışçı yol» ve «silahlı yol» kavramlarının daha derinine incelenmesi gerektiği, bu kavramları ikili anlamdan arındırmanın, bunların strateji çerçevesine değil, durumla birlikte değişikliğe uğrayan taktik çerçevesine girdiğini anlamının önemli olduğu; siyaset hattının kendi bileşen öğeleri arasında karşılıklı bağlantı ve diyalektik birlik açısından çözümlenmesi ve araştırılmasının bir zorunluk olduğu görülüyor. Bizim bu diyalektik hakkındaki görüşümüz, yukarıda belirttiğimiz gibi kararlaştırılmış bulunuyordu. Ama barışçı yoldan devrimci gelişmeyi saltıklaştırma yönünde belirli bir eğilim devam ediyordu. Bu yoldan söz ederken, «doğal akak» gibi terimler kullanıyorduk ve bu nedenle, belirli dönemde «yalnız bir hat»tı uygulamaya ilişkin doğru hüküm birçokları tarafından bizim hattımızı belirli bir durumda izlediğimiz yolla bir tutma olarak kabul ediliyordu.

Bilindiği üzere, V. I. Lenin, devrimci partiden, bütün savaşım biçimlerini kullanabilme yeteneği bekliyordu. Ama Lenin, aynı zamanda «bütün savaşım biçimlerini, amaca uygun olma koşuluyla bütün plan ve metotları ilkesel bakımdan tanımanın, belirli politik durumda hiç sapmasız uygulanan bir planı kılavuz edinme istemiyle karıştırılmaması» (3) gerektiğini belirtiyordu.

Savaşım süreci içinde buna pratik olarak nasıl ulaşılabileceğini kararlaştırmak her zaman kolay değildir. Bunda, objektif durumun kendisini hangi savaşım biçimlerini gerektirdiğinin dikkate alınması önemlidir. Lenin'in vaktiyle belirtmiş olduğu bu gerçek, Şili olaylarında elle tutulcasına belirdi.

Lenin şurları belirtiyordu: «Savaşımın her biçimi kendine göre bir teknik ve kendine göre bir aygıt ister. Objektif koşulların zoruyla parlamenter savaşım başlıca savaşım biçimi olduğu zaman, partide parlamenter savaşım aygıtı çizgileri kaçınılmazlıkla belirginleşir.» (4) Bu gibi çizgilerin belirginleşmesi, olaylar gerektirdiği takdirde taktik değiştirmenin ustalıklı uygulanmasına engel olabileceği bakımından tehlikelidir; ve bu tehlike ancak yönetim kurulu ve tüm parti tarafından gayet dikkatli ve

(2) L. Corvalan. Camino de Victoria. Santiago de Chile, septembre 1971, prag 331.

(3) V. I. Lenin. Bütün eserleri, c. 6, s. 47.

enine boyuna düşünölmüş bir eylemle azaltılabilir. Biz böyle bir eylem içindeydik, ama bu eylemin yetersiz olduğu göröldü.

Bazı kusurlar olmasına karşın, parti tarafından saptanan stratejik ve bir yere kadar da taktik karakterli ana teorik hükümler, devrimci hedeflere ulaşmak için geniş yığınların seferber edilmesine yardımcı oldu. Gelişme halindeki devrim durumunun olgunlaşması koşulları, başlıca olarak silâhli olmayan yöntemlerle yaratılıyordu. Uygulama, ana düşmanı ve esas darbenin yönünü doğru biçimde belirleyen politik hattın, daha çok yığınsal savaşımın gelişmesine ağırlık verdiğini, seçimönü konjonktüründen yararlanmaya yöneldiğini ve utkuya vardırabilecek nitelikte olduğunu gösterdi. Sosyal eylemin bütün alanlarında çetin sınıf çarpışmaları sürecinde bu politik hattın uygulanması, Cumhurbaşkanlığı seçiminin Halk Birliği tarafından kazanılmasına yol açtı. 1970 yılında elde edilen başarı, devrimci hükümetin burjuva seçim mekanizması ve burjuva demokrasisi yasaları yardımıyla iktidara gelmesine (daha doğrusu kısmen iktidara ulaşmasına) olanak verdi. Böylelikle, Lenin'in devrim teorisi hükmü bir gerçeklik oldu.

Peki, bundan sonra yenilgiye uğranılmış olması, devrimi barışçı yoldan gerçekleştirme olanağını yalanlamakta mıdır (büyük ve küçük burjuvazinin fikir yapıcıları şimdi bunu dillerine dolamışlardır)? Gerçek bilimsel çözümlene hiç de böyle bir sonuca götürmüyor. Bundan başka, böyle bir çözümlenmede, artık aynı barışçı araçlarla ulaşılmış bulunan kazanımların geliştirilmesine yardımcı olabilmek üzere ne gibi adımların atılması gerektiği, ama atılmadığı veya atılan adımların yeterince enerjik ve kesin olmadığı apaçık ortaya çıkıyor.

Burada şöyle daha genel bir sonuç çıkarmak da yerinde olur: Devrimin barışçı yoldan gelişmesi, iktidar sorunu kesinlikle çözüldüğü zaman, iktidardan uzaklaştırılan sınıfların egemenliğinin geri getirilmesi olanakları ortadan kaldırıldığı, yeni demokrasi ve yeni toplum yönetimi yerleşip kökleştiği zaman tamamlanan bir süreçtir. Bu süreç iki safhaya ayrılabilir. Birinci safha, halk hareketi güçlerinin iktidara (başlangıçta kısmen) gelmesiye sona eriyor. Bu safha «ikinci gün»ün sorunlarını çözmeye, yani devrimci kazanımları kökleştirme ve devrim güçlerini sağlamlaştırma dönemini, kimin kimi haklayacağı sorununun gündemde kaldığı dönemi açıyor. Her iki safhanın tamamlanmasında başarıya varılması için önkoşullar birbirinin aynıdır, ama safhaların her birinde devrimci hareketin cevap vermesi gereken istemler birbirinden ayrı düzeylerde-dir. Bu durumda devrim süreci, ikinci safhasında, birincisinde olduğundan daha başka bir yolda gelişmelidir. Ne var ki, bununla, bir yandan ilk adım, ilk başarı geriletilmiş olmaz, öte yandan asıl ilk başarıdan sonradır ki, dev-

(¹) V. I. Lenin. Bütün eserleri, c. 14, s. 162.

rimciler iyi çalıştıkları takdirde, gericiliğin bir iç savaş çıkarma olanakları azalır.

Şili'de 1970 yılına kadarki ve biraz da bu yıldan sonraki olaylar deneyi, ülkede devrimi barışçı yoldan geliştirme olanakları bulunduğu takdirde ve doğrallıkla yalnız bu olanakların varlığı devam ettiği sürece, devrim sürecinin barışçı yoldan gelişmesinin en uygun yol olduğunu belirtmeye olanak veriyor. Devrim durumunda ancak devrimi barışçı yoldan geliştirme olanaklarının yokluğu veya bu olanakların tükenmesi, devrimin silâhlı yola yönelmesini koşullandırır ve zorunlu kılar.

Çağdaş koşullarda devrimi barışçı yoldan geliştirme olanakları, Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin etkisinden sonra dünyada oluşan köklü değişimlerle sıkı sıkıya bağlıdır. Sosyalist ülkelerin etki ve saygınlığının artmasıyla, bu olanaklar gitgide daha reel bir nitelik kazanıyor. Emperyalizm için, karşı-devrim ihraç etmek, doğrudan doğruya askersel müdahalede bulunmak, böyle silâhlı devrimci zorkullanımı gerekli kılan durumlar yaratmak günden güne daha da güçleşiyor. Karşı-devrim ihracına ağır bir darbe indiren Viyetnam devriminin etkuya ulaşması, zamanımızın simgesi oldu. Bunu Küba'da elde edilen utku için de söyleyebiliriz. Bu utku, diğer hususlar bir yana, emperyalizmin belirli koşullarda kendi silâhlı güçleriyle müdahalede bulunabilecek durumda olmadığını gösterdi. Her iki devrim de, alabildiğine çetin silâhlı savaşım sonucu olsalar bile, uluslararası önkoşulların varlığının, bu enternasyonal etkenlerin kendilerine uygun ulusal etkenlerle bağdaştığı yerlerde devrimi barışçı yoldan geliştirmeyi olanaklı kıldığını doğruluyor.

Şili olayları, enternasyonal etkenlerin etki yapmasının, büyük ölçüde, devrim sürecinin politik yöntemlerinin tutumlarına, bu etkenlere dayanma yeteneklerine, sosyalist ülkelerin koşul ileri sürmeksizin göstermeye hazır oldukları desteğe nasıl yaklaştıklarına bağlıdır.

Bazı çevreler, barışçı geçişin, Latin Amerika'da emperyalizmin egemenliğinden ileri gelen güçlüklerinden söz ediyorlar. Emperyalizmin kendi «stratejik yedek»ini nasıl kıyasıya savunduğuna dikkati çekiyor ve buna ek olarak coğrafi durumun politik önem taşıyan bir etken olduğunu belirtiyorlar. Kuşkusuz, burada reel durum sözkonusudur, ama devrimci hareketler reel sosyalizm güçlerinin desteğine ve proletarya dayanışmasına kesinlikle yöndikleri takdirde, bu güçlüklerin giderilmesi mümkündür. Bu olağanüstü önemli ilkesel ve pratik bir sorundur. Devrimin barışçı yoldan başarılı gelişme olasılığı, aynı zamanda devrimin genellikle (hangi yoldan gelişirse gelişsin) başarısını sosyalist ülkelerden izole olma değil, tam tersine onlarla ilişkileri güçlendirme tutumu artırabilir.

Yeni uluslararası durum, zamanımızda devrimi barışçı yoldan geliştirme olanaklarının arttığı konusundaki savlara dayanak olan etkenlerden biridir. Ama uluslararası alanda güçler dengesindeki olumlu değişim,

bunun zorunlu ve evrensel yol olduğu gibi bir sonuç çıkarılmasına yer vermez. Sözkonusu olan, sadece, barışçı yolun başarıya ulaşma reel olanaklarının, yani geçmişte gayet ender sayılan olanakların (5) bir ölçüde artmasıdır.

Öte yandan, Şili deneyi, emperyalizmin kendi taktiğini yeni uluslararası koşullara uyarladığını, devrim sürecini durdurma amacıyla dolaysız silâhli müdahalenin bir alternatifini (gerekirdiği araçlarla birlikte) hazırladığını gösteriyor. Demek istediğimiz, ekonomi, uluslararası ilişkiler, ideoloji, silâhli güçler vb. alanlarındaki eylemlerdir. Şili bu metotların incelenmesi için zengin bir malzeme veriyor. Bunları ayrıntılı biçimde çözümlemek bizim bu yazımızın konusu değildir, ama şu kadarını belirtelim ki, devrimcilerin bu metotlara karşı koyma eylemlerinin başarısı, doğrudan doğruya sosyalist ülkelerin desteğiyle, uluslararası dayanışmayla mümkündür. Bizim buna yeterince başvurmadığımız bir gerçektir.

Enternasyonal ve ulusal etkenlerin sınıksız örülmesi halinde, devrim sürecinin başarısında iç etkenlerin hiç kuşkusuz sonuç alıcı önemi vardır. Şili koşullarında, işçi sınıfı etrafında birleşen büyük çoğunluk devrime temel oldu. Bilindiği üzere, Halk Birliği hükümetinin kurulup işbaşına gelmesine olanak veren 1970 seçimleri etküsü, salt çoğunlukla değil, seçmenlerin sadece yüzde 36'sının desteği sayesinde kazanıldı. Hükümet üstlendiği ödevleri yerine getirmeye ancak daha sonraki iki ay boyunca çetin bir sınıf savaşımı vererek başlayabildi. Bu savaşım sürecinde, Halk Birliği, emperyalizmin bir hükümet darbesi denemesiyle biten ilk gizli manevrasının yolunu kesebildi, halkın çoğunluğunu kendinden yana çekebildi ve sınıf düşmanını savunmaya geçmek zorunda bırakabildi. Bu böyle olmasaydı, seçimlerin sonuçlarına saygılı olunmasını sağlamanın, iktidar savaşımında üstün gelmenin olanağı yoktu.

Öyle ki, biz, olayları ve gerçekleri gözönünde tutarak, seçimlerde kazanılan utkuyu, büyük bir önemi olan, fakat toplumda egemen mevzilerini koruyan oligarşi ile emperyalizmin, halk iradesini yansıtan sonuçlara saygı gösterecekleri konusunda yeterli bir garanti oluşturmayan bir adım olarak değerlendiriyoruz. Ve Halk Birliği'nin kazanımlarını, sadece ve kendi başına seçim etküsünün değil, seçimlerden önce ve sonraki savaşımın belirlediğini düşünüyoruz.

İçinde bulunulan durumun amaçlarına ulaşmak üzere becerikli ve eylemsel bir çoğunluğun yaratılması ilk ağızdaki utkunun ana koşulunu oluştururken, süreci ta sonuna kadar geliştirmenin sonuç belirleyen koşulu artık bu çoğunluğun genişletilmesi, güçlendirilmesi ve aktif eylemlere yönelmesiydi. O zaman Luis Corvalan yoldaş şunları yazmıştı: Şili devriminin karakteri bakımından, sınıfların ve çeşitli halk katmanlarının çıkarları bakımından, gericiğin yalıtılması, baltalama planlarının suya

(5) Bak: V. İ. Lenin. Bütün eserleri, c. 34, s. 135.

düşürülmesi, yabancı müdahalenin önlenmesi, emperyalist baskıya direniş gösterilmesi ve hükümetin geniş çapta desteklenmesinin örgütlenmesi gereklidir. Bütün bunları gerçekleştirmek için gerçekten yenilmez bir güce dönüşebilecek olan ve dönüşmesi gereken halkın birliği güçlendirilmelidir . . .

En yakın günlerde çözülmesi gereken ana sorunumuz budur.»⁽⁶⁾ Henüz oturmamış ve geçici güçler dengesini halk yararına değiştirecek, kesinleş-tirecek, elde edilen egemenlik konumlarından yararlanarak ve artık bu konumlardan çıkışla belirli amaçlar için gerekli hükümet önlemlerini gerçekleştirmek üzere eyleme yöneltecek biçimde hareket edilmesi gereki-yordu. Reel halk iktidarını güçlendirmenin, demokratik devrimi utkusal sonucuna vardırmanın ve vakit kaybetmeden sosyalist devrime geçmenin zorunlu koşulu buydu. Devrimci hedefleri barışçı araçlarla gerçekleştirmeyi mümkün kılan ve gerici zorbalığın gemi aızıya almasına karşı direnme olanağı veren başlıca durum buydu.

Kuşku yok ki, en önemli sorun, yukarıda belirttiğimiz gibi, işçi sınıfının tekparça birliğinin sağlanması, bu sınıf etrafında ve bu sınıf başta olmak üzere, ulusal burjuvazi etkisiz bırakılarak, halkın ara tabakalarıyla ve her şeyden önce köylülerle, aynı zamanda Şili'de hâlâ önemli bir sosyal ağırlığı olan geniş ölçüdeki şehirli orta tabakalarla sağlam bir bağlaşma kurulmasıydı. Bilindiği gibi, ara tabakalar, iki kutbun (devrimci ve karşı devrimci) arasında yer alıyor, ve bu tabakalar içinde her iki kutup arasında bir sallantı eğilimi (her şeyden önce ekonomik, daha sonra politik ve ideolojik alanlarda) görülüyor. Şili toplumunun karşı-devrimci kutbunu finans oligarşisi, büyük toprak sahipleri ile emperyalizm oluşturuyor. Ve işçi sınıfı, utkusunu garanti altına alabilmek için, bunların her suretle yalıtılmasını sağlamak zorundadır. Gerçi, bu sınıfın gerekli ve mümkün bağlaşıkları çevresi çok genişti. Ama bu olanaktan en büyük ölçüde yararlanılmadı. Tersine, devrim süreci boyunca, özellikle darbe sırasında, işçi sınıfı hissediler derecede izole duruma düştü. Ve bu da yenilginin başlıca etkeni oldu. Bunun böyle olması, işçi sınıfının etkili bağlaşıklar kazanmayı başardığı gerçeğini yalanlamıyor, ama bu sınıf utkusunu garanti altına alabilmesi için gerekli çevreyi bütünüyle kapsayamadı.

Halk hükümetinin üç yıllık çalışması boyunca, bu en önemli sorun etrafında ciddi anlaşmazlık ve çatışmalar çıktı. Aşırı solcu elemanlar işçi sınıfının çıkarları açısından son derece olumsuz bir rol oynadılar. Şili devrimi hakkındaki yanlış değerlendirme ve düşüncelerinden ileri gelen, emperyalizm ve gericilik tarafından da geniş ölçüde somürülen hatalı hareketleri, geniş orta katmanlar arasında ilkönce bir huzursuzluk, sonra da panik yarattı.

(6) K. Corvalan. Şili halkı iktidarı ele alıyor. «Barış ve Sosyalizm Problemleri» – «Yeni Çağ», sayı 12, 1970, S. 904.

Halkın çoğunluğunun, ancak devrimin belirli aşamasında ve belirli bir politik durumda gerçekten olgunlaşmış ödevler ortaya konularak elde edilebileceği apaçık bellidir. Bu nedenle, başarıya ulaşılabilmesi için, her aşamanın özünü doğru biçimde belirlemek ve çıkarılan sonuçları tam bir sorumluluk duygusuyla dikkate almak gereklidir. Bununla beraber, işçi sınıfı, genel siyaset hattını uygulamada yalnız kendi çıkarlarının savunusunu değil, aynı zamanda ara tabakaların günlük çıkarlarının savunusunu üstlenebildiği ve onların devrimci gücünü geliştirebildiği takdirde bu sosyal tabakalar üzerinde etkisini yaygınlaştırabilir ve sözkonusu birliğin merkezi olabilir. İşte, bağlaşıklar kazanabilmek, bağlaşımları güçlendirmek ve aynı zamanda gericiliğin, kazanılması savaşım konusu olan tabakalar üzerinde etki yapmasını engellemek üzere, Halk Birliği hükümetinin ve güçlerinin politikası bu prensipler temeline dayanmalıdır.

Olayları bu açıdan çözümlerken, Şili devrim sürecinin, büyük bakır madenlerini millileştirme gibi, toprak reformu gibi, ekonomide devlet sektörünün kurulması vb. gibi önemli ve gerçekten tarihsel başarılarının yanı sıra, zayıf yanları da açıkça ortaya çıkıyor. Çok çeşitli ve karmaşık sorunların emperyalizmin ekonomik ablukasından doğan olağanüstü koşullar altında çözüme kavuşturulması gerekiyordu. Bundan ötürü pratikte gerçekleştirilmiş devrimci dönüşümlerden durumun gerektirdiği ölçüde yararlanılamadı. Politik blokun yönetiminde tam bir birliğin olmayışı, sağ ve «sol» sapmaların ortaya çıkmasına yol açtı. Dönüşümlerde objektif yararı olan güçlerin birleştirilmesine yardım etmesi gereken reel demokratikleşme sürecinde de yetersizlikler vardı. Gericiliğin manevralarına her zaman kesinlikle set çekilmiyor, tam tersine, örneğin çoğu gericilerin kontrolü altında bulunan basın organlarında bu manevralara yardım ediliyordu. Bilindiği gibi, gericiler bu basın organlarını basamak yaparak, hükümete ve halk hareketine karşı Şili'de eşî görülmedik bir kıyıcılıkla saldırılarda bulunuyorlardı. Bu etkenlerden her biri toplumun belini doğrultmasını güçleştirdi.

Ne var ki, yalnızca çoğunluğun elde edilmesi yeterli değildi. Bu çoğunluğa dayanılarak, her alanda düşmana üstün gelmeye olanak verecek çare ve araçların da garantilenmesi gerekiyordu. V. İ. Lenin şöyle der: «Devrim sırasında ,çoğunluk iradesi'nin belirmesi yeterli değildir! Hayır, en önemli yerde ve en kritik anda daha güçlü olarak ortaya çıkmak, üstün gelmek gerekiyor.» (7) Devrim kendini savunabilmelidir. Böyle bir savunmanın başlıca aracı, devrimle yaratılması gereken yeni devlettir. Bu sorunla ilgili olarak, barışçı geçiş koşullarında devrimin yapılabileceği yolların diyalektik birliğini tekrar ortaya çıkaran gayet karmaşık problemler doğuyor.

Şili devrim sürecinin barışçı yoldan gelişmesi, yukarıda belirttiğimiz gibi,

(7) V. İ. Lenin. *Bütün eserleri*, c. 34, s. 40.

halk hareketine iktidarın bir bölümünü verdi. Bu başarı, bir yandan, halk hareketinin gücünü kanıtladı, öte yandan o anda tüm devlet egemenliğini elde etmeye gücü yetmediğini ortaya koydu. Bu böyle olsa da, barışçı yoldan gelişen her devrimde bu gibi bir durumun tekrarlanması gerektiğini düşünemeyiz. İlkesel bakımdan, devlet aygıtında (yürütme ve yasama) bütün komuta noktalarının veya en azından bütün sivil yönetim halkalarının «daha ilk gün» elde edilmesi mümkündür. Ama bu, eski devlet aygıtı olacak ve herhalde bu aygıtta ve belki aygıtın dışında da, devrim tarafından kontrol edilmeyecek egemenlik organları bulunacaktır. Deneyin gösterdiği üzere, bütün bu aygıt, içeriğinde ve biçiminde esaslı değişiklikler yapılmadıkça, dönüşümleri ve bu gibi hallerde gerekli zor-kullanımı gayet güç gerçekleştiriyor ve uyguluyor. Çare, çözümleyici etken, devletin işlevi üzerinde dolaysız halk denetimini sağlayacak ve yetkilerinin elden geldiğince daha büyük bölümünü halk yığınlarına devredecek bir mekanizma yaratma yoluyla devlet aygıtının kökten demokratikleştirilmesidir. Bu alanda biriktirilen olumlu deney, örneğin başlıca tüketim maddelerinin sağlanması, dağıtımı ve fiyatları üzerinde kontrol uygulanması alanında edinilen deney, bu açıdan ortaya çıkan olanakları inandırıcı biçimde gösteriyor. «Aşağıdan», yığınlardan gelen kontrol, kendilerine, pratikte iktidarı gerçekleştirmeye ve devlet aygıtında devrimci yönetimin içerden yapacağı yardımla esaslı değişikliklere gitmeye dışarıdan destek olma olanağı veriyor.

Bu problemin değişik yanlarından biri, Şili devrimi hakkında bundan önce yayımlanan yazılarda belirtildiği gibi, iktidar mevzilerinin ele geçirilmesine yardım eden burjuva kanunlarının yürürlükte kalmış olmasıyla ilişkilidir. Bu problem Şili'de ayrı bir nitelik gösteriyordu. Zira halk hareketi yalnızca yürütme organlarını ele geçirmişti. Halk hareketinin düşmanları, diğer devlet egemenliği organlarında (parlamentoda, adliyede, denetim-teftiş organlarında vb.) güçlü konumlarını korumaya devam ediyorlardı. Bu kendine özgü durum, yürürlükteki kanunlarda değişiklikler yapılmasını, devrimci dönüşümleri gerçekleştirmede reel demokratikleşme ve ilerlemenin hukuksal açıdan kökleşmesine olanak verecek yeni kanunlar çıkarılmasını güçleştiriyordu. Biz, kendi deneyimize dayanarak, işçi sınıfının ve halkın günümüze kadarki savaşım sürecinde elde ettikleri demokratik kazanımlar sayesinde, devrimin barışçı yoldan gelişmesinde en önemli etkenlerden birini oluşturan bir demokratik kazanımlar sayesinde, devrimcilerin, iktidar organları içindeki konularına dayanarak yürürlükteki kanunlardan bir hayli başarıyla yararlanabilecekleri sonucunu çıkarabiliriz. Doğal olarak, hukuksal mekanizmalardan yararlanmanın yığınların aktif savaşımıyla bağdaştırılması gereklidir. Büyük tekellerin millileştirilmesi bu gibi olanakların varolduğunu kanıtıyor.

Bizim deneyimiz, aynı zamanda, yığınların savaşımının, halk hükümeti koşullarında bile daha önceki kanunların dar çerçevesi içinde sınırlı

kalamayacağını, çünkü gerekli bütün devrimci eylemin bu çerçeveye sığmadığını gösteriyor.

Bu durum, bizi, «aşağıdan» doğup gelen halk egemenliğini kendi kişiliğinde canlandıracak birleştirici bir örgüt gereksinmesi sonucuna vadediyor. Şili'de bu problem şu veya bu ölçüde kendiliğinden gelme olarak çözülmeye başlanmış bulunuyordu. Biz ikmal işleri ve fiyatlardan sorumlu kurullar meydana getirme, halk yığınları temsilcilerini birleştirici diğer organlar yaratma çalışmalarına geçtik. Ama bu süreç yeni iktidar organlarını oluşturmada sonuna vardinlamadı. Bununla birlikte, biz özel bir örgüt yaratmaya çalışmayı da zorunlu saymıyoruz. Ortadaki örgütlerden biri ne de olsa birçok ülkede iktidar için gerekli organ olabilir. Vaktiyle V. İ. Lenin'in belirttiği gibi, «bu kendine özgü sorunun çözümüne, proletarya, çeşitli yollardan ulaştı veya ulaşacaktır». Lenin o yıllardaki somut durumu çözümliyerek şöyle diyordu: «Rusyanın bazı kesimlerinde Şubat-Mart devrimi proletaryanın eline hemen hemen tam iktidarı veriyor; başka kesimlerinde belki de ,ele geçirme, hükmü altına alma' yoluyla proletarya milis örgütünü yaratmaya ve genişletmeye başlayacaktır; daha başka kesimlerinde de belki şehir дума ve zemstvo'ları (belediye meclisi ve yerel idare organları) için genel vb. seçim hakkı kullanılarak bir an önce seçimler yapılması uğrunda savaşım yürütecek ve bu organlardan devrim merkezleri meydana getirecektir . . .»⁽⁸⁾

Öyle ki, asıl sorun, halkın kendi iradesini dile getirebilmesi ve «aşağıdan yukarı» iktidarı etkinlikle gerçekleştirmesi için, yeni demokrasinin kurulmasına doğrudan doğruya katılabilmesi için, gerekli koşulların yaratılmasıdır. Bu yapılmadan, «yukarıdan» iktidar, gericilik tarafından şiddetli bir direnişle karşılanan devrimci ödevleri yerine getiremez.

- Şili'de bu bakımdan hatalara düşüldü. Kurulacak devletin tipini, aynı zamanda demokrasinin biçim ve içeriğini belirlemede devrimciler arasında yeterince açıklık ve birlik yoktu. Bu belirsizlik ikircimlere yol açtı. Ve bu ikircimler, hem hertürlü diktatörlük gerekliliğinin reddedilmesinde (ki bu, kaçınılmazlıkla, burjuva devletin kuruluşunu yenileme savaşımında hatalara yol açıyordu), hem de bir an önce proletarya diktatörlüğünün kurulması çabalarında kendini gösteriyordu (o anda böyle bir diktatörlük için gerekli koşullar yoktu ve bunu kurmaya girişmek boşlukta sıçramak olur ve işçi sınıfını yalnızlığa itebilirdi). Sözkonusu belirsizlik bir ölçüde anarşi doğurdu. Devrimci teorinin zayıflığı, sübjektif etkenin zayıflığıydı; yığınların halk egemenliğini güçlendirme savaşımı üzerinde bu etkenin yönverici etkisinin zayıflığıydı.

Her devrim yolunun başarıyla sona erdirilmesi, askersel güçlerde buna elverişli bir denge sağlama gibi özel ve kritik bir problemin çözümüyü

(8) V. İ. Lenin. Bütün eserleri, c. 23, s. 359.

mutlaka bağlıdır. Marks, Engels ve Lenin tarafından işlenmiş olan taktiğin öğeleri herkesçe biliniyor. Demek istediğimiz, daha çok, onların, silâhli savaşım yoluyla gelişmeden doğan süreç üstüne söyledikleridir. Şu var ki, ayrıntılı bir çözümlenmeye girmeden, onların silâhli savaşım yolu hakkındaki bütün düşüncelerinin, devrimi barışçı yoldan geliştirme görüşünün işlenmesinde de dikkate alınabileceğini ve alınmadan olamayacağını söylememiz gerekir. Barışçı yoldan devrimde gerçi silâhli ayaklanmaya veya iç savaşa hacet yoktur, ama her şeyden önce gericiliğin silâhli eylemlere geçmesine olanak vermemek üzere devrim için elverişli bir güçler dengesi sağlanmasına özen gösterilmesi gereklidir.

Silâhli kuvvetler içinde ve güvenlik kuvvetlerindeki durumun, en önemli etkenlerden biri olduğu söz götürmez. Biz Şili'de bu sorunu nasıl irdeledik ve nasıl davrandık?

Birinci aşamada, ta 1970'te utkuyla sona erdirilmesine kadar, silâhli kuvvetlerin halk hareketine karşı çıkmamasını sağlamaya ve bu suretle bir gerici darbeyi olanaksız kılacak koşullar yaratmaya çalıştık. Bununla birlikte, biz, silâhli kuvvetlerin partiler politikasına karıştırılmaması geleneğine (ki bu gelenek 40 yıl kadar şu veya bu ölçüde korundu) ve ordu içinde anayasaya bağlı kalan ve seçimlerdeki halk utkusunu tanımayaya yatkın olan güçlere dayanıyorduk.

Biz, Şili silâhli kuvvetlerinin büyük tekellerle doğrudan doğruya bağlı olmadıkları, subay kadrosunun daha çok orta katmanlardan gelen, bunalımın etkilerini kendi sırtlarında deneyen kimselerden oluştuğu, genç subayların, erbaşların ve erlerin işçi sınıfından veya köylülerden, halkın en yoksul katmanlarından geldikleri gerçeğini belirtiyorduk. Ve bundan ötürü, silâhli kuvvetlerin, dönüşümler sürecine seyirci kalamayacaklarını söylüyorduk.

Biz aynı zamanda bunalımın derinleşmesinin yeni bir durum yarattığına işaret ediyorduk. «Örneğin, silâhli kuvvetlerin ulusal politikada yeni bir etken olduğu yaşamda kendini gösterdi. Denilebilir ki, silâhli kuvvetlerin politik yaşama karışmazlığı dönemi, hiç bir zaman saltık olmayan bu karışmazlık bitiyor veya bitmeye yüz tutuyordu.»⁽⁹⁾ Ve ekliyorduk: «Eibette ki, silâhli kuvvetlerin oluşma koşullarını ve hele son onyıllar içinde bunların mesleksel eğitiminin Pentagon'un etkisi altında yürütüldüğü gerçeğini dikkate almazlık edemezdik.»⁽¹⁰⁾

Bizce, ilkönce silâhli kuvvetlerin politikaya karışmamasını sağlama ana yönleminin, «tarafsızlaştırma» dediğimiz işin, varlığı bilinen bazı demokratik geleneklere güvenmek kadar, silâhli kuvvetlerin sınıfsal bileşimini dikkate almak kadar doğru bir şey olduğu savlanabilir. Ne var ki, şimdi

⁽⁹⁾ L. Corvalan. Camino de Victoria, p. 315.

⁽¹⁰⁾ L. Corvalan. Camino de Victoria, p. 425.

açıkça görebildiğimiz üzere, bu hiç de yeterli değildi; bundan başka bu alandaki politikamız teorik bakımdan doğru olmayan bazı tahminlere dayanıyordu.

Biz, örneğin, ordu mensuplarının «profesyonellik»ini, serüvenci eylemlerden sakınma çabalarımız içinde, dayanabileceğimiz bir değer sayıyorduk. Gerçekteyse, bu hiç de silâhlı kuvvetler içinde ilerici görüşlerin güçlenmesine yardım etmiyor, tam tersine, onların halktan ve halkın problemlerinden izole olmalarının artmasına yol açıyordu. Bu «profesyonellik» değerini (ordunun yalnız kendi mesleğiyle meşgul olmasını) teşvik etmek, profesyonelizmi her şeyin üstüne çıkarma ve askerlerin sosyal kökenlerinin belirlendiği sınıfsal görüşlerin yerine koyma gibi bir düşünüş tarzı doğuruyordu.

Şili deneyi, «tarafsızlaştırma» ilk adım için, Halk Birliği hükümetinin işbaşına gelmesi için gerekli ve yeterli bir koşul olsa bile, devrimi tamamlamanın nitel bakımdan yeni istemler ortaya koyduğunu gösterdi. Tarafsızlaştırma geçici ve geçiş dönemine özgü bir olaydır. Özlüğü bakımından başka bir şey de olamaz. Zaman geçmesiyle, çelişki şu veya bu yanda çözülecek, devrimin veya karşı-devrimin yararına sonuçlandırılacaktır. Öyle ki, sürecin gelişmesi boyunca, silâhlı kuvvetlerin köklü bir demokratikleştirme yoluyla halktan yana çekilmesi sorunu herhalde çözümlenmelidir. Bu amaca da ancak bütün cephelerde alabildiğine çetin bir savaşımla ulaşılabılır.

Burada Marks'ın devrim ve karşı-devrim diyalektiği hakkında söyledikleri olanca açıklığıyla kendini gösteriyor. Devrimin yerine getirmesi gereken istemler, kendi gelişmesine koşut olarak artıyor, çünkü devrim artık dönüşsüz, kalıcı oluncaya kadar ilerlemeye devam ediyor ve güçlenmesine koşut olarak da karşı-devrimci güçlerin gitgide daha şiddetli direnişine yol açıyor. Demek ki, birinci aşama için yeterli olan şey, daha sonraki aşamada yetersizleşiyor.

Deney, uygun, kabul edilebilir araçlardan yararlanarak silâhlı kuvvetlerin kuruluşunu yenileme işi üzerinde ısrarlı çabalar harcamamız gerektiğini gösteriyor. Tekrar ediyoruz, asıl yol, üzerlerinde işçi sınıfının ve halkın giderek artan etkisinden yararlanarak silâhlı kuvvetleri köklü biçimde demokratikleştirmektir. Şili'de bu yönde belirli adımlar atıldı. Ordu mensuplarını ülkedeki dönüşümler için savaşıma çekme süreci bir yere kadar gelişti ve bu gelişme halkla ve halkın problemleriye daha yakından temasa gelmelerine yardım etti. Yurtsever duygu ve düşünceli bazı kadro subayları devlet aygıtı içinde kendilerini gösterdiler, örneğin 1972 Ekim ayındaki karşı-devrimci isyan günlerinin karmaşık koşulları içinde halk hareketinin silâhlı kuvvetler içindeki demokratik çevrelerle kurduğu bağlaşma halkın üstün gelmesini sağladı. Bununla beraber, şunu da söylemeliyiz ki, bu eylem alanındaki kusurlar ve yetersizlikler, anayasal karak-

terli birtakım sınırlamalardan ileri gelmiyordu; bunlar devrim güçlerinin politik kusurlarının sonuçlarıydı. Aşırı sol sekteklik bu bakımdan da olumsuz rol oynadı. Kendi hatalarımız da bize zararlar verdi.

Biz o dönemde şöyle diyorduk: »Askersel kurumlarda gerçekten de değişiklik gereklidir, ama bu değişiklikler onlara dayatılamaz. Bunlar onların kendi içinde, kendi inanışlarıyla doğmalıdır.« Bu sav besbelli ki problemin her yanını dikkate almıyordu. Değişikliklere ulaşılabilmesi için yalnızca ordu içinde çalışılması yeterli değildi. Bir yandan silâhli kuvvetler için dışardan da savaşım yürütülmesi gerekiyordu. Bu savaşım, gerek silâhli devrimci eylemler koşulları altında, gerekse devrimi barışçı yoldan geliştirme koşullarında, elverişli biçimlerden yararlanılarak yürütülmeliydi. Viyetnam'ın askersel strateji uzmanı, devrimci kurtuluş güçleri başkomutanı Vo Nguyen Giap'ın dediği gibi, devrimci zorkullanım yasasının ana içeriği politik güçlerin silâhli kuvvetlerle bağdaştırılmasıdır. Bu yargı devrimin her yolu için geçerlidir.

Yukarıda söylediğimiz gibi, bizim bu yolda belirli başarılarımız vardı, ama yapabildiğimiz kadarı bizim gereksinmelerimizi gidermiyordu ve olanaklarımızın da altındaydı. Biz orduyu halktan yana çekmeyi de, diğer araçlarla silâhli kuvvetler içinde elverişli bir denge sağlamayı da başaramadık. Ve politik güçlerin dengesi bozulunca, bu durum bunalıma yol açtı.

Bizim deneyimizin sadece sonucu dikkate alınacak olursa, bazılarının yaptıkları gibi, çözümsüz problemin, silâhli çatışmanın her zaman kaçınılmaz olduğu probleminin ön plânda durduğu savlanabilir. Ama bir bütün olarak devrimimizin gelişmesine bakacak olursak, çıkarılacak sonuç başka olacaktır: Bu problem, devrim sürecinin esas itibarıyla barışçı yoldan geliştiği zaman da çözülebilir; devrimci hareket kendi kazanımlarını her alanda savunmaya iyi hazırlanmış olduğu ölçüde bu çözüm çok daha olasıdır.

Şili devrimi geçici bir yenilgiye uğradı. Ama bu, halkımızın büyük tarihsel eseri olan halk hükümeti sayesinde ulaşılan başarıların silinip gittiği demek değildir. Gericiliğin bu yöndeki çabaları sonuç vermemiştir ve veremez. Dünümüzle bugünümüz arasındaki ayırım o kadar büyüktür ki, düne kadar halk hareketinden uzak duran veya giderek bu harekete karşı çalışan güçlerin çoğu, bugün halk hareketiyle birliğin gerekliliğine gitgide daha çok inanıyorlar. Şili olaylarının eleştirisel açıdan çözümlenmesi ve halk yığınlarının bu dönemde elde ettikleri çok büyük başarıların hakça değerlendirilmesi de birliğe yardım ediyor. Geçmişin ibret derslerini, partinin bugünkü güçlükleri yenmesine ve en yakın gelecekte daha öte savaşım yolunu güvenle açmasına olanak verecek biçimde derinine inceleyip benimseme temeli üzerinde, parti politikasının olgunlaşması süreci gelişmektedir.

Bildiri

Demirel, Türkeş ve Erbakan'ın gerici-faşist ortaklığı yeniden çatıştırıldı. Amerikan emperyalizminin, işbirlikçi büyük burjuvazinin çıkarlarının temsilcisi, bu ortaklığın daha ilk hükümet olmasıyla birlikte TKP, bu hükümetin halkımıza kan ve gözyaşından başka bir şey getirmeyeceğini, can güvenliğini yok edeceğini, faşist tirmanışın, sömürü ve talanın daha da yoğunlaşacağını açıklamıştı. Eli kanlı hükümetin 26 aylık eylemleri bu görüşü doğruladı.

AP, MHP ve MSP ortaklığının hükümet kurması, emperyalizmin askerel, politik, ekonomik örgütlerine. NATO'lara, Ortak Pazar'lara daha fazla bağlanmak demektir. Böylesi bir işbirlikçi hükümet ülkemizi, ABD emperyalizminin, Carter yönetiminin nötron bombaları gibi yeni yığınsal kırım silâhlarıyla, sosyalist ülkelere karşı soğuk harpçi kampanyalarla yürüttüğü barış düşmanı politikasına daha sıkı bağliyacaktır. Bölgemizde silâhlanma yarışını körükliyecek, barış ve güvenliği daha fazla tehlikeye sokacaktır.

Demirel, Türkeş ve Erbakan'ın gerici-faşist ortaklığı yeniden hükümete gelmesiyle bütün yurtsever, ilerici güçlerden öç almaya yeltenecek, işçi sınıfına, halkımıza karşı kanlı saldırıları arttıracak, faşist tirmanışa hız verecektir. Bu eli kanlı hükümet, ekonomik bunalımların yükünü işçi sınıfının, halkımızın sırtına daha çok yüklemek, sömürüyü arttırmak yoluna gidecektir. İşsizlik, enflasyon, pahalılık, halkımızın yoksullaşma süreci dayanılmaz ölçüler alacak, öte yandan yerli yabancı tekellerin vurgunları, yağmaları daha kabarcaktır.

Bu eli kanlı ortaklığın «Anayasa ve hukuk dışı tutum ve davranışlarıyla meşruluğunu kaybetmiş» olduğu, eski hükümet döneminde apaçık ortaya çıkmıştır. Seçim kampanyası sırasında bu politikacılar, birbirlerinin Anayasa dışı davranışlarını karşılıklı olarak ortaya dökmüşlerdir. Demirellerin, Türkeş ve Erbakanların yeri hükümet koltuğu değil, Yüce Divan'dır. Bu halk düşmanı politikacılar, seçimlerde devlet aygıtını kullanmakla, baskı ve hile yöntemleriyle, yerli-yabancı tekellerin, toprak ağalarının sağladığı geniş parasal ve politik olanaklarla bir kısım yurttaşımızın oylarını çekebilmişlerdir. Bunların bu yoldan aldıkları oylar, halkın gerçek eylemlerini yansıtmadığı için geçerli olamaz. Tüm ulusa karşı harp açan, ülkeyi yıkıma sürükleyen, seçim sonuçlarında beliren halk çoğunluğunun istemini

çiğnemekle kurulan böylesi bir hükümeti devirmek tüm yurttaşlar için Anayasal, ulusal bir ödevdir. Anayasayı savunacağına yemin eden Cumhurbaşkanı bu hükümeti onayladı. Yeminini çiğnedi. İşlenen bunca cinayetin ve yolsuzluğun sorumluluğunu yüklenmek istemeyen tüm saygınlıkta bulunanlar bu hükümete güvenoyu vermemelidir.

Daha bu hükümetin kurulma aşamasında, ulusal, demokratik bir halk direnişi, değişik biçimlerde oluşmaya başlamıştır. Anti-emperyalist, anti-faşist direnişin başını çeken işçi sınıfı genel grev hedefine yöneliyor. Bu yönelişle işçi sınıfının hem sendikal, hem politik birliği yolunda önemli bir adım da atılıyor. Bu yönelişle, işçi sınıfı bütün yurtsever demokratik, ilerici güçleri yöreklendiriyor, eyleme çekiyor. İşbirlikçi burjuvazinin, gerici-faşist ortaklığın hükümetine karşı duran bütün güçlerin ortak bir plâtoform çevresinde birleşmesi fikri, giderek yerleşiyor. TKP, gerici-faşist ortaklığın ilk kez kurulmasından bu yana bu ilkenin ardıcıl savunuculuğunu yapmış, çıkış yolunun bütün ulusal, demokratik güçlerin eylem birliği olduğunu vurgulamış, bu yolda vargücüsü çalışmıştır. TKP, bu politikasını bugün de sürdürüyor.

Ülkemizde bugün, bu gerici-faşist ortaklığı alaşağı edecek, demokratik hak ve özgürlüklerden yana bir hükümeti işbaşına getirecek olanaklar, güçler vardır. İşçi sınıfı, onun politik ve sendikal örgütleri bu güçlerin omurgasıdır. İşçi sınıfının çekirdeği, en deneyimli, savaşkan, örgütlü kesimi metalurji işçileri, yedi haftadan beri sürdürdüğü yiğit direnişle savaşın ön sıralarında yürüyor. Köy ve kent emekçi yığınları, ilerici yurtsever gençlik, demokratik görüşlü aydınlar, ilerici kadınlar, ordudaki yurtsever er ve subaylar, ulusal burjuvazinin ilerici kolu, legal sosyalist partiler, ulusal, demokratik halk direnişinin potansiyel güçlerini oluşturuyor. Bugün sorun, bu potansiyeli politik bir etken haline sokmak, güçbirliğini gerçekleştirmektir. Bu başarıldığı ölçüde işbirlikçi, gerici çevrelerin, yerli-yabancı tekellerin çatıştığı bu hükümeti yıkmak, demokratik hak ve özgürlüklerden yana bir hükümeti işbaşına getirme sorunu çözülecektir.

TKP MK bu amaçla, aralarındaki görüş ayrılıklarını ikinci plâna iterek, bütün ilerici, ulusal, demokratik güçleri bir araya gelmeye, güç ve eylem birliği yapmaya çağırıyor.

*Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi*

20 Temmuz 1977

Büyük Oktobr'un 60. yıldönümü

Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi 60 yaşına bastı. İnsanlık tarihinde yepyeni bir çağ, dünya çapında kapitalizmden sosyalizme geçiş çağı Büyük Oktobr ile açıldı. Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'ni yüce elleriyle Rusya proletaryası, çelik disiplinli Bolşevikler Partisi, dünya emekçilerinin büyük önderi Lenin yaptı, utkuya ulaştırdı. Oktobr Devrimi, «halkların zındanı» Çarlık Rusya'sında kapitalist sömürü düzenini yıktı, halkları, ulusları her türlü ezgiden kurtardı. İşçilerin, köylülerin Sovyet devletini, proletarya diktatörlüğünü kurdu. Çözümü en çetin sonunlardan biri olan ulusal sorunu kökten, en iyi biçimde çözümlendi. Ulusların kardeşçe kaynaşmasını, çok uluslu Sovyet toplumunun birliğini sağladı. Büyük Oktobr, dünya işçi sınıfının bayrağındaki proletarya enternasyonalizmi ilkelerinin harcıyla yoğruldu. Kapitalist ülkeler işçi sınıfının devrimci savaşımına, ulusal kurtuluş devrimlerine güç kaynağı, derslik oldu. Dünya komünist hareketinin yıkılmazlığı böyle bir temele dayanıyor.

Kızıl Oktobr'un ilk yankılar uyandırdığı ülkelerden biri Türkiye'dir. Hal-kımız, bu devrimin doğrudan etkileri altında, genç Sovyet devletinin desteği, çok yönlü yardımıyla Anadolu'da emperyalizme karşı ulusal bir kurtuluş savaşı verdi. Ateş boylarında salgıncılara çakmak çalan halkımıza Lenin'in uzattığı bu dostluk eli, halkımızın belleğinden silinmedi, silinmeyecek.

TKP, böylesi bir ulusal kurtuluş savaşının ateşleri içinde kuruldu. Marksçı-Leninci ölkü ve ilkelerle böylesi bir süreç içinde donatıldı. Partimizin yurtseverliği ve proletarya ilkelerine içtenlikle bağlılığının kökleri burada yatıyor. Yüce Lenin'in partisiyle TKP arasındaki bağlar her zaman diri kalmıştır. Partimiz bu devrimci dostluk geleneklerini koruyacak, yaşatacaktır.

Sovyet devleti, anayurdumuzun politik bağımsızlığını elde etmesinde olduğu gibi ekonomik bağımsızlığı kazanması için de politik hiç bir şart koşmadan büyük yardımlar yaptı. Ülkede ağır endüstrinin köşe taşları olan dev fabrikalar, işletmeler Sovyet yardımlarıyla kuruldu. Bu yardım bugün de sürüyor. Anadolu'nun en sağır yerlerinde endüstri kentleri, işçi yatakları doğuyor.

Dünyayı, insanlığı faşizm belâsından, uygarlığı paramparça olmaktan Sovyet devleti kurtardı. Sovyet halkı, SBKP'nin Leninci yönetiminde Büyük Anayurt savaşında, emperyalizmin vurucu gücü Hitler faşizmini baştan aşağı ezdi. Avrupa halklarının özgürlüğe, ulusal bağımsızlıklarına kavuşmasına, bir kısmının iki yönlü, hem faşizmden hem de kapitalizmden kurtulmasına, sosyalizme geçmesine somut tarihsel yardımlarda bulundu. Bunun sonucunda, günümüzde Viyetnam'dan Küba'ya kadar uzanan dünya

sosyalist sistemi doğdu. Dünya devrim süreci yeni bir aşamaya ayak bastı. TKP, Sovyet halkının faşizme karşı batır savaşını var gücüyle destekledi. Türkiye'de Hitlircilerden yana konum alan burjuvaziye, hükümetlere karşı durdu. Leninci enternasyonalizmi böyle savundu.

Büyük Oktobr, insanlığa barış yolunu açtı. Sovyetler Birliği, Lenin'in Barış Çağın'sından bu yana, 60 yıldır ardıcıl, sürekli bir barış politikası yürütüyor. «Soğuk harp»i körükleyen emperyalist güçlere gem vuruyor. Barış içinde yanyana yaşama ilkelerini gerçekleştirme yolunda tarihsel başarılar kazanıyor. SBKP, özellikle Parti Merkez Komitesi Genel Sekreteri ve Yüksek Sovyet Prezidyumu Başkanı L. İ. Brejnev yoldaşın yorulmak bilmez girişimleriyle, silâhlanma yarışına son verilmesi, toplu insan kırma silâhlarının yok edilmesi, politik yumuşamanın askersel yumuşama ile tamamlanması yolunda Leninci barış politikasını sürdürüyor.

Türkiye burjuvazisi, egemen çevrelerin hükümetleri Türk-Sovyet dostluğundan uzaklaştıkça Anayurdumuzu emperyalistlerin kucağına itti. Kan dökerek, çetin savaşlarla kurtardığımız toprakları Amerikan emperyalistlerine, NATO'lara, Sovyetlere karşı, çevre halklarına karşı saldırı üssü olarak verdi. TKP, topraklarımızdaki NATO ve Amerikan üslerinin, atom başlıklı silâh yığınaklarının kaldırılması ve şimdi yerleştirilmek istenen nötron silâhlarına izin verilmemesi için halkımızın savaşını örgütüyor. TKP, barış ve güvenliğin sağlanması, karagün dostumuz Sovyetler Birliği ile iyi komşuluk ilişkilerinin kurulması, geliştirilmesi, Dostluk ve Saldırmazlık Pakti bağlanması için savaşıyor.

Sovyetler Birliği, barış politikasını komünizm kuruculuğu ile yanyana yürütüyor. Sovyet halkları, tarihte eşi görülmemiş bir atılımı, sosyalizmin kuruculuğunu, geliştirilmesini bir insan ömründen kısa bir zamanda, özgür emeğin gur yaratıcılığıyla başardılar.

Kapitalizmin genel bunalımının derinleşmesiyle, Amerikan emperyalistleri, NATO'cu çevreler, «insan hakları» maskesi altında sosyalist ülkelere, başta Sovyetler Birliği'ne saldırıyorlar. Bu kara çalma kampanyasına Türkiye'de işbirlikçi egemen çevreler ve gerici basın da katılıyor. Bunlar, kapitalist ülkelerde, Türkiye'de emekçilerin amansızca sömürülmesini, artan işsizliği, yoksulluğu, yerli ve yabancı tekellerin büyük vurgunlarını, insan haklarının ayaklar altına alınmasını, ülkemizdeki faşist terörü, özgürlüklerin kanla, ateşle boğulmasını örtbas etmek istiyorlar.

Güneş balçıkla sıvanmaz. Sovyetler Birliği'nde emekçiler için yeryüzünün en özgür, en geniş insan haklarının gerçekleştiği bir toplum var. Bu en gerçek, en yüksek demokrasi proletarya diktatörlüğü ile sağlandı. Bu yoldan genel halk devletine geçildi. Milyonlarca Sovyet insanının en demokratik bir biçimde tartıştığı yeni Sovyet Anayasası bunun en çarpıcı örneğidir.

Türkiye'de egemen işbirlikçi burjuvazinin işçi sınıfını, halkımızı Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin etkilerinden yalıtma çabaları sökmedi, sökmeyecektir. TKP proletarya enternasyonalizmine sınımsız bağlıdır. Emperyalist boyunduruğa, kapitalist sömürüye, her türlü ezgiye, faşist teröre, oportünizmin her türüne karşı, Marksizm-Leninizm'den en ufak bir ödün vermeden savaşmayı, bütün bu Leninci ilkeleri eylem programına almıştır. TKP, bu programını gerçekleştirmek için savaşıyor. Kızıl Oktobr'un, Lenin'in yolundan yürüyor.

Yaşasın Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi!

*Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi*

1 Temmuz 1977

TÜSTAV

TKP temsilcisinin 1–3 Temmuz günlerinde yapılan Alman Komünist Partisi'nin yayın organı «Unsere Zeit» şenliğinde uluslararası dayanışma mitinginde yaptığı konuşmanın özeti

Sevgili yoldaşlar, değerli dostlar,

Gazeteniz «Unsere Zeit»ın bu basın şenliğine çağrınız için partim adına, Alman Komünist Partisi'ne candan teşekkür ederim.

Enternasyonalist dayanışmanın en güzel örneklerinden olan ve son derece iyi organize edilmiş bu şenlikten dolayı, başta Alman Komünist Partisi yöneticisi yoldaşlar olmak üzere emeği geçen tüm yoldaşları ve Federal Almanya'nın ilerici güçlerini kutlarız.

Türkiye'de ilerici, demokratik hareket, işçi hareketi zor koşullar altında gelişiyor. Bu gelişmenin motoru olan TKP, 57 yıllık varlığının 55 yılını gizlilik koşullarında savaşmakla geçirmiştir. TKP bugün Avrupa'da tek illegal komünist partisidir. Bununla beraber Komünist Partisi'ni yasaklayan, bütün ilerici güçlerin düşünce özgürlüğünü kısıtlayan, ceza yasasının 141. ve 142. maddelerinin kaldırılmasını işçi sınıfı, emekçi yığınlar 500.000'lik mitinglerde haykırmakta, «Türkiye işçi sınıfı partisine özgürlük» pankartlarıyla sokağa çıkmaktadırlar.

Bütün bu olumlu gelişmeler, Türkiye Komünist Partisi'nin bu yıl Konya'da ağır gizlilik koşullarında yapılan ve başarıyla sonuçlandırılan tarihsel konferansının kararlarını, belgelerini doğrulamaktadır.

Türkiye'de gelişen bu durum, bir yandan sınıf savaşlarının sertleşmesine, devrimci sendikal hareketin güçlenmesine bağlıdır. Örneğin DISK'in çatısı altında 40.000 metalurji işçisi, yerli-yabancı büyük tekellerin, işçi ücretlerini azaltma, sosyal hakları kısıma, DISK'in en güçlü kalesi Maden İş Sendikasını çökertme çabalarına, bir aydan beri sürdürdüğü grevle yığıtçe direnmektedir. Öte yandan partimize ve ülkedeki tüm ilerici güçlere gösterilen enternasyonalist dayanışma bu durumu yakından etkiliyor. Bu dayanışmada Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkeler kardeş partileri başı çekiyor. Kapitalist ülkeler komünist partilerinin, işçi sınıfının dayanışmasında Alman Komünist Partisi önemli bir yer tutuyor. 26 Mayıs 1977 günü TKP ve DKP delegasyonları arasında yapılan üst düzeydeki toplantı sonucunda yayınlanan ortak bildiri de bu dayanışma belirtilmiştir.

Türkiye'de gelişen sınıf savaşları karşısında gerici güçler boş durmuyorlar. İşbirlikçi burjuvazi, gerici faşist karması hükümet, erki elinde tuttuğu iki yıldan fazla sürede anti-demokratik, faşist baskı ve saldırıları sürekli yürütmüş, faşizme tırmanış politikası izlemiştir. Bu hükümette Nazi

partisini kopya eden, Hitler özentisi Türkeş başbakan yardımcısı, polis ve gizli haber alma örgütünün sorumlusuydu. MHP'nin «bozkurt» ve «komando» adı verilen adam öldürme mangaları, geçtiğimiz sürede tekelci, işbirlikçi burjuvazinin, onların başlıca partisi AP'nin koruyuculuğunda 250'den fazla politik cinayet işlediler, işliyorlar. Bu faşist saldırı ve provokasyonlar, 5 Haziran öncesi CHP Genel Başkanı Ecevit'e düzenlenen suikastlerle, 1 Mayıs'ta polisin, faşistlerin ve maocuların işçi sınıfının, emekçi halkın üzerine ateş edip çok sayıda yurttaşımızın ölümüne, yüzlerce insanın yaralanmasına yol açılmasıyla doruk noktalarına ulaşmıştır.

5 Haziran seçimlerinde işçi sınıfı, emekçi halkımız bu faşist tırmanışa karşı çıktı. Büyük ölçüde ilerici, anti-faşist, demokratik hakların genişletilmesinden yana güçlere oy verdi. TKP anti-demokratik koşullarda yapılan bu seçimlere legal olarak katılamadı, ama seçim kampanyasına, seçimlere aktif bir biçimde, bütün olanaklarıyla katıldı. Partimiz, halkımıza oyları bölmeme, faşizme ve gericiliğe geçit vermeme çağrısında bulundu. Bunun için seçimlerde tüm ilerici anti-faşist güçlerin eylem birliğini savundu. Partimizin bu politikası sonucunda ulusal burjuvazinin partisi CHP, emekçi yığınları oylarına dayanarak, seçimlerde en fazla sayıyı çıkaran parti oldu.

Seçimler sonrası, gerici güçler gerilemelerine karşın konumlarını elde tutuyorlar. Ecevit hükümeti, eğer Meclisten güven oyu alır da, anti-faşist, demokratik doğrultuda adımlar atmazsa, bu adımlar parlamento dışında ilerici, demokratik, anti-faşist güçlerle uyumlaştırılmazsa, yığın hareketlerine dayanmazsa faşizm tehlikesi ortadan kaldırılamıyacaktır.

Partimiz, proletarya enternasyonalizmine büyük değer biçmektedir. TKP ve DKP'nin ortak bildirisinde bu ilkesel tutumumuz yer almıştır. Türkiye Komünist Partisi'ne göre Alman Komünist Partisi (DKP), Federal Almanya'daki yerli-yabancı tüm işçi sınıfının biricik Marksçı-Leninci partisidir. İki kardeş partinin ortak bildirisinde açıklandığı gibi:

«TKP, Federal Almanya'da emekçilerin çıkarları için yürüttüğü savaşta DKP ile dayanışmasını duyurur. Federal Almanya'da komünistlerin ve diğer ilerici güçlerin uğradığı her türlü baskıya, farklı davranışa, anti-demokratik meslek yasağı politikasına karşı çıkar.

TKP ve DKP, Federal Almanya'daki Türkiyeli işçilere seslenir, onları Alman işçi kardeşleriyle birlikte ortak sosyal ve demokratik hakları için savaşa çağırırlar.»

Sözlerime son verirken Alman yoldaşlarımıza yakın konukseverliklerinden ötürü teşekkürü borç biliyorum.

Yaşasın DKP ve TKP arasındaki dayanışma!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Açıklama

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Politik Bürosu, «Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisinin çağrısıyla 28–30 Haziran 1977 günlerinde Prag'da toplanan «Büyük Oktobr ve günümüz dünyası» konulu bilimsel-teorik konferansa katılan TKP delegasyonunun konuşmasını, tutumunu doğru bulur, onaylar. Aynı zamanda 13–14 Haziran 1977 günlerinde Brüksel'de yapılan Avrupa kapitalist ülkeleri komünist partilerinin karşılaşmasına katılan TKP delegasyonunun konuşmasını onaylar, tutumunu doğru bulduğunu belirtir.

Temmuz 1977

Sınıf savaşında kuptuplaşma ve genel grev sorunu

A. Saydan

5 Haziran seçimlerinden sonra Türkiye'de sınıf savaşımında güçlerin kutuplaşma süreci daha da hızlandı, daha da açıklığa kavuştu. Bu durum, seçimler öncesi aşamada da belirmişti. Fakat seçimlerden sonra CHP hükümetinin kurulması, güven oyu alamaması ve çekilmesi, daha sonra 21 Temmuzda Demirel, Türkeş, Erbakan ortaklığının kurulması bu kutuplaşmanın temel elemanlarından birini oluşturdular.

Bu aşamanın açıkça beliren niteliği, temel ulusal sorunların parlamento çarısında çözülemediğidir. Parlamento burjuva partileri arasında parselendiği, ulusun ezici çoğunluğunu oluşturan köy ve kent emekçilerinin, işçi sınıfının çıkarlarını yansıtmadığı için parlamento ile ulusun ezici çoğunluğu arasında bir çelişki meydana geldi. Hemen ekleyelim ki, bu çelişki Türkiye için bir yenilik değildir. Burjuvazinin egemenliğinde olan parlamento Türkiye'de hiçbir zaman geniş emekçi yığınlarının, işçi sınıfının gerçek çıkarlarını yansıtamamıştır.

Demirel hükümetinin parlamento yolundan devrilmesi, yani faşist, gerici politikacıların iktidarına son verilmesi, işçi sınıfının, emekçi halkın yararına değil miydi? CHP, bir ölçüde bu eğilimi savunmuyor muydu? Faşizmin geriletilmesi, demokratik haklardan yana bir hükümetin kurulması, işçi sınıfının isteklerinden biriydi, fakat bütünü değil. Ayrıca bu sorunun bile parlamento aritmetiğiyle çözümlenmesi zor, hatta olanaksızdı. Bundan ötürü faşizmin tırmanmasını önlemek gibi bir sorunun çözülmesi için parlamentoda temsil edilmeyen işçi sınıfının, emekçi halkın, yani parlamento dışı kalmış olan ulusun ezici çoğunluğunun yığınsal desteğine ihtiyaç vardı. CHP yöneticilerinin en büyük hatası parlamento ile ulusun ezici çoğunluğu arasındaki bu çelişkiyi görmezlikten gelmeleri, hazırladık-

ları hükümet programına ödücü bir nitelik vermeleri ve egemenliğin esas sahibi halk yığınlarına baş vurmaktan korkmaları, iktidarı yeniden Demirel ortaklığına teslim etmeleridir.

TKP yönetimi parlamento ile halk yığınları, özellikle işçi sınıfı arasındaki bu çelişkiyi doğru bir biçimde kıymetlendirdiği için ulusal sorunların parlamento çatısı altında çözülmesini olanaksız buluyor. Bu sorunların çözülmesi için halk yığınlarına baş vurmaları, onların katkısını sağlamak kaçınılmaz bir zorunluktur.

TKP'nin eskiden beri belirttiği bu gerçek, 5 Haziran seçimlerinden sonra meydana gelen durumda bir daha doğrulanmıştır. Çünkü bu aşamada TKP dahil bütün demokratik güçler, ayrıksız Ecevit hükümetini ayakta tutmak, daha sonra da ikinci MC ortaklığının kurulmasını engellemek için harekete geçtiler. Yani parlamento dışı yığın hareketleri kendine özgü bir nitelik kazandı, daha yüksek bir bilinç düzeyine ulaştı. Bu bilinç düzeyi, işçi sınıfının birliği ve bütün demokratik güçlerin anti-faşist, anti-emperyalist bir platformda eylem birliği yönünde oldu.

Bu aşamada parlamento dışı yığın hareketlerinin en yüksek noktasını genel grev sorunu oluşturdu. Bu sorun etrafında işçi sınıfının birliği daha sağlam, ileri adımlar attı. İşçi sınıfı için sınıfsal çıkarlarının yanında bütün halkın ulusal çıkarlarını savunmak önemli bir yer tuttu. Faşizme tırmanmayı önlemek, demokratik bir hükümetin kurulmasını sağlamak, işçi sınıfına sınıf savaşımında daha elverişli bir konumu elde edecek fırsatı verecektir. Ve bu amaca ulaşmak için elindeki en keskin ve en önemli silâhi, genel grevi kullanmak kararındadır. Türk-İş Başkanı Halil Tunç'un ikinci MC hükümetinin kurulmasını önlemek üzere genel greve gitmeye hazır olduğunu ilân etmesi, işçi sınıfının bu olasılığı kullanmak kararında olduğunu belirtmekten başka bir anlam taşımaz. Ne var ki, Tunç için genel grevin amacı hiç de ileri, demokratik hedeflere yönelik değildir. Tunç ve ona bağlı bazı sendikacılar genel grevle AP-CHP koalisyonunun kurulmasını sağlamak amacındadırlar.

Büyük sermayenin, işbirlikçilerin önemli bir kesiminin, militarist kliğin ve hattâ emperyalizmin amacı da budur. Bütün bu gerici güçler «memleket sorunlarını çözümliyebilecek» «kuvvetli» bir hükümetin kurulmasını öneriyorlar. Bu «kuvveti» de bir AP-CHP ortaklığında görüyorlar. Hemen söyleyelim ki, bu gerici güçlerin memleket sorunlarından kastettikleri, kendi sınıfsal ve zümresel sorunlarının çözümüdür. Bu durumda şu nokta açıklığa kavuşuyor: Tunç grubuyla MC hükümetini devirmek noktasına kadar yürümek mümkündür. Ama bu noktaya kadar beraber yürürken bile işçi sınıfına ve emekçi yığınlara gerçeği söylemekten, yani bir AP-CHP ortaklığının gerici niteliğini belirtmekten, esas hedefimizin bugünkü aşamada demokratik haklardan yana olan, faşist saldırılara karışmamış, eli kana bulaşmamış politikacılardan bir hükümetin kurulmasını söylemekten geri

durmamak gerekmektedir. Bu arada esas hedeflerimizden biri de Tunç grubuna bağlı işçi ve emekçi yığınlarını aydınlatmak ve genel grev savaşımında onları sınıf sendikalarıyla, TKP saflarında örgütlemek, yani işçi sınıfının sendikal ve politik plânda birliğini daha da güçlendirmeye çalışmaktır.

Genel grev, yığınsal bir örgütlenme sorunu olduğu kadar işçi sınıfının politik hedeflerini daha açık bir şekilde seçmesi ve ideolojisine daha da yakından ve sınıksız bağlanması sorunudur.

Genel grev sorunu ele alınırken aynı zamanda düşman güçlerin tutumunu, konumunu, güçler dengesinin düzeyini iyi ve serin kanlılıkla hesaplamak gerekir.

Genel grev önerisini bütün devrimci güçler, Türk-İş'e bağlı sendikaların ezici çoğunluğu, DISK, devrimci, ilerici kadın ve gençlik örgütleri, ilerici demokratik kuruluşlar desteklediklerini ve benimsediklerini açıkladılar. Ama öte yandan Türkiye İşverenler Sendikaları Konfederasyonu Genel Sekreteri İbrahimoğlu, genel grevi «kanunsuz» ilân etti ve bu harekete katılacak bütün işçilerin çalışma akitlerinin feshedileceğini belirtti.

Genel Kurmay Başkanı Sancar, aynı tehdidi üstü kapalı biçimde savurdu. Sancar'a göre, ordu bütün yasa dışı hareketlere karşı çıkacaktır. Bütün büyük patronlar gibi Sancar ve onun gibi düşünen generaller de genel grevi «yasa dışı» saydıklarından bu tehdit doğrudan doğruya işçi sınıfını hedef alıyor. Yani Sancar, işçi sınıfını, gerektiğinde orduyu üzerine sürmekle tehdit ediyor.

İkinci MC'nin Başbakanı Demirel ve yardımcısı faşist Türkeş de buna benzer tehditler savurmaktan geri durmadılar.

Bu koşullarda genel grevin başarıya ulaşabilmesi için örgütsel ve yığınsal olması şarttır. Tunç ve arkadaşlarının bundan önce sık sık genel grev tehdidinde bulduklarını, fakat onu uygulamaktan kaçındıklarını biliyoruz. Bundan ötürü stratejik bir «ricat» yaparak işçi sınıfının en bilinçli öncü kesimiyle silâhlı kuvvetleri karşı karşıya getirmek olasılığını hesaptan uzak tutmamak gerek. Bu gibi bir manevrayı önlemenin tek çıkar yolu, yukarda da belirttiğimiz gibi, genel grevin ortak örgütlenme ile yığınsal bir tabana oturtulmasıdır. İşçi sınıfının bölündüğü, direnişin yığınsallık niteliğini yitirdiği her yerde ve her zaman terör kolaylıkla hükmünü yürütmüştür. Direniş yığınsal ve geniş bir birlik anlayışıyla yapıldığı her yerde ise en sert terör önlemleri yenilgiye mahkûm olmuşlardır. 15-16 Haziran 1970 direnişi bunun en parlak örneklerinden biridir. O zaman Demirel hükümeti silâhlı kuvvetleri sendikal haklarını savunan ve bunun için genel greve giden, yığınsal gösteriler yapan işçi sınıfının üzerine sürmüştü. Sıkıyönetim ilân etmişti. Fakat sınıf sendikacılarının yönetiminde Türk-İş'e bağlı birçok sendikanın ve işçinin de katıldığı bu hareket Demirel hükümetinin, militarist kliğin elbirliğiyle uygulamak iste-

diği kanlı terörü geriletmiş, sendikal ve politik haklarını başarıyla savunmuştur.

Yerli-yabancı ortaklıkların, büyük sermayenin, emperyalist tekellerin, Demirel, Türkeş, Erbakan gibi politikacıların ve onların dayanağı haline gelen militarist klğın başta gelen amacı, işçi sınıfımızın gelişen gücünü kırmak, birliğe doğru yönelik eylemlerini engellemek, onu bölmek ve zayıf düşürmek ve daha sert, daha amansız bir sömürü düzenini ona dayatmaktır. Grev ve sendikal haklarını daha da kısıtlamak, hattâ onları fiilen hiçe indirmektir. Maden-İş'in grevi yerli-yabancı büyük patronların, emperyalist tekellerin bu dayatmasına karşı başarıyla yürüyen bir eylemdir. Bu grev, işçi sınıfının demokratik, anti-faşist, anti-emperyalist ve sosyalizm için savaşımında öncü rolünü belirttiği gibi, kent ve köy emekçileri arasında işbirliğini kurmakta önemli başarılar elde ettiğini, emekçi halkımızın bütün devrimci potansiyelini geniş, ulusal bir dayanışma anlamı içinde harekete getirebildiğini, onu politik bir güç durumuna dönüştürdüğünü de göstermiştir.

Bütün demokratik güçleri birleştiren noktalardan biri de ikinci MC hükümetini devirmek amacıyla uygulanacak genel grevi örgütlemek ve direniş bir platform temelinde yürütmek için bir araya gelmektir. Böylece bildiriler, açıklamalar, çağrılar aşamasından sonra bir araya gelmek ve ortak bir plâtfom etrafında savaşımı sürdürmek sorunu bütün yönleriyle karşımızdadır. Bu sorunu çözmek, ulusal devrimci direniş çözmek anlamına gelir. Çünkü TKP MK'nin 20 Temmuz 1977 tarihli bildirisinde de belirtildiği gibi, «Anayasa ve hukuk dışı tutum ve davranışlarıyla meşruluğunu kaybetmiş», aynı zamanda seçimlerde terör, baskı, parasal olanaklar, emperyalizmin ve faşist çetelerin yardımıyla bir kısım emekçi halkın oyunu çelerek de Anayasa dışı bir çete durumuna gelmiş olan MC ortaklığını «alaşığı edecek, demokratik hak ve özgürlüklerden yana bir hükümeti işbaşına getirecek olanaklar, güçler vardır.»

Bu güçlerin bir araya gelmesiyle yakın amaçların açık seçik saptanması, ayrılık noktalarının ikinci plâna alınması, anti-komünizmin her biçimine son verilmesi mümkün olacaktır. Ne var ki, bundan önce de defalarca belirttiğimiz gibi bu çok karmaşık ve çözümlü zor bir sorundur. Sorunu çözenin en sağlam yolu basitleştirmelerden, kolaylıklara saptanmaktan kaçınmak, burjuva ve küçük burjuva yurtsever akımlarıyla anti-faşist, anti-emperyalist, demokratik bir amaç için verilen savaşım alanlarında hem tabanla, yığınla, hem de yönetici kadroyla ortak bir dili bulmayı kolaylaştıracak Marksçı-Leninci, yani diyalektik bir tutumla yanışmayı becermektir. İdeolojik ödün vermeden, politik ödünlerle derleyici bir politikanın uygulanması, TKP programının öngördüğü demokratik, anti-emperyalist cephe politikasının geliştirilmesi mümkün olabilecektir.

TKP Konferansından

Sendikal hareket üstüne B. yoldaşın konuşması

Yoldaşlar,

Toplanmış olan bu parti konferansının, partimizin gelişip güçlenmesinde, Türkiye işçi sınıfı ve geniş halk yığınlarının ulusal ve sosyal kurtuluş savaşının yükselmesinde tarihsel bir rolü vardır. Bu yeni bir atılımdır. Biz şuna inanıyoruz: Konferansımızın alacağı kararlar, partimize ve parti kadrolarına yeni bir canlılık getirecek, işçi ve sendikal hareketin gelişmesine de güç katacak, partimizin bu hareketteki etkinliğini daha yüksek bir düzeye ulaştıracaktır.

Partimizin bu tarihsel konferansında, parti program ve tüzüğünü, parti yönetimini, onun sürdürdüğü tutarlı politikayı, uygulanan strateji ve taktiğin doğruluğunu onayladığımızı belirtmeyi görev biliyoruz..

Ben bu konuşmamda ülkemizdeki sendikal hareketin durumu, bazı sorunları, partimizin etkinliği ve önümüzde duran görevler üstüne görüşlerimizi dile getirmek istiyorum. Türkiye'de işçi ve sendika hareketi son birkaç yıl içinde önemli bir gelişme gösterdi. Sınıf sendikacılığı hızla güçlendi. Demokratik hak ve özgürlükler için yığınsal mitingler, 1 Mayıs'ın beşyüz binlik işçi ve emekçi halk yığınlarıyla disiplinli, örgütlü bir biçimde kutlanması ve en önemlisi, faşist nitelikli DGM yasa tasarısının, tüm baskı ve yasaklara karşın, bir genel grevle engellemesi bu gelişmeyi gözönüne seriyor. Özellikle 1 Mayıs ve DGM direnişinde işçi sınıfımız büyük bir disiplin ve kararlılık göstermiştir. Bu direnişi fabrika fabrika örgütleyenler, disiplinini sağlayanlar, militan ve bilinçli işçi temsilcileriydi. Bu gelişmenin başta gelen belirleyicisi, partimizin son üç yıl içindeki atılımı olmuştur. Savaş bayrağımızın bu derece yükselmesi, güvenle, inançla belirtmeliyiz ki, yeni programımıza sıkı sıkıya bağlı kalmakla, tüzüğümüzü yaşama geçirmekle olanaklı olmuştur.

Yoldaşlar, bu olumlu gelişmenin ayrıntılarına girmeksizin, sendikal hareketin bazı sorunları üzerinde durmak istiyorum. Bunlardan birincisi, sendikal hareketin birliğinin sağlanması sorunudur. Ülkemizde genel olarak işçi sınıfı içindeki bölünmüşlük, bütün ağırlığı ile sendikal harekete de yansıyor. Bunun çözümü politik alanda işçi sınıfının birliğinin sağlanması ile bağlıdır. Bir yandan işçi sınıfının en ileri kesimlerinin arasında sınıf bilincinin güçlenmesine, en önemlisi partimizin örgütlenmesine hız verilirken, öte yandan demokratik hak ve özgürlükler platformunda sendika konfederasyonları, bağımsız sendikalar arasında diyaloglar kurulmalıdır. Türk-İş'in başını tutan Tunç'ların, Şide'lerin işçi düşmanlığını sergileyerek

tabandaki sarı sendikacılık geriletilmesi, sınıf sendikacılığı güçlendirilmeli, bilinçlenme süreci geliştirilmeli, sendikal birlik sağlanmalı ve eyleme dönüştürülmelidir. Bunlar önemli çalışma alanlarıdır. Bu arada gerici-faşist çevrelerin de sendikal alanda örgütlenmeye yöneldikleri ve bu alanda sınıf sendikacılığına karşı saldırganlıklarını arttırdıkları gözden kaçırılmamalıdır. İşçi sınıfının birliği sınıf sendikacılığının çatısı altında, sömürüye ve baskıya karşı savaş temelinde sağlanacaktır. Kapitalizm koşullarında bütün işçilerin mutlak sayısal olarak tek bir konfederasyonda toplanması ütopyik bir istektir. Önemli olan, sınıf ve yığın sendikacılığı temelinde gelişen sendikal örgütlenmenin işçi sınıfının belirleyici bölümünü birleştirmesi ve kontrol edebilmesidir. Komünistlerin, parti örgütlerinin çalışmaları bu yönde olmalıdır. Başka bir sorun, «kamu iktisadi teşekküllerinde», genel olarak devlet sektöründe sınıf sendikacılığının güçlenmesi sorunudur. Türkiye'de kapitalist gelişmenin başlangıcında, temel endüstri ürünlerinin üretimini devlet üstlenmiş, özel sermaye kâr oranı yüksek, tüketim malları ve montaj endüstrisine yönelmiştir. Böylece, stratejik önemi olan enerji, ulaştırma, madenler, haberleşme, silâh ve gemi yapım sanayii gibi iş kolları, demir-çelik, petrol rafinerileri, şeker, çimento üretimi, bunların yanısıra bankaların bir bölümü uzunca süre devlet tekelinde kalmıştır. Bizdeki «devletçilik» sistemi burjuvaziyi palazlandırma amacı gütmüş ve emperyalizmin güdümünde gelişmiştir. Bunun sonucunda firmalar devlet sektöründeki bu iş kollarına yavaş yavaş el atmışlardır. Ancak bu işkolları yine de önemli ölçüde «kamu iktisadi teşekküllerinin» denetiminde kalmışlardır. İşbirlikçi burjuvazinin hükümetleri, onların emrindeki «kamu iktisadi teşekkülleri», kurulan her yeni fabrikada işçilerin sarı sendikacıların eliyle örgütlenerek savaşılamaz duruma düşmeleri için ellerinden geleni yapmışlardır. Sınıf sendikacılığının etkinliğinin henüz fazla artmadığı 1970'lere kadar bu yolda kolay başarılar elde etmişlerdir. İşbirlikçi burjuvazinin hükümetleri bugün de bu yöntemi sürdürmek istiyorlar. Büyük endüstri kuruluşlarına sınıf sendikacılığını sokmamak için kanlı saldırılar düzenliyorlar. Bunun örnekleri Seydişehir Alüminyum İşletmesinde, İskenderun Demir-Çelik'te görüldü. Ama onbinlerce işçinin uyanışını durduramadılar. Murgul bakır işletmesinde işçilerin bir bölümünün sınıf sendikalarına geçmek istemeleri üzerine, patron durumunda olan Etibank, yani Sanayi Bakanlığı, sınıf sendikasını greve zorlayarak hazineyi milyonlarca zarara soktu. Bir özel işletmede, özellikle küçük ve orta işyerlerinde, titizlikle gözönüne alınan ekonomik çıkarlar buralarda kolayca ikinci plâna itilebiliyor. İşbirlikçi burjuvazinin hükümetleri işçi haklarını ayaklar altına aldıkları gibi, devlet işletmelerinin zarara uğraması karşısında da kayıtsız kalıyorlar. Bu olgu, bu işyerlerinde sınıf sendikacılığının karşısına dikilen önemli engellerden biridir. Patronlar bu işyerlerinde sarı sendikacılığı güçlendirmek için işçilere kimi zaman politik amaçlı ödünler verebilmektedir. Bundan ötürü, burada sorun ekonomik

boyutları aşmakta, sınıf sendikacılığının örgütlenmesi politik amaçları da içeren bir savaşımıla, işçilerin politik bilinç düzeyini yükselterek gerçekleştirmektedir. Bu sorunun çözümünde, işçi sınıfının önemli demokratik istemlerinden biri olan referandum hakkının elde edilmesi daha elverişli koşullar sağlayacaktır. Ayrıca bu konu, güncel politik hedefimiz olan Demirel ortaklığı hükümetinin yıkılması savaşımıyla da yakından bağlıdır. Sendikal savaşıma destek olurken, kendi Partimizin bu işkollarında örgütlenme çalışmalarına da hız vermesi ivedi bir görev olarak önünde duruyor.

Yoldaşlar, sınıf sendikacılığının son yıllarda her alanda ileri adımlar attığını, çok yönlü güçlendiğini hepimiz biliyoruz. Bu başarı, başta işçi sınıfının içinde, yığınlar arasında yılmadan, usanmadan her geçen gün artan bir ataklıkla savaşım sürdüren komünistlerin, parti örgütlerinin ürünüdür. Ancak, sosyal gelişmeye örgütsel olarak ayak uyduramamak gibi bir sorun da vardır. Sınıf sendikalarını işçi sınıfının öncü kolu olan komünist partisiymiş gibi gösterme çabaları da değişik çevrelerce yürütülüyor. Bu çabaların amacı, sınıf sendikalarının yığınsal niteliklerini zedelemek, partimizin ise politik-ideolojik saygınlığını yıpratmaktır. Sendikal demokrasi daha da yaygın ve etkili bir biçimde uygulandıkça, zengin savaş deneyimleri kazanan yığınların en ileri, en kararlı temsilcileri işçi önderleri, değişik düzeylerde sendikaların yönetim kadrolarına geldikçe ve yığınların güvenlerini hak edip saygın durumlarını korudukça bu sorunun çözümü kolaylaşacaktır. Önemli sorunlardan birisi de sendikal hareketin değişik düzeylerinde, bazı partilerin, politik akım veya gurupların sendikal birliği önleyen tutumlarıdır. Şurası açıktır ki, sendikal hareket içinde anti-komünizm, TKP düşmanlığı, kim tarafından ve hangi yoldan yapılırsa yapılsın sendikal hareketi bölmekten, güçsüz bırakmaktan başka bir sonuç vermez, yapana da yarar getirmez. Komünistler, işçi sınıfının bilimsel dünya görüşünün, Marksizm-Leninizm ışığında sendikaların bağımsız yığın örgütleri olma niteliklerine saygı gösteriyorlar, Bütün sendikalarda atılganlıkla, özveriyle çalışıyorlar. İşçi sınıfının birliğini amaç bilerek sınıf sendikacılığını güçlendiriyorlar. İşçi yığınlarının güvenini kazanarak onları yönetip, yönlendiriyorlar. Sendikalara serüvenci, bölücü, bozguncu görüşleri sızdırmak isteyen, bunu başaramadığı zaman ayrı sendika kurma yoluna sapan Maoocu ve goşist akımlara, sendikaları kendi dar parti çıkarları için sağa, «sola» çekmek isteyen reformist, ya da küçük burjuva sosyalist akımlarına karşı savaş sınıf sendikacılığını güçlendirmek savaşından ayrılmaz.

Yoldaşlar, şu gerçeği vurgulamakta yarar vardır. Sendikal hareketin belirttiğimiz sorunlarının çözümü, geniş ölçüde partimizin ideolojik ve politik alandaki savaşımıyla, işçi yığınları arasında, fabrikalarda, öteki işyerlerinde propaganda, ajitasyon ve örgütlenme çalışmalarıyla bağlıdır. Bunun nesnel koşulları vardır. Geniş emekçi yığınların katıldığı eylemler

onların bilinçlenme sürecini arttırmış, partimizin etkinliğini dosta düşmana göstermiştir. Partimizin son yıllardaki atılımları, Merkez Komitesinin politikası, temel örgütlerimizin partimizin eylem programını, politikasını yaşama geçirmekte elde ettiği başarılar, işçi sınıfı, emekçi yığınlar arasında TKP'nin saygınlığını arttırmış, geniş bir sempatican yığını oluşturmuştur. Leninçi parti normlarını, disiplini, konspirasyonu uygulayarak bu yığını örgütleme çalışmalarına yeni bir hız vermemiz gerekiyor. Bu sempaticanların işçi sınıfına ters, partimize düşman akımlarca şaşırılmasına yol vermeyeceğiz.

Konferansımızın yukarıda belirtilen öneriler doğrultusunda alacağı kararlar parti örgütlerinin, militanların çalışmalarına yol gösterecek, gücüne güç katacaktır.

Yaşasın işçi sınıfının birliği!

Yaşasın TKP!

Yaşasın SBKP ve diğer kardeş komünist partileri!

Yaşasın enternasyonalist dayanışma!

TKP ve işçi-köylü bağlaşıklığı üstüne S. yoldaşın konuşması

Yoldaşlar,

Partimizin atılımları bugün Türkiye devrim hareketinin belirleyici özelliğidir. Bu gelişim açıktır, somuttur. Düşmanlarımızı korkutmakta, dostlarımızı sevindirmektedir. Partimiz, işçi sınıfının savaşımına önderlik görevini yerine getiriyor, emekçi yığınlar arasında kök salıyor. Bu gelişme artık geri döndürülemez bir nitelik kazanmıştır. Konferansın toplanması bunun en açık kanıtıdır. Partimizin savaşı, Türkiye devrim hareketi yeni bir aşamaya adım atmıştır. Bu, rasgele olmamıştır. Geleceği olan her olay gibi, bunun da dünü ve bugünü vardır. Bu atılımın bir düşünsel ve moral kaynağı, örgütleyicisi, sürükleyicisi vardır. Burada işçi sınıfının bağrından çıkardığı yılmaz savaşçı, Leninci önderimiz İ. Bilen yoldaşı anmak isterim. MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın, MK Politik Büro ve Merkez Komitesindeki yoldaşların önderliği bundan sonraki savaş aşamalarında da tüm partimiz için sağlam bir güvencedir. Yeni eylem programımız, yolumuzu aydınlatan bir ışık, elimizde keskin bir silâhtir. Sınıf savaşlarının içinde, programın ilkeleri, belgileri yığınlara mal oluyor, eylemde yol gösteriyor. Program ve Tüzüğümüzü onayladığımızı, sınıf düşmanlarına, provokatörlere karşı ödünsüzce savunacağımızı bildirmek isterim.

Yoldaşlar,

Ben konuşmamda köylülüğün durumu ve bazı örgütlenme sorunları, işçi-köylü bağlaşıklığının sağlanması sorunları üzerinde duracağım.

Türkiye ekonomisinde kapitalist üretim ilişkileri egemendir. Kırsal alanlarda da kapitalist üretim ilişkileri, giderek daha ağır basmaktadır. Bazı bölgelerimizde, feodal artıklar varlıklarını sürdürmekle birlikte, belirleyici olmaktan çıkmışlardır.

Bölgeleri tek tek ele aldığımızda, Akdeniz bölgesinde kapitalist üretim ilişkileri egemendir. Ovalarda büyük kapitalist işletmeler vardır. Başta pamuk ekimi yapılmaktadır. Pamuk tarlalarında çalışan tarım işçileri genellikle bölgenin dağlık bölgelerinden, yoksul yörelerden gelmektedirler. Ege bölgesinde, kapitalist işletmeler yanında küçük üreticiler de yaygın durumdadır. Marmara, Karadeniz ve Orta Anadolu bölgelerinde de benzer bir durum vardır. Doğu ve Güney-Doğu Anadolu, feodal kalıntıların olduğu bölgelerdir. Fakat Güney-Doğu Anadolu'da bu kalıntılar hızla çözülmektedir. Ağalık yaygındır. Doksan bin dönümü olan ağalar vardır. Son yıllarda endüstri bitkileri (pamuk, tütün gibi) ekilmeye başlanmıştır. Bu bölgede de kapitalistleşme daha da yaygınlaşıyor.

Köyde ayrışma süreci gelişmektedir. Tarım işçilerinin en yaygın oldukları bölge Akdeniz bölgesidir. Bundan sonra Ege, Trakya ve kısmen

Güney-Doğu Anadolu bölgeleri geliyor. Tarım işçilerinin bir bölümü, devlet üretme çiftliklerinde, Tarım ve Orman Bakanlığının işletmelerinde çalışmaktadır. Bu işçiler arasında sendikalaşma süreci gelişmektedir. Çeşitli tarım işçileri sendikaları vardır. Sınıf sendikacılığının çatısı altında örgütlenen sendikalar bulunmaktadır. Bu güne kadar, Akdeniz bölgesinde (özellikle Çukurova'da) Ege ve Güney-Doğu Anadolu bölgelerinde yer yer tarım işçileri grevleri görülmüştür.

Mevsimlik tarım işçilerinin sendikalaşması, çözümünü oldukça zor bir sordur. Kırsal alanların dağınlıklığı da sendikalaşmayı zorlaştırmaktadır. Buna karşın aktif bir çalışma sonucu sendikalaşma hareketi başarılıdır.

Yoksul köylüler, geçimlerini ırgatlık yaparak, ya da ortaklık, kiracılık yaparak sağlamaya çalışıyorlar. Toprağın parçalı, verimsiz olduğu bölgelerde, kentlere iş bulma özlemi ile göçmektedirler. Temel istemleri olan toprak ve iş için savaşıyorlar.

Orta köylünün elinde işleyebileceği toprağı vardır. Ancak yeterli tarım aracı, sermayesi olmadığından, kredi bulamadığından, ileri tarım teknolojisinden yararlanamaz. Kredilerin dağılımından büyük toprak sahipleri, ağalar, tefeciler aslan payını yutuyorlar.

Bugün üretimi yüzde yüz oranda arttıran yapay gübre ve tarım ilaçlarının kullanılması yaygınlaşmıştır. Orta köylü de bu gereksinmeyi duymaktadır. Şu anda kullanılan yapay gübre ve tarım ilaçlarının % 70'i Akdeniz Bölgesinde, büyük ölçekli kapitalist üretimin yaygın olduğu 4 ilde (Antalya, Mersin, Adana, Hatay) kullanılmaktadır. Kredilerden, üretimi arttıran ileri teknolojiden büyük tarım kapitalistlerinin yararlanması, orta köylünün zararına sonuçlar doğurmaktadır. Büyük çiftlik sahipleri, ucuz mal ettikleri ürünü, orta köylünün yüksek maliyet fiyatından satıyor, böylece daha da palazlanıyorlar. Orta köylü yığınlarında, ürünlerin değerlendirilmesi, kredi elde edilmesi, ucuz gübre, araç ve gereç sağlanması için kooperatifleşme eğilimi güçlüdür. Özellikle bu eğilim son yıllarda güçlenmiştir.

Yoldaşlar,

Son yıllarda köylerde sınıf savaşımı geliyor, yaygınlaşıyor. Köylerden «gaynk yeter!» sesleri «Toprak, iş, özgürlük» belgileri yükselmeye başlamıştır. Toprak ve özgürlük için köylü direnişleri, çıkışları süreklidir. Bu çıkışlar giderek yeni biçimler almaya başlamıştır. Tarım işçilerinin grevleri yanısıra, üretici kurultayları, köylü yürüyüş ve mitingleri, toprak işgalleri görülüyor. Toprakları büyük toprak sahiplerinin elinden kurtarmak, toprağı birlikte işlemek, ürünü paylaşmak, kazanımları devlet organlarına, ağalara karşı ortaklaşa savunmak biçiminde bir savaşım geliyor.

Ülkemizde işçi-köylü bağlaşıklığının sağlam biçimde kurulması, bu bağ-

İşçiliğin güçlendirilmesi için somut maddesel koşullar vardır. Bu yolda olanaklar genişlemektedir. İşçi sınıfının, ilerici-yurtsever gençliğinin, demokratik güçlerin ileri, demokratik bir düzen için yürüttüğü devrimci savaşım, yüzbinlik, beşyüzbinlik çıkışlar, genel grevler, ülkenin bir ucundan bir ucuna köylerde yankılar doğurmaktadır. Geniş köylü yığınları, işçi sınıfının savaşında toprak, iş, özgürlük, köklü demokratik bir toprak reformu gibi kendi temel istemlerinin, özelemlerinin de dile getirildiğini görmeye, kavramaya başlıyor.

Bu durumda, işçi-köylü bağlaşıklığını propaganda düzeyinden, daha örgütlü biçimlere dönüştürmek, yaşama geçirmek gibi çetin ödevler önümüzde duruyor. Bu ödevlerin de üstesinden geleceğiz. Ülkemizi ulusal bağımsızlık, ileri demokratik devrim aşamasından sosyalizme götüreceğiz olan devrim hareketinin temel dayanağı işçi-köylü bağlaşıklığını geliştirip güçlendireceğiz. Köy emekçilerinin çıkışlarını TKP, sendikalar, gençlik, kadın, öğretmen ve öteki meslek örgütleri, ilerici güçler destekliyor. Köylülerin bu çıkışlarda dile getirdikleri demokratik istemlere sahip çıkmak, bu savaşımı devrimci hedeflere yöneltmekle, işçi-köylü bağlaşıklığı yolunda adım atacağız.

Bu arada karşı devrimci, anti-komünist Maocuların ve öteki bozguncu grupların emekçi köylülerin savaşını gerçek rayından çıkartmak, bu savaşta işçi sınıfının savaşından ayırmak, onun karşısına dikmek, provokasyonlarla direnişleri çıkmaz yollara sürüklemek yönündeki çabalarını gözden kaçırmayacağız. Bu çabalar kırılmalıdır, kırılacaktır.

Yoldaşlar,

Parti örgütleri, komiteleri yalnızca kentlerle sınırlanamaz. Parti tüzüğü doğrultusunda köylerde de kurulmalıdır. Bu, önümüzde duran, güncel bir ödevdir.

Köylü yığınlarıyla bağlarımızı güçlendirmede başvuracağımız birinci kaynak tarım işçileridir. Sayıları 1,5 milyona varan tarım işçileri, köylü yığınlarıyla bağ kurma köprüleridir. Köy öğretmenleri de bu konuda olanaklar sağlamaktadır.

İşçi-köylü bağlaşıklığı için önemli bir olanak da işçi sınıfının önemli bir kesiminin henüz tam olarak köylerden kopmamış olmasıdır. Bunun tipik örneği «değişen» kömür işçileridir.

Köydeki örgütlenme için, köy birlikleri ve derneklerinden yararlanmalı, bunları, köylülerin demokratik örgütlenmesi yolunda geliştirmeli, yönlendirmeliyiz.

Yoldaşlar,

Kısaca demokratik toprak reformu konusuna da değinmek istiyorum. TKP, bu sorunu ele alırken, ülkenin ileri, demokratik bir yolda gelişme-

sini, sanayileşmesini gözönünde tutmaktadır. Demokratik toprak reformu, işçi-köylü bağlaşıklığının maddesel dayanağı olacaktır. Köklü bir toprak reformunun geliştirilmesi, erki elde etme, ileri demokratik bir hükümetin kurulması, işçi sınıfının hegemonyasının sağlanması, sosyalizme açılan ileri demokratik bir düzene geçilmesi sorunlarıyla sıkı sıkıya bağlıdır. Ancak böylesi devrimci süreçler içinde programımızda köy emekçilerinin sorunlarının çözümü için öngörülen hedeflere varılabilir. Burjuvazinin zaman zaman ileri sürdüğü «toprak reformu» tasarıları, köy emekçilerinin özlemlerine cevap olamaz, olmamıştır. 60 yıllık deneyim bunun somut kanıtıdır. Burjuvazi başından beri toprak devriminin karşısına çıkmıştır. Göstermelik tasarılar ise, büyük toprak sahiplerini, kapitalist çiftçileri güçlendirmekten başka bir sonuç vermedi, veremezdi de.

Köklü demokratik bir toprak reformunu uygulayabilmek için işbirlikçi büyük sermayenin, büyük toprak beylerinin, ağaların erki, egemenliği, yıkılmalı, işçi-köylü bağlaşıklığına ve tüm ulusal demokratik güçlerin cephe birliğine dayanan devrimci bir erk, böylesi bir hükümet kurulmalıdır. Bu devrimci dönüşümün temel bir koşulu partimizin güçlenmesidir. Partimiz, bütün bu büyük ödevlerin üstesinden gelecektir.

Yaşasın TKP!

Yaşasın işçi-köylü bağlaşıklığı!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi ve Leninizm!

Cephe sorunu üstüne K. yoldaşın konuşması

Yoldaşlar,

Bugün çalışmalarına başlayan Konferansımız, Partimiz için tarihsel bir dönüm noktasıdır. Böylesi bir günde, öncelikle, Partimizin gelişmesine her zaman büyük enternasyonalist bir destek vermiş olan yüce Lenin'in partisine derin dostluk ve yoldaşlık duygularımızı dile getirmek bir borçtur.

Bu tarihsel toplantıyı illegal zor koşullar altında gerçekleştiren TKP Merkez Komitesi ve MK Politik Bürosu'na, başta partimiz MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşa sıcak ve içten duygularla doluyuz.

Konferans partimizin gelişmesinin maddesel bir ifadesi olmaktadır. Ayrıca geleceğe yol gösterici ve ışık tutucudur.

Yoldaşlar,

Partimizin yeni Eylem Programı, pek çok soruna olduğu gibi, bağlaşıklık ve Cephe Sorununa da aydınlık getiriyor. Bu sorun komünist partilerinin her zaman önde gelen, en dirimsel sorunlarından biridir. Çeşitli ülkelerdeki devrimci süreçler gözden geçirildiğinde denilebilir ki bu sorun, Lenin'deki savaş çizgisinde yürümenin ve onu özümlemenin bir denek taşı olmuştur. Komünistlerin ve öteki devrimcilerin başlarına gelen acı yenilgiler ve kıyımlarda bu sorunun gözardı edilmesinin önemli payı vardır.

Tüm ilerici, demokratik, yurtsever güçlerin eylem birliğinin sağlanması, giderek Ulusal Demokratik Cephenin oluşturulması ülkenin somut koşullarına, sınıf güçlerinin karşılıklı yer almasına, somut politik duruma sıkı sıkıya bağlıdır. TKP'nin eylem programında, doğru ve gerçekçi bir şekilde irdelenen bu koşullar ve «bu gelişme işçi sınıfının, köylülerin ulusal ve sosyal kurtuluş savaşında yeni yeni bağlaşıklar kazanmasına, ulusal demokratik bir cephe hareketinin doğmasına elverişli bir ortam yaratıyor. Ülkemizde sınıf güçleri arasındaki ayrışmanın hızlanması artık gözle görülür oluyor. Bir yanda emperyalizmin yerli ortakları, tekelsi, talancısı, toprak ağası, gerici, faşist güçler, öteki yanda işçi sınıfı ve geniş emekçi yığınlar, barıştan, demokrasiden, toplumsal ilerlemeden, sosyalizmden yana olan güçler toplanıyor. Bu soygun ve talan düzenine, gerici faşist karması hükümetin politik cinayetlere varan kanlı saldırılarına karşı değişik sınıf ve katmanlardan, toplumun her kesiminden tepkiler, öfkeler yükseliyor. Demokratik hak ve özgürlükler için savaş kızışıyor. Bu durumda tüm anti-emperyalist, anti-faşist güçlerin eylem birliğini daha geniş çapta sağlama sorunu, partimizin önünde hızla çözümlenmesi gerekli bir sorun olarak beliriyor.

Programda öngörüldüğü gibi, TKP'nin yakın amacı, devrim sürecinin ileri demokratik aşamasına, bu düzeye «işçi sınıfının öncülüğünde, köy emekçilerinin, geniş orta katmanların, devrimci aydın ve gençliğin savaş

ve eylem birliği ile ulaşılacaktır. Bütün bu güçlerin ulusal demokratik cephe birliği, bu amaca ulaşmada tarihsel bir rol oynayacaktır.» Ulusal Demokratik Cephe'nin kurulmasında işçi sınıfının öncülüğünün belirleyici bir önemi vardır. Bu nedenle işçi sınıfımızın Marksçı-Leninci öncü örgütü TKP, bu cephenin de öncüsü, örgütleyicisi, güvencesi olacaktır. TKP, cephe hareketinde işçi sınıfının öncülüğünü sağlamak için çalışır. Ancak öncülük sorunu, cephe politikasında, kağıt üzerinde öne sürülen bir koşul değildir. Partimiz, Ulusal Demokratik Cephe'nin omurgasının işçi sınıfının birliği, iskeletinin işçi-köylü bağlaşıklılığı olduğunu programının, savaşmalarının köşe taşı yapmıştır. Bunun yanısıra ilerici güçlerin eylem birliği, cephenin oluşma sürecinde (yığın eylemlerinin başarıya ulaşmasında) önemli bir rol oynar.

Değişik politik akımlara bağlı ilerici güçlerin eylem birliğini gerçekleştirme sürecinde ilkesel ideolojik savaşım aralıksız süregidecektir. Maoçuluk, goşizm serüvenci eğilimlerle olduğu kadar, sağcı sapmalarla, küçük burjuva sosyalizmiyle ideolojik savaş zorunludur. Özellikle bu akımların eylem ve cephe birliğine ilişkin ters ve bölücü görüşleriyle savaşmak günceldir. Bu görüşlerin yığınlar arasındaki etkinlikleri kırılmadan eylem birliği istenilen boyutlara ulaşamaz, işçi sınıfının öncülüğünün özel ön koşulları yeterince yaratılamaz. Ancak bu ilkesel tutum ilerici, demokratik güçlerin eylem birliğinin önünde bir engel değildir, öyle konmamalıdır.

Bugün, eylem birliği, ilerici güçlerin ortak anti-emperyalist, anti-faşist nitelikli yığın eylemleriyle oluşuyor.

NATO ve SENTO gibi emperyalizmin saldırgan bloklarından çıkılması, ikili kölelik anaşmalarının yırtılması, silâhlanmaya ve savaş kışkırtıcılığına son verilmesi, üslerin sökülmesi, barışçı bir dış politika uygulanması gibi halkımızın dirimsel istemleri uğrunda ilk savaş bayrağını açan TKP, bugün de bu savaşımın başını çekiyor. Yerli-yabancı büyük sermayenin, bankaların, dış ticaretin devletleştirilmesi, ülke çıkarlarına uygun ulusal endüstrinin kurulup geliştirilmesi için savaşıyor. Bu hedeflerin yanısıra, emekçi yığınların ekonomik, sosyal ve demokratik istemleri uğrunda savaşım, eylem birliği platformunun öteki önemli bir yanını oluşturuyor. Tüm anti-demokratik yasaların, özellikle 141. ve 142. maddelerin, TKP'ne konan yasağın kaldırılması, faşist yuvaların dağıtılması, devlet organlarının faşistlerden, gericilerden temizlenmesi, işçi sınıfına sendika seçme özgürlüğünün, genel grev hakkının tanınması, lokavtın yasaklanması, demokratik bir toprak reformunun yapılması, esnaf ve zanaatçıların yıkımının önlenmesi, memurlara sendikalaşma haklarının tanınması, halktan yana, demokratik bir eğitimin, öğrenim özgürlüğünün, can güvenliğinin sağlanması, Kürt halkının eşitlik ve kendi yazgısını özgürce belirleme hakkının tanınması, analığın toplumsal bir işlev sayılarak çalışma yaşamı ile bağdaştırılması, eşit içe eşit ücret ödenmesi gibi istemler grevlerde, direniş-

lerde, yürüyüş ve mitinglerde haykırılıyor. Halktan yana, ilerici ve demokratik güçlerin erki eline alması amacı ile bütünleniyor.

Eylem birliği tek biçimli değildir. Sınıf savaşının her biçimi eylem birliği için de geçerlidir. Bu nedenle, parlamento ve seçimler tek savaşım biçimi değil, ama önemli bir araçlardır. Seçim öncesinde eli kanlı, terörcü, taziancı güçlerin hükümetinin devrilerek yerine eli yurtsever kanına bulanmamış bir seçim hükümetinin gelmesi, seçimlerin daha demokratik bir ortamda yapılmasının ön koşuludur. Böyle bir seçim hükümetinin görevleri kuşkusuz daha sınırlı olacaktır. Faşist çeteleri, yuvaları dağıtmak, bunların elebaşlarını, katilleri yargılamak, devlet organlarını faşistlerden temizlemek, 141. ve 142. maddeleri, TKP'ye konan yasağı kaldırmak, seçmen yaşını 18'e indirmek, yurt dışındaki işçilere oy hakkı tanımak, seçim güvenliğini sağlamak, *Partimiz, böylesi bir programla seçimlere gitme taktiğini eylem birliğinin somut bir istemi saymaktadır.* Bu doğrultuda savaşım tüm parti üyeleri ve örgütleri için güncel bir görevdir.

Yoldaşlar,

Partimizin atılımına paralel ve onunla bağlı olarak son yıllarda ilerici güçlerin eylem birliği yolunda somut ve eskiye oranla daha başarılı adımlar atıldı. Gelişmenin ayırdedici özelliği, bu birliğin işçi sınıfı çevresinde oluşmasıdır. 1 Mayıs ve DGM'lere karşı direnişlerde işçi sınıfının çevresinde ilerici güçlerin eylem birliğinin önemli sayılacak bir ölçüde sağlanması bunun en somut ve ileri örnekleridir.

Burjuvazinin ilerici kanadı zaman zaman eylem birliğine yanaşmış, zaman zaman uzaklaşmıştır. Ulusal burjuvazinin sınıfsal yapısından gelen bu yalpalamalar doğaldır. Yalpalamalar kendiliğinden kalkmayacaktır. Özellikle CHP'nin kararlı demokratik bir konum kazanması, ardıcıl bir çabayla, birleştirici noktalara ağırlık verilmesi ile gerçekleşebilir. Bu süreç uzun erimlidir, değişik biçimler alabilir.

Aydınların örgütlü kesimlerinde, öğretmen, teknik eleman, mühendisler arasında, gençlik içinde işçi sınıfının çevresinde eylem birliğinin zorunlu olduğu kanısı hızla yayılıyor, yaşama geçiyor. Son dönemin ayırdedici özelliklerinden birisi de eylem birliğinin kalıcı örgütlenmelere dönüşme sürecinin başlamasıdır. Gençlik, kadın yığın örgütleri, meslek kuruluşları hedeflerini yazılı bir programa geçirerek kalıcı örgütlenmeler başlatmışlardır. Can güvenliği için, silâhlanma harcamalarının azaltılması için, depremin yıkıcı sonuçlarının giderilmesi için de yaygın örgütlenme girişimleri olmuştur. Bu kesimlere demokratik yığın örgütleri arasındaki eylem birliğinin temel ilkelerinden biri katılanların örgütsel bağımsızlıklarına titizlikle saygı göstermek, ikincisi onların ekonomik ve demokratik istemlerinden uzaklaşmamaktır.

Kimi küçük burjuva sosyalistlerinin ise cephe ve eylem birliği gibi bir

sorunları yoktur. Tersine bunlar bu gelişmenin tekerine çomak sokmaya çalışmaktadırlar. Fakat, buna karşın legal sosyalist akımın içindeki olumlu, tutarlı sosyalistleri, işçileri eylem birliğine çekmek zorunluktur. Eylem birliği süreci, Maoçu, goşist akımların saldırı ve bozgunculuklarına, küçük burjuva sosyalistlerinin çelmeleme çabalarına karşın her geçen gün gelişiyor. Bu sürecin daha da gelişmesi partimizin güçlenip etkisini arttırmasına bağlıdır. Ama bu, oturup beklemek anlamına gelmez. İlerici güçler arasında eylem birliği sürecini geliştirmek için her somut olanak değerlendirilmelidir.

Yoldaşlar,

Bir yandan faşist tırmanış sürüyor, öte yandan işçi sınıfının, halkımızın savaşımı sürekli ilerliyor. Bu durum şaşkırtıcı ve anlaşılmaz değildir. Devrimci süreç geliştikçe, karşı devrimci tehlike de artıyor. Olanaklı olan en geniş bağlaşıklığı kuramadığımız sürece, elde edilen ileri konumların savunulması çok güç olacaktır. Yalnızca yeni konumlar, kazanımlar elde etmek değil, onları nasıl koruyacağımızı da düşünmek, gerekli önlemleri almak can alıcı sorunlarımızdan birisidir.

Sorunun çözümü önce ileri adımların gevşekliğine kendimizi kaptırmamakta, komünist uyanıklığı elden bırakmamakta yatar. İkinci yanı, ilerici güçlerin çeşitli kesimleriyle girilen eylem birliğinde partimizin çıkarını kısa erimli değil, uzun erimli görebilmektir. Tersi tutum, zaten ürkek olan çevreleri itici bir sonuç doğurur. Üçüncü yanı, eylem birliğini, kendiliğinden doğan somut sorunlarla sınırlı tutmayıp bağlaşıklık kurulacak güçlerin somut durumlarına göre planlı programlı bir şekilde geliştirmektir. Özellikle bu noktada yapılacak çok şey vardır.

Yoldaşlar,

Sorunlarımız çoktur. Ama çözülemez değildir. Yeni eylem programımız bu çözüm yolunu gösteriyor. Konferansımız, partimizin önünde yeni ve ileri perspektifler açacaktır.

Partimizin yaptığı atılımda tarihsel bir dönemeç olan 24 Mayıs 1973 kararlarını, partimizin ideolojik ve örgütsel birliğinin maddesel bir ifadesi olan Program ve Tüzüğüümüzü, TKP Merkez Komitesi'ni ve MK Politik Bürosu'nu, partinin politikasını, strateji ve taktiklerini ve Konferansımızın belgelerini içtenlikle onayladığımızı belirtmek isterim.

Bugün komünist coşku ve inancımız bin kat daha artmış, savaş azmimiz bilenmiş durumdadır.

Yaşasın TKP!

Yaşasın ulusal demokratik güçlerin birliği!

Yaşasın Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi!

Kürt sorunu ve TKP üstüne O. yoldaşın konuşması

Değerli yoldaşlar,

Söze başlarken, Partimizin 24 Mayıs 1973 günlü Merkez Komitesi toplantısında yapılan yönetim değişikliğini, o günden bu yana izlenen politikayı, partimizin giriştiği büyük tarihsel atılımı, hazırlanan program ve tüzüğü, Konferansın gündemindeki belgeleri yürekten benimsediğimizi belirtmeyi bir görev biliriz.

Konuşmamda Kürt sorunu üzerinde duracağım.

Bugün ülkemizde bir çok ulusal azınlığın ve Türk ulusunun yanı sıra belli topraklar üzerinde sayıları 8 milyonu bulan, tüm ulusal ve demokratik haklarından yoksun bırakılan bir Kürt ulusu yaşıyor. Egemen, gerici burjuvazi yıllardır Kürt halkı üzerinde baskı, zulüm ve terör uygulamaktadır. Belli dönemlerde kanlı biçimler alan bu baskılara Kürt halkı boyun eğmemiştir. Bugün de eğmiyor. Türkiye Kürdistanında feodal kabuğu yırtıp atan bir kapitalist gelişme vardır. Bunun sonucu olarak sınıfsal ayrışma ve politik kutuplaşma hızlanmaktadır. Bir yandan sınıf savaşı, sınıf bilinci keskinleşirken, öte yandan ulusal bilinç de uyanmaktadır.

Partimiz, ulusların, ulusal azınlıkların hak eşitliğini ve ulusların kendi yazgılarını özgürce belirlemesi yolundaki Leninci ilkeyi programına almıştır. Ülkemizde ulusal sorunu çözecek tek ilke budur. Kuşkusuz bu ilke ancak ve ancak sosyalizmde, proletarya devrimiyle ete kemiğe bürünür. Ezilen ulusun özgür istemiyle yazgısının belirlenmesi, ulusun çoğunluğunun, yani halkın çıkarlarıyla uyumlu olmalıdır. Ulusal sorun kendi kendine yeten, bağımsız bir sorun değildir. Sosyalist devrimin bir parçasıdır, ona bağlıdır.

TKP, Kürt sorununu sosyalizme yönelik ileri demokratik aşamanın önemli bir parçası sayıyor. İşçi-köylü bağlaşıklığı temelinde oluşacak, ulusal demokratik cepheye Kürt emekçi ve yurtseverlerini kazanmak, ulusal bağımsızlık ve ileri demokrasi amacına ulaşmak için de, oradan sosyalizme geçmek için de zorunluktur. Bunun başarılması Türk ve Kürt proleterlerinin birliğini perçinlemeye ve her iki ulustan gelen ayrılmışlığa, şovenizme, ayrıcalıklara karşı ödünsüz, ardıcıl savaşımdan ayrılmaz.

Egemen ulus şovenizmi, Türk büyük burjuvazisinin dayattığı Türk şovenizmi devrimci hareketi bölme amacını güdüyor. İşbirlikçi burjuvazi, egemenliğini sürdürürken, günümüzde faşizme tırmanırken, anti-komünizm ve anti-sovyetizm yanında «Kürt tehlikesi» denilen umacıya da sarılıyor. «Bö-lücülük» edebiyatı, küçük burjuva çevrelerde, ulusal burjuvazinin sosyal demokrat olarak tanınan kanadında da zararlı etkiler yapıyor. Onlar, «Türkiye’de halklar yok, tek halk var» demekle, «Kürt yok Türk var» biçimindeki uydurma şovenist tezle aynı kapıya çıkıyorlar. Kürt sorununu salt

bölgesel geri kalma sorunu olarak görüyor, çözüm yolu olarak da kendi «dengeli kalkınma plânları»nı dayatıyorlar.

Legal sosyalist akıma bağlı yönetici çevreler, yapıları gereği Kürt sorununa Marksçı-Leninci ilkelerle yaşanamıyorlar. Gericiliğin dayatmaları karşısında kimi zaman yalpalıyor, demokratik konularından vazgeçiyorlar.

Maocu akımın Kürt sorunuyla ilgisi karanlık amaçlara dayanıyor. Bunlar Kürt sorununu Türkiye devrimci hareketini, işçi sınıfını bölmek amacıyla alabildiğine sömürüyorlar. Maoculuk da içinde olmak üzere bütün goşist akımlar, Kürt yığınları arasındaki ulusal hoşnutsuzlukları kendi serüvenci amaçlarına araç etmek yolunu tutuyor, karşı-devrimci bir tutumla Kürt halkını provokasyonlara sürüklemeye çalışıyor.

Ezilen, baskı altında tutulan ulusun şovenizmi, Kürt şovenizmi sanki «haklı» nedenlerden kaynaklanıyor görülse de Türk şovenizminden daha az tehlikeli değildir. İki ulus emekçilerinin birliğini gerçekleştirmek için Kürt şovenizmini de kırmak zorunluktur. Bugün gündemde olan hak eşitliği için savaşıma yan çizen Kürt burjuvazisi ayrılıkçı tezler yaygınlaştırıyor. Kendisini emekçi yığınlarına kurtarıcı gibi göstermeye çalışıyor. Eşit haklar için: politik, ekonomik, kültürel tüm alanlarda her türlü eşitsizliği kaldırmak için savaş, ulusun kendi yazgısını özgürce kendisinin çizmesi ilkesinin ön koşuludur. Kürt burjuvazisinin amacı ulusal baskıyı, sömürüyü yocketmek değil, kendi egemenliğini sağlamaktır.

Kürt burjuvazisinden yayılan milliyetçi-ayrılıkçı tezler, Kürt ilericilerini ve sosyalistlerini de şu ya da bu ölçüde etkiliyor.

Bütün bu yukarıda sayılan akımlara karşı, yöntemleri farklı olmakla birlikte savaşmak, bunların yanlışlığını ve milliyetçi, şoven yanını yığınlara göstermek görevi partimizin önünde duruyor.

Proletarya enternasyonalizmi, işçi sınıfının ekonomik mücadelede olsun, politik mücadelede olsun, küçük küçük ulusal birimlere bölünmesini değil, mümkün olan en büyük birlikteliğin savunulmasını gerektirir. Ayrıca ülkemizde Türk ve Kürt emekçilerinin tek proletarya örgütünde, TKP'nde birleşmesinin bütün somut koşulları vardır. Coğrafi kopukluk söz konusu değildir. Türkiye Kürdistanı denilen bölge, kendi iç pazarı olan ayrı ve Türkiye'nin öteki bölgelerinden bağımsız bir ekonomik birim oluşturmuyor. Örneğin burada oluşan işçi sınıfı ekonomik, sendikal savaşımını ayrı ve bağımsız sendikalarda değil, Türkiye işçi sınıfının sendikal örgütlenmesi içinde yapıyorlar. Buna karşılık, Kürt toprak beyleriyle Kürt burjuvazisinin bir bölümü, işbirlikçi Türk burjuvazisiyle bütünleşmiştir. Mecliste, hükümette içtedirler. Türkiye Kürdistanında uygulanan zorla özümseme politikasını birlikte uyguluyorlar.

Öte yandan, ülkedeki güçler oranı tek örgütte savaşmanın yalnızca

koşullarını yaratmakla kalmıyor, bunu zorunlu da kılıyor. Kürt halkının, Türkiye bütününden ve Türkiye işçi hareketinden bağımsız olarak geliştireceği bir hareket, Türkiye halkının emperyalizme, NATO'ya karşı verdiği ulusal bağımsızlık ve demokrasi savaşında başarı kazanamaz; Kürt ulusunun çoğunluğunun çıkarına uygun sonuçlanamaz. Çünkü Türkiye Kürdistanında toplumun sınıfsal bileşimi Türkiye bütününe oranla toprak ağalığı ile uzlaşan burjuvazinin lehinedir. Oysa Türkiye çapında işçi sınıfı başı çeken güç olduğunu, ulusal demokratik savaşının omurgasını oluşturduğunu kanıtlamıştır. Kısacası, Türk-Kürt emekçilerinin, halklarının birliği ulusal ve sosyal kurtuluş savaşının başarısı için vazgeçilmez koşuldur.

TKP Türkiye proletaryasının, yani Türk, Kürt ve tüm ulusal azınlıklardan proleterlerin öncü savaşkan koludur. Çalışma alanı tüm Türkiye topraklarıdır. Partide girmekte hiç bir ulusal ayrıcalık gözetilmemektedir. Partimizde önemli oranda ve her düzeyde Kürt yoldaşlar vardır. Onlar Kürt yığınları arasında birliğin şaşmaz savaşçılarıdır.

Ayrı örgütlenmeyi savunmak bölücülüktür. Tek komünist partisine ilke olarak karşı çıkmayıp, pratikte yan çizmek de tutarsızlıktır, oportünist bir tutumdur.

Sonuç ve ertelenmez görevler:

1. Merkez Komitesinin raporunda geçen, Merkez Komitesi'ne bağlı özel bir büro önerisini sevinçle karşılıyoruz.

2. Ulusal sorun ve özel olarak Kürt sorununa açıklık getiren teorik ve ideolojik çalışmalara hız vermeliyiz.

3. Türk ve Kürt şovenizminin her türlüşüne karşı amansız savaşaacağız. Kürt burjuvazisinin «Biji Kürdistan», «Kürdara Azadi», «Besî Kolati» gibi ayrılıkçı belgelerine karşı «Yaşasın Türk ve Kürt emekçilerinin birliği» belgisini bayraklaştıracacağız. Merkez organ «Atılım»da «Yeni Çağ»da, radyo yayınlarında Kürt sorununu daha etkinlikle işlemek gerekiyor. Yayınlar Türk ve Kürt dillerinden olmalıdır. Kürtçe radyo yayını ivedi bir gereksinimdir.

4. Parti içi eğitimde ulusal sorunu işlemeli, özellikle Kürt emekçiler arasında çalışacak olan kadroları özel bir eğitimden geçirmeliyiz.

Partimiz engin enternasyonalist ve devrimci tutumuyla Kürt demokratik kadrolarına el uzatıyor. Mustafa Suphi'nin yolundan şaşmıyor. Hertürlü güvensizlik sisini, Kürt ilerici çevreleriyle her düzeyde diyaloglar kurarak dağıtacağız. Birliği pekiştireceğiz.

Konferansımıza başarılar dilerim.

Yaşasın TKP!

Yaşasın Kürt, Türk ve tüm ulusal azınlıklardan proleterlerin birliği!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Kadın hareketi ve Türkiye Komünist Partisi üstüne A. yoldaşın konuşması

Değerli yoldaşlar!

Kadın hareketinin içinden gelen bir delege olarak, partimizin yeni atılımlarını sevinçle karşıladığımızı, partimizin yeni eylem programını ve tüzüğünü benimsediğimizi, Parti Merkez Komitesi'ni, MK Politik Bürosu'nu, ve onun Marksçı-Leninci ilkelere sıkıca bağlı, atılgan, savaşkan ve yaratıcı politikasını onayladığımızı belirtmekten kıvanç duyuyorum.

Kadın hareketi genel bir yükselme, hızlı bir örgütlenme ve bilinçlenme süreci içindedir. Bu oluşum, işçi sınıfı hareketindeki gelişmelere yol açan yasallıklarla, nesnel koşullardaki değişimlerle ve TKP'nin son yıllardaki atılımlarıyla sıkı sıkıya bağlıdır.

Kadınlarımız, özellikle işçi kadınlar, bugün sömürüye ve faşizme karşı verilen savaşın her alanında ön sıralarda yer almaktadırlar. Türkiye emekçi kadınları grev çadırlarının önünde nöbet tutuyor, mitingler ve yürüyüşlerde evlatlarını, eşlerini kurşunlatanların, faşistlerin, faşist özcülerinin yakasına yapıyor. 1 Mayıs yürüyüşünde, bir elinde bayrak, bir elinde çocuğu en önde yürüyor. Halkımıza işsizliği ve pahalılığı dayatanların kim olduğunu bilinçle kavrayarak ulusal ve sosyal kurtuluş savaşındaki yerini alıyor.

Daha dün kadar kadın hareketi sayıları 20'yi aşkın örgütte sözde temsil ediliyordu. Ama bu örgütler, burjuva kadınlarının elinde balocu, kermesçi, «hayırsever» örgütleri olmanın ötesine geçmemişti.

Kadın hareketindeki gelişmenin en iyi ölçütlerinden biri kadınların örgütlülük düzeyleridir. Kadın işçilerin sendikalara girmeleri, aktif görevler almaları hızlı bir gelişim gösteriyor. Özellikle son yıllarda, bu gelişme bağımsız, yığınsal bir kadın örgütlenmesine de yol açtı. Bu örgütlenme, ülkenin birçok bölgesine hızla yayılıyor, fabrikalarda, bürolarda ve emekçi mahallelerinde örgütler oluşuyor. Bu örgütlerin bileşimi de sağlıklı bir biçimde gelişiyor. Örgütlü kadınların yarısından çoğu işçi ve emekçi ücretlilerdir. Eve iş alan, evlere iş giden kadınların yanı sıra işçi ve emekçi eşleri-ev kadınları arasında örgütlere katılma oranı yüksektir. Milyonlarca köylü kadın içinde, yani emekçi kadınların en çileli, en ezilen, en örgütsüz kadın yığınlarının arasında da örgütlenmenin ilk adımları atılıyor. Bu alanda daha yapılması gereken çok şey vardır.

Türkiye kadın hareketinin içinde yer alan birçok kadın örgütü arasında, İKP, CHP kadın kolları, legal sosyalist partilerin tabanlarındaki kadın üyeler arasında sürekli bir eylem birliği oluşturma çabaları beliriyor.

Türkiye kadın hareketi ulusal, demokratik güçlerle eylem birliği iliş-

kilerini sürekli geliştiriyor. Başta ilerici sendikalar olmak üzere, ilerici gençlik örgütleriyle, öteki demokratik örgütler ve meslek kuruluşlarıyla iş ve eylem birliği yapıyor.

«Her işyerinde ve mahallede kreş», «Stokholm Barış Çağırısı», «Savaş bütçesinde %10 indirim» v.s. gibi somut sorunlar çevresinde kampanyalar açılıyor. Bunlar, eylem birliği yolunda somut adımlardır.

Türkiye kadın hareketi aynı zamanda uluslararası alanda da ilişkilerini geliştiriyor. Dünya Demokratik Kadınlar Federasyonu ve Dünya Barış Konseyi ile bağlar güçleniyor, bir dizi uluslararası konferansta Türkiyeli kadınlar da temsil ediliyor.

Türkiye kadın hareketi, bir yandan uluslararası kadın hareketinin örgütlerinden, DDKF'nun çalışmalarından, deneylerinden esinleniyor. Bir yandan da başta Sovyetler Birliği olmak üzere reel sosyalizmde kadınların elde ettikleri kazanımlar kadın hareketinin gelişmesinde başlı başına olumlu rol oynuyor.

Türkiye kadın hareketinin örgütlenmesinde bir dizi zorluklar da vardır. Tarihsel, toplumsal bir çok neden, kadın hareketinin gelişmesinde zorluklar yaratıyor. Emperyalizme bağımlılığın, feodal kalıntıların sonuçları kadınların üzerinde bir kat daha etkili oluyor. İşsizlik, eşitsizlik ve eğitimsizlik olguları kadınların sırtına bir kat daha büyük bir ağırlıkla çöküyor. Gelenekler, kör inanışlar, yüzyılların baskısı sonucu doğan bağımlılık ve yükümlülükler, kadınların toplumsal yaşamdaki aktifliklerini köstekliyor. Bunların yanı sıra, kadın örgütlenmesi konusunda kalıcı ve başarılı deneyimlerin olmaması, bazı pratik zorluklar da gelişmenin daha hızlı olmasını engelliyor.

Yoldaşlar,

Kadın hareketinin gelişip güçlenmesindeki engeller yalnızca bunlarla sınırlı değildir. Kadın sorunu ile ilgili yanlışlar ve kadın hareketinin örgütleri karşısındaki ters tutumlar gelişimi engelliyor.

Kadın sorunu karşısındaki yanlışları iki grupta toplayabiliriz: *Birincisi*, kadın sorununu yok sayan, küçümseyen, işçi ve emekçilerin savaşımını «böleceğini» savunarak kadın örgütlerine karşı çıkan sol sekte görüştür. Bu görüşe karşı savaşım verildi ve verilmektedir. *İkincisi*, kadın sorununu kabul etmekle, önemsemekle birlikte, onu sınıfsal temelinden koparan yaklaşımdır. Bu yaklaşım, kadın-erkek karşıtlığını temel alan burjuva feminizmini ve kadın sorununu sömürü düzenine dokunmadan yapılacak düzenlemelerle çözme yanlısı her çeşit oportünist, reformist görüşü içeriyor.

Komünistler bu iki yanlışla savaşıyorlar. Kadın hareketinde Marksçı-Leninici görüşleri egemen kılıyorlar. Kadının kurtuluşu, işçi ve emekçilerin,

genel olarak tüm halkın kurtuluşundan ayrı düşünülemez. Aynı zamanda tüm halkın kurtuluşu da nüfusun yarısını ve çalışanların büyük bir bölümünü oluşturan kadınların örgütlü katkısı olmadan başarısızdır. Kadın sorunlarının çözümü savaşımlı, ulusal bağımsızlık, ileri demokrasi savaşımından ve giderek sosyalizm uğrunda savaşımdan ayrı olarak ele alınmaz. Bununla birlikte, ancak somut ve dirimsel, ertelenmez istemlerden yola çıkan bir örgütlenme ve eylem programı ile güçlü bir kadın hareketi yaratılabilir. Ve ancak, böyle somut istemler uğrunda savaşan kadın yığınları, çözümün köklü toplumsal değişimlere, siyasal egemenlik sorununa bağlı olduğunu kavrayabilirler.

Kadın hareketinin yığınsal olarak örgütlenmesi sorununda da temelden yanlış eğilimler vardır. Kimi legal sosyalist parti yöneticilerinden, her boydan ve soydan sapık akımlara kadar uzanan çevreler, kadın hareketinin bağımsız örgütlenmesine karşı çıkıyorlar. Bu örgütleri kendi partilerinin ya da fraksiyonlarının bir uzantısı durumuna getirmeye çalışıyorlar. TKP üyelerinin, örgütlerinin savaşımlı sonucu bu amaçlarına ulaşamayınca da, kadın hareketinin özerk, yığınsal örgütüne karşı anti-komünizme, anti-sovyetizme başvuruyorlar.

Partimiz, Türkiye kadın hareketinin TKP'ye eylem içinde sınanmış, yeni, genç kadın komünistler yetiştirecek zengin bir kaynak olduğunun bilincindedir. Öte yandan, kadın hareketinin kadınların ve tüm halkın kurtuluşuna katkıda bulunabilmesi, tutarlı bir çizgide gelişebilmesi, bu hareket içinde partimizin yönetici rolünün artmasına bağlıdır. Ne var ki, bütün bunlar yığınsal bir kadın örgütünün bir partinin kadın kolu durumuna getirilmesi anlamına gelmez.

Yoldaşlar,

Partimiz, parti örgütlerimiz, kadın hareketi içinde hiç de küçümsenmeyecek başarılar elde ediyor. Türkiye kadın hareketinin bereketli toprağından, geleceğin genç, atılgan, savaşkan kadın komünistleri, partimizin yeni kadın üyeleri yetişiyor. Onlar, en başında TKP'nin yürüdüğü ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşına, tıpkı ilk ulusal kurtuluş savaşındaki kahraman kadınlar gibi özveriyle katılacaklardır, katılıyorlar.

Yaşasın TKP ve Leninizm!

Yaşasın, dünya kadınlarının barış, demokrasi, bağımsızlık ve toplumsal ilerleme yolunda dayanışması!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

TKP ve gençlik üstüne E. yoldaşın konuşması

Yoldaşlar,

Partimizin bu Konferansı, ülkede sınıf savaşının alabildiğine sertleştiği, işbirlikçi burjuvazinin, toprak beylerinin, gerici partilerin ülkeyi yönetmede eskisi gibi davranamadıkları, işçi sınıfının barış, demokrasi ve toplumsal ilerleme savaşımının her yönden gelişip serpildiği bir dönemde yapılıyor. Konferans, partimizin Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi ile örülü savaş tarihi için önemli bir olaydır. Son bir kaç yılda gerçekleşen atılımların, yığınlar içinde kök salmasının doğrudan bir ürünü niteliğindedir.

Partimizin yeni eylem programı, tüzüğü genç yoldaşlar arasında okundu. Demokratik merkezîyetçilik ilkesi çerçevesi içinde tartışıldı. TKP eylem programı, Marksçı-Leninci ilkelere, proletarya enternasyonalizmine sıkıca bağlı genç yoldaşlar için esin kaynağı olmakta, onlara yol göstermektedir. Eylem programında belirtilen köklü demokratik dönüşümler, çizilen hedefler gençliğin özlemleriyle, savaşımıyla tam bir uygunluk içindedir. Kendim ve parti saflarında birlikte savaştığımız genç yoldaşlar adına partimizin yeni eylem programını, tüzüğünü tümüyle onayladığımızı belirtirim.

MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın okuduğu Merkez Komitesi raporu, Konferans belgeleri, içinde bulunduğumuz dönemin somut özelliklerine, sınıf savaşının bu dönemde bize yüklediği ödevlere, gerekli açıklıklar getiriyor. İçinde bulunduğumuz dönem için partimize gerçekçi bir platform yaratacak olan MK Raporunu, diğer Konferans belgelerini onaylıyorum. Merkez Komitesi'nin, MK Politik Bürosu'nun ve Genel Sekreterliğin geliştirdikleri politik çizginin, bir bütün halinde çalışmalarının verimli ve başarılı olduğu inancındayım.

Yoldaşlar,

Ülkemizde gençlik hareketi önemli gelişmeler gösteriyor. Partimiz bu gelişmeleri dikkatle izliyor ve gençlik hareketine gerçek bir gelişme perspektifi gösteriyor. Gençlik, çeşitli sınıf ve katmanların genç kuşaklarını birleştiren bir sosyal kategori, bir bakıma toplumun aynası gibidir. Toplumdaki değişimleri, gelişen sosyal, politik süreçleri olduğu gibi yansıtır. Hatta kimi zaman bu yansıma daha keskin ölçülerde kendini gösterir. Komünistler, gençlik hareketini, ekonomik, sosyal ve politik süreçlerin bütünlüğü içinde ve sınıf savaşımıyla bağıntılı olarak ele alırlar.

Ülkemizde emperyalizmin dayattığı derinleşen ekonomik ve sosyal bunalımların en ağır yükü işçi ve emekçi sınıfların, özellikle onların genç kuşaklarının omuzlarına yüklenmektedir. Tarımda ve endüstride çok sayıda genç, daha çok küçük yaşlardan başlayarak üretim sürecine katıl-

makta, en ağır koşullarda çalıştırılmaktadır. Bir o kadar genç de işsizdir. Egemen sınıfların çıkarlarına göre ayarlanmış eğitim düzeni yüzbinlerce genci okul kapılarından geri çevirmektedir.

Bu durumda işçi, köylü ve öğrenci gençler, daha geniş ölçülerde birleşmek, Amerikan emperyalizminin, işbirlikçi burjuvazinin egemenliğine, yerli ve yabancı tekellerin sömürüsüne karşı savaşmak gereğini duyuyorlar. Her türlü sömürü ve ezgiye son vermeden gerçek kurtuluşa ulaşamayacaklarını gittikçe daha açık görüyorlar.

Gençlik yığınları uzun yıllardan beri emperyalist bağımlılığa karşı ulusal direniş hareketinin içinde yer almakta, yiğitçe dövüşmektedir. TKP, her zaman ilerici, yurtsever gençliğin yanında olmuştur. Tütüncü Abbaslardan, Turan Emeksizlerden, Demircioğullarına, Gezmişlere, Harunlara uzanan halkımızın yiğit gençlerine büyük değer biçiyor. Bunun yanısıra işbirlikçi burjuvazinin, Maocuların tuzaklarına, küçük burjuva serüvenciliğine karşı gençliği sürekli uyarıyor. İşçi sınıfının savaşımı, gençlik hareketine büyük bir güç vermekte, ona gerekli açınımları sağlamaktadır.

Gençlik arasında, özellikle öğrenci gençlik arasında eskisinden farklı olarak işçi sınıfıyla sıkı bağlar kurmaya, halkımızın ulusal ve sosyal kurtuluş yolunu izlemeye doğru güçlü bir eğilim geliyor. Gençlik işçi sınıfının savaş belgelerine dört elle sarılıyor. Bunun yanısıra, ülkemizdeki gençlik hareketinin uluslararası gençlik hareketiyle bağları da (bütünü engellemelere karşı) güçleniyor.

Gençlik hareketindeki bu gelişmeler, partimizin, genç yoldaşların ardıcıl çabaları sonucu gerçekleşmektedir. Biz komünistler, gençlik hareketini partimizin yedek gücü olarak görmekteyiz. Gençliği kazanmak, onu Marksizm-Leninizm temelinde eğitmek, gençlerin ateşli birer yurtsever ve enternasyonalist olmalarını sağlamak, komünistlerin başta gelen savaş ödevleridir.

Yoldaşlar,

Ülkemizdeki gençlik hareketinin, izlediğimiz politikanın bazı yönlerini biraz daha yakından ele almakta yarar var. İşçi sınıfı hareketinin gelişmesi, partimizin son yıllardaki atılımı sonucunda, gençlik hareketi önemli bir politik ayrışma sürecine girdi. Bu ayrışma kaçınılmazdı. Gençliğin en geniş yığınsal birliği ancak bu yolla gerçekleşebilirdi. Partimizin ideolojik savaşımı, bu ayrışmanın sonucunu belirledi.

Gençlik hareketi, 12 Mart döneminin karmaşasından, serüvenci çıkışlardan gittikçe arınıyor, uzaklaşıyor. İşçi sınıfına ters, bozguncu akımlar geriliyor. Legal sosyalist akımın gençlik içinde herhangi bir etkinliği yoktur. Bazı çevrelerin yaygın alanındaki bölücü girişimleri bir sonuç vermedi. Gençliğin heyecanından, sorunları en kısa yoldan çözmeye eğiliminden,

atılğanlığından yararlanmaya çalışan Maocu, goşist guruplar, eski komunlarını yitirmekle birlikte etkinliklerini yer yer sürdürüyorlar. Anti-komünizm, anti-sovyetizm batağında hızla yol alan bu guruplar, eskiden olduğu gibi şimdi de gençlik hareketine yaslanarak sınıf savaşına, anti-emperyalist, demokratik harekete zarar vermeye, onu dumura uğratmaya çalışıyorlar. Ne var ki bu oyunlar artık sökmüyor. Yaptıkları derme çatma dernekler kurmaktan öteye geçemiyorlar.

Gençlik hareketi içindeki sosyal demokrat akım yurt ölçüsünde örgütüdür. Ancak bu hareketin militan bir niteliği olduğu söylenemez. Genel olarak bu gençler, sosyal demokrat ideolojiyi aşmakta, anti-komünist ön yargılardan sıyrılmakta, sınıf uzlaşmacılığına karşı gitmektedirler.

Üzerinde durulması gereken bir başka önemli güç Kürt gençliğidir. Bu halkın, bu ulusun genç kuşağı, nesnel durumları gereği, hızlı bir politik hareketlilik içindedir. Yakın tarihlere kadar Kürt gençliği arasında çeşitli ters akımlar, özellikle milliyetçi akımlar tek başlarına etkili olmaktaydılar. Ancak Kürt gençliği, şimdi daha geniş ölçülerde işçi sınıfıyla bağlar kurmaya, partimizin veya örgütlü gençlik hareketinin sıralarında yer almaya başlıyor. Türk ve Kürt gençliğinin dayanışması ortak düşmana, egemen gerici faşist güçlere karşı savaşımı geliştiriyor.

Gençlik arasındaki çalışmalarımızda, ilerici nitelikli politik akımlara ve partilere bağlı gençler arasında eylem birliğinin gelişmesine büyük önem veriyoruz. Gençliğin daha geniş ve daha ileri bir örgütsel birliğe ulaşması için var gücümüzle çalışmaktayız. Gençlik bu sorunu, ulusal, demokratik güçlerin birliği platformu üzerinde, kendi eylemini bağımsız geliştirebilme yeteneğiyle, kendi özerk örgütlenmesiyle çözecektir.

Gençliğin bağımsız, yığinsal örgütlenmesi, işçi köylü, öğrenci gençliği bir bütün halinde kucaklıyor. Dar, sekter bir örgütlenme yerine gençliği en geniş ölçülerde birleştiren bir örgütlenme süreci geliştiriyor.

Özellikle faşist saldırıların yoğunlaştığı bu dönemde anti-faşist ilerici gençliğin birliği sorununa dikkatle eğilmekteyiz. Gençlik bu birliği sağlayabildiği, kanlı terör dalgasına karşı işçi sınıfıyla sıkı bağlar kurabildiği, çıkışlarını yığinsallaştırabildiği ölçüde faşist saldırıları geriletebilir. Bu yolla, burjuvazinin, Maocuların, Troçkistlerin provokasyonlarından kendini koruyabilir.

İşçi sınıfının genç kuşakları arasında çalışmak, komünist harekete başlı başına atılım sağlayacak bir iştir. Bu açıdan işçi gençlik örgütlenme, ajitasyon ve propaganda çalışmalarında baş yeri tutuyor. Bu çalışmalar, partimize çok sayıda genç işçi kadroları hazırlıyor. Amansızca sömürülen, her türlü güvenceden yoksun genç işçilerin ekonomik ve sosyal sorunlarıyla ilgilenmek, onları daha geniş ölçülerde örgütlemek, sendikal savaşımında etkin yer almalarını sağlamak, işçi sınıfının bu en dinamik ve ileriye

açık kesimini Türkiye Komünist Partisi'ne kazanmak için çalışmalarımızı daha da derinleştirmek zorundayız.

Köylü gençliğin örgütlenmesinde başlanacak, yapılacak çok iş vardır. Bu alandaki olanaklarımız henüz sınırlıdır. Partimiz, genç köylülerin örgütlenmesine özel bir önemle eğilmek, onların topraksızlıktan, geri üretim ilişkilerinden doğan sorunları üzerinde etkili bir ajitasyon, propaganda çalışmasına girmek zorundadır. Bu çaba, köylü gençliğin örgütlenmesine yönelik özel bir çalışma planı çerçevesinde yürütülmelidir.

Yoldaşlar,

Burjuvazi ulusal kurtuluş savaşından bu yana gençliğe yoksulluktan, açlıktan, işsizlikten ve yıkımdan başka bir şey vermedi. İşbirlikçi burjuvazi, gençliği köşe başlarında kurşunlatıyor. İşkencelerden geçiriyor. Oysa gençlik, koca bir gelecek kurma özlemiyle yanıp tutuşuyor. Bu geleceği işçi sınıfıyla yan yana onun Marksçı-Leninci savaşkan kolunun öncülüğünde kazanabileceği gerçeğini her gün daha iyi anlıyor. Sovyetler Birliği, öteki sosyalist ülkeler gençliğinin elde ettiği kazanımlar, üretim sürecindeki ve toplumsal yaşamdaki etkin yerleri, ülkemiz gençliğini de sosyalizme özendirici, parlak bir örnek olmaktadır.

Ulusal ve uluslararası devrim süreçlerinin etkileriyle, genç yoldaşların özverili, ardıcıl savaşlarıyla partimiz, ülkemizdeki gençlik hareketinin gelişmesinde belirleyici güç olmuştur. Gençlik, partimizin çizdiği yoldan şaşmadan, sabırla ve inançla yürüyecektir.

Yaşasın TİKİP!

Yaşasın gençliğin ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımında işçi sınıfına bağlılığı!

Yaşasın Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi!

Yurtdışındaki işçiler ve TKP üstüne Ö. yoldaşın konuşması

Yoldaşlar,

Yurt dışında bulunan yurttaşlarımızın ezici çoğunluğunu işçilerimiz oluşturuyor. Sayıları 700 bini, aileleriyle birlikte 1 milyonu geçen Türkiyeli işçilerin yüzde 70'i Federal Almanya'da çalışıyor. Geri kalanları Batı Avrupa'da sırasıyla, Batı Berlin, Fransa, Hollanda, Avusturya, İsviçre, Belçika, Danimarka, İsveç ve İngiltere'ye dağılmışlardır. Son üç yıl içinde 300 bine yakın Türkiyeli işçi yurda kesin dönüş yapmaya zorlanmıştır. Bu olay, derinleşen bunalımın yükünü, emperyalist tekellerin ne denli ağır bir biçimde göçmen işçilerin sırtına bindirdiklerini ortaya koymaktadır.

1960 yıllarından bu yana Batı Avrupa'da devlet-tekelleştirilmiş kapitalizmi, daralan sömürü olanaklarını genişletme yollarını aradı. Bilimsel-teknik devrim sürecinin de zorlamasıyla kapitalist işgücü pazarlaması uluslararası boyutlara vardı. Emperyalist tekeller, yığınsal olarak göçmen işçi çalıştırarak çok uluslu bir «yedek işçi ordusu» oluşturdu. Böylece yabancı işçileri ucuzca çalıştırıyor, yüksek ek kârlar vuruyor, kendi başına hareket olanakları kısıtlı bir işçi yığınına kendi çıkarları uğruna oradan oraya aktarıyor. Ve yabancı işçileri yerli işçilere karşı çıkarmakla işçi sınıfının ekonomik ve politik savaşımını bölmeyi amaçlıyorlardı.

Sonra, Türkiye'den dışarıya akan işçi göçüne bu sürece, işbirlikçi büyük burjuvazi, bunalımları, başta işsizliği hafifletecek bir süpürgeyle bakıyor. Bu olay, Türkiye'de yeni sömürgeciliğin, ülkeyi emperyalizmin ekonomik sistemine bağlamanın bir yöntemi olarak beliriyor.

Gelmiş geçmiş tüm hükümetler gibi, gerici-faşist karması Demirel hükümeti de yurtdışındaki işçilere birer döviz makinası olarak bakıyor. Yurda kesin dönüş yapmak zorunda kalan işçilerin haklarını korumak yerine, onların Batı Avrupa bankalarında biriken dövizlerine göz dikiyor. Tunç'lar, Şide'ler, sarı sendikacıların Batı Avrupa'daki temsilcileri de bu yağmada pay kapma yarışındadırlar.

CHP çevreleri de yurt dışındaki işçilerin sorunları karşısında yüzeysel çözümlerin ötesine geçmiyorlar.

El kapılarına köle gibi satılan işçilerimiz, en başta, Türkiye'de ileri demokratik bir düzenin kurulması, işyerlerinin açılmasıyla ülkelerinde çalışmak ve insanca yaşamak istiyorlar. Sorunların kesin çözümü, ne yurt dışında sürekli kalmak, ne de «üç-beş kuruş biriktirip bir iş sahibi olmak» değildir. Bu gerçek gitgide geniş yığınlarca kavranıyor.

Emperyalist tekeller, bunalımın yükünü başta yabancı işçilerin sırtına

yıktılar. Zaten düşük olan ücretleri daha da düşürdüler, çalışma temposunu, bantların hızını arttırdılar. Oturma ve çalışma izinlerini, serbest çalışma, özgürce konut ve işyeri seçme, ailesini yanına getirme olanaklarını, sosyal güvenlik haklarını yeni yönetmenliklerle daha da kısıtladılar. Yabancı işçiyi kendi ülkesine sürme korkutmacasını, sömürüyü daha da katmerleştirmek için baskı aracı olarak kullanıyorlar.

Üç yüz bini aşkın işçinin aileleriyle birlikte yurda dönüşü emeklilik ve çocuklarla, gençlerin eğitimi sorununu ön plâna çıkardı. Yurda dönen ve emekli olan işçiler emeklilik sigortası haklarından kısıtlı olarak yararlanmakta, milyonlarca liralık hakları Batı Avrupa ülkelerinin sigorta kasa-larına kalmaktadır.

Yüzbinlerce çocuğun ve gencin eğitim durumu ise tam bir çıkmazdadır. Yarıya yakın bir kısmı hiç okula gidememekte, öteki kısmı ise ne kendi dillerinde, ne de buldukları ülkenin dilinde doğru dürüst bir eğitim görmektedir. Böylece bu çocuklar, ana-babaları gibi düz işçi kalmaya, çok uluslu yedek yabancı işçi ordusunun ikinci kuşağını oluşturmaya itilmektedir. Dönüş yapanların çocuklarının da öğrenimi sürdürmeleri olanakları çok kısıtlı kalmaktadır.

Partimizin programında yer alan bütün sorunlar, yurt dışındaki işçilerimizin savaş gündeminindedir. Burada, işçilerimizin toplanma, örgütlenme, seçme ve seçilme gibi politik haklarının yerli işçilere göre, yabancılar yasasıyla ve çeşitli yöntemlerle kısıtlanmış olduğunu belirtelim. Özellikle yurt dışındaki işçilerin buldukları yerde oy kullanma hakları uğrunda savaşım güncellik kazanmıştır.

Yoldaşlar,

Yurt dışındaki işçilerimiz, Türkiye işçi sınıfının olduğu gibi yaşadıkları ülkelerin işçi sınıfının da bir parçasıdır. Sömürülen sınıf olarak tüm işçilerin temel sorunları aynıdır. Ortak düşmana, tekelci kapitalist düzene, tekellerin sömürüsüne karşı, ekonomik, sosyal ve politik hakları için yerli işçilerle, diğer uluslardan işçilerle omuz omuza bir sınıf savaşı yürütüyorlar. Birlikte grevlere gidiyorlar, yürüyüşlere geçiyorlar. 1 Mayıs'larda miting alanlarını birlikte dolduruyorlar.

Aynı zamanda işçilerimiz, ülkede ileri demokratik bir düzen için verilen savaşla dayanışmada, katkıda bulunuyor. Öteki uluslardan işçileri bu dayanışmaya çekiyor. TKP bu iki yönlü savaşımı destekliyor ve örgütüyor. Kendi örgütlerini de bu savaşlar içinde, onlara yön verecek biçimde kuruyor. İşçi sınıfı savaşının ulusal ve uluslararası yönleri bu somut koşullarda özel bir biçimde örülüyor. Proletarya enternasyonalizmi ilkeleri eyleme, yaşama geçiyor. TKP bu Leninci ilkeleri işçilerimizin çalıştığı ülkelerin kardeş komünist partileriyle işbirliği ve uyum içinde, yaratıcı bir biçimde

uygulamaya büyük özen gösteriyor. Alman Komünist Partisi'nin, Fransız Komünist Partisi'nin ve öteki kardeş partilerin gösterdikleri dayanışmaya partimiz büyük değer biçiyor. Bu partilerin basın şenliklerinde değişik dillerde konuşan yüzbinlerce emekçi TKP ve «Atılım»la dayanışmalarını haykırıyor. İşçilerimiz izinlerde ya da temelli yurda döndüklerinde bu zengin deneyleri, uluslararası işçi sınıfının savaş geleneklerini de beraberlerinde getiriyorlar.

TKP, yurt dışındaki işçilerimizin ekonomik ve politik hakları için savaşıyor. O, bu işçilerin öteki uluslardan işçilerle birlikte en geniş, yığınsal sınıf örgütleri olan sendikalarda örgütlenmeleri için savaşıyor. Partimiz sendikalarda komünistlerin, bilinçli aktif işçilerin, arkadaşlarının güven ve saygısını kazanarak bunları parti kadrolarına kazanmak için çalışıyor. İşçi sınıfının tekellere karşı ortak savaşını bölmeye, parçalamaya yönelen her türlü oportünist akımla, şovenizmle, Batı Avrupa emperyalistlerinin desteği ile Türkiye'deki gerici-faşist güçlerin örgütlediği faşist güçlerle, baskılarla, Maocu, Troçkist, anarşist akımlarla savaşıyor.

Yurt dışındaki işçilerin örgütlülük düzeyi hızla geliyor. Herici yığın örgütleri Türkiyeli işçilerin bilinçlenmesinde ve örgütlenmesinde önemli rol oynuyor. TKP bu örgütlerin, tekellerin baskı, sömürü ve egemenliğine karşı farklı görüş ve inançtaki işçilerin daha yığınsal olarak katıldığı örgütler olarak gelişmesi yolunda çaba harcıyor.

Yoldaşlar,

Partimizin son yıllardaki büyük atılımı, yurt dışındaki işçilerimiz, yurt-sever aydınlar, parti sempatanları ve üyeleri arasında coşku yarattı. Savaş azmimiz bilindi. Yoldaşlarımız şimdi daha da inançla, dört elle göreve sarılıyor. Savaşımın sonuçları, yürüyüşlere «TKP'ye özgürlük» belgisinin egemen olması biçiminde yansıyor. Maden derinliklerinde koyalarda ya da vagon kapılarında, işletmelerin duvarlarında, makine ve tezgâhlar üzerinde «TKP'ye özgürlük» belgisi yazılıyor, okunuyor. Madenlerde ve fabrikalarda yeni yeni temel parti örgütleri, hücreler kuruluyor. Partimiz gelişiyor.

Yoldaşlar,

İ. Bilen yoldaşın okuduğu Merkez Komitesi raporunda da belirtildiği gibi, yurtdışındaki işçiler partimizin gelişmesinde önemli bir kaynak, köprü başı olmuşlardır. Yurtdışındaki komünistler, MK'nin örgütlenme taktiklerini başarıyla yaşama geçirmişlerdir. Şimdi, yurtdışındaki serbest çalışma, örgütlenme koşullarını daha iyi değerlendirmek ve yurda atılan bu köprüyü yıkılmazcasına pekiştirmek için savaşıyoruz. Bu savaşta partimizin, Bilen yoldaşın önderliği yolumuzu aydınlatıyor.

Programı, tüzüğü, partinin politikasını, yönetimini onaylıyoruz. Konfe-

ransın toplanması çok yerinde olmuştur. Partimizin savaş yolunda Konferans yeni bir dönüm noktası olacaktır, yeni utkulara yol açacaktır.

Türkiye işçi sınıfının savaş örgütü TKP bayrağı altında ileri!

Yaşasın TKP!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Yaşasın Leninizm!

TÜSTAV

Basın-yayın alanında Partimizin önünde duran sorunlar üstüne T. yoldaşın konuşması

Yoldaşlar,

Uzun bir aradan sonra bugün burada, partimizin, Türkiye Komünist Partisi'nin Konferansı'nı toplamış bulunuyoruz.

Bu Konferansın toplanması, Türkiye işçi sınıfı hareketinde bir dönüm noktasıdır, tarihsel bir olaydır, partimizin son yıllarda yaptığı atılımın vardığı doruk noktasıdır. Bu Konferanstan Türkiye işçi sınıfının Leninci öncü kolu, onuru, zeyrekliği olan partimiz çok daha güçlenmiş olarak çıkacaktır. Partimizin son yıllardaki atılımında, bu Konferans'ın düzenlenmesinde payı olan, emeği geçen tüm yoldaşlara, Merkez Komitesi üyelerine ve en başta da Bilen yoldaşa çok şey borçluyuz. Partimizin yapısını Marksçı-Leninici temellere orturtan, yeni program ve tüzüğünü tümüyle yürekten onaylıyoruz.

Yoldaşlar,

Bugün birbirine karşı iki dünya sistemi, sosyalist ve emperyalist dünya sistemi arasındaki ideolojik savaş, burjuva ideolojisiyle işçi sınıfı ideolojisi arasındaki savaş evrensel çapta sürüyor. Barış ve ülkeler arasında gerginliği azaltma yolunda önemli adımların atıldığı günümüzde, ideolojik savaş daha da keskinleşiyor. Biz komünistler, işçi sınıfının dünya görüşünden, Marksizm-Leninizm'den, proletarya enternasyonalizmi ilkelerinden bir milim bile ödün vermeyeceğiz. Anti-sovyetizme ve anti-komünizmin her türlüüne karşı savaştan bir an bile geri durmayacağız.

Egemen ideoloji, egemen sınıfın ideolojisidir. Bu Türkiye'de de böyledir. Türkiye her bakımdan emperyalizme bağlı bir ülkedir. Ideolojik bakımdan da bağlıdır. Emperyalizm, tekelci burjuvazi ve toprak ağalığı egemenliği, yalnız baskı ve terörle değil, gerici ideolojilerini dayatarak, sürdürüyorlar.

Emperyalist ve gerici ideolojilerin egemen olduğu ülkemizde, yaygın bir kültürel gerilik süregidiyor. Milyonlarca insanımız hâlâ okuma-yazma olanğından yoksun. Kadın nüfusta okur-yazar olmayanların oranı olağüstü yükseliyor. Kürt halkının ise, kendi dilini, edebiyatını yazma, basma, yayma, kültürünü geliştirme olanakları zorla ellerinden alınmış, bu halkın dilini her yerde serbest konuşması bile yasaklanmıştır.

Öte yandan, dinsel kurumlar aracılığıyla emperyalizm ve işbirlikçi burjuvazi dinsel gericiliği, mezhep ayrılıklarını körüklüyor. Yığınları bu yolla afyonlamaya çalışıyor. Feodal kalıntıların yaygın olduğu yörelerde en kör inançlar hâlâ yaşıyor.

Emperyalist damgalı işbirlikçi burjuvazinin ideolojisi, töre dışılık, bir

yandan çok yönlü sapıklık, yozlaşma ve en kaba milliyetçi, ırkçı kılıklarla halkın karşısına çıkıyor. Öte yandan da, reformizm ve «sol» oportünizm biçimleriyle de özellikle işçi sınıfının sıralarına sızmaya çalışıyor. Bütün bu ters ideolojilerin tümü, ülkemizdeki sınıfsal durumdan, özellikle yolunu şaşırın küçük burjuva aydınlarıyla, mülkünden olan küçük burjuva öğelerden kendisine yandaş buluyor.

Emperyalizmin, burjuvazinin ideoloji çemberi kırılmaz değildir. Emperyalist, burjuva kültüre karşı, emekçilerin-halkın da yeşeren, boy verip serpilerek demokratik, sosyalist kültür öğeleri var. Toplumun bütün alanlarında bu iki ideoloji arasında kıyasıya bir savaşım sürüyor.

Bugün illegal bir partiyiz. Bu alanda da illegal ve legal her fırsattan yararlanmalıyız.

İdeolojik savaşımında, özellikle radyo ve televizyonun faşistleştirildiği günümüzde, yurtsever, demokratik güçlerin yayını olan «Bizim Radyo'nun işlevi daha da büyüdü. İdeolojik savaş alanında partimizin rolü tartışılmaz. «TKP'nin Sesi» radyosunun kurulması ve yayınlarını arttırmasıyla, savaşım güç kazanmıştır.

Radyo yayınlarını, «TKP'nin Sesi» yayınlarını, parti örgütlerinin düzenli yayması gerek. Bu radyo yayınlarını düzenli dinlemek, basıp çoğaltmak, bunu örgütlemek bir ödev olarak önümüzde duruyor. Temel örgütleri, parti üyelerini bu yolda eyleme çekme zorunluktur.

Partimizin atılımı, parti basınına da büyük bir canlılık getirdi. TKP Merkez Komitesi organı «Atılım», parti kadrolarının elinde ideolojik bir savaş silâhidir. «Atılım»ı çoğaltmak, yaymak, yığınlara iletmek de başta gelen ödevlerimizdendir. Yayın organlarına haber, bilgi yollamak, yazı yazmak, militanları bu yolda özendirmek, yüreklendirmek ertelenmez bir ödevdir. Lenin'in vurguladığı gibi, parti basını kolektif propagandacıdır, ajitatördür, kolektif örgütleyicidir. Parti basınıımız yetkinleştikçe, örgütlenme çalışmaları güçlenmekte, örgüt olarak gelişme hızlandıkça, parti yayınının içeriği, biçimi daha da zenginleşmekte, yetkinleşmektedir. İdeolojik savaşla, örgütlenmemiz kol kola, iç içe yürüyecektir.

Aylık «Yeni Çağ» dergisini de daha düzenli bir biçimde dağıtmak ve yaymak, zamanında çıkarmak önümüzde duran ödevlerdendir.

15 günlük «Durum» bülteni, partimizin çalışmalarını kardeş partilere ileten bir enformasyon organıdır. İngilizce, Fransızca, Almanca çıkmalıdır. Dünya komünist ve işçi hareketini, dünya demokratik kamuoyunu eylemlerimizden haberli kılmak gücümüze güç katacaktır. Ayrıca, bu alanda, «Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisinden, komünist ve işçi partilerinin «Enformasyon Bülteni»nden daha etkin yararlanmak zorundayız.

Lenin, 1900'lerin başlarındaki Rusya'yı değerlendirirken, çok sayıda

yerel yayın olduğunu, merkezi yayın organlarının zayıf kaldığını belirtiyor, bu da hareketin, kopukluğunu, zayıflığını ya da lüks içinde olduğunu gösterir diyordu. Öyleyse, yayın alanında güçleri toplamak, ana ağırlığı merkez organlarına vermek zorunluktur. Legal yayın olanaklarını da sonuna kadar zorlamak, bu olanaklardan yararlanmak gerekiyor. Dünya komünist ve işçi hareketinin ortak belgelerini, yapıtlarını olduğu gibi, özgün araştırmaları da legal olarak yayınlamalıyız. Bu alanda illegal yayınlarımızı popülerize edebiliriz.

Bu arada Kürt dilinde gerek radyoda, gerekse kimi yazılı organlarımızda yayın yapmak da büyük bir gereksinimdir.

Liberal, demokrat, yurtsever basınla yakın ilişkiler kurmak, var olan ilişkileri derinleştirmek gereklidir.

Basın tekellerinin dağıtım üzerindeki egemenliklerinin etkinliğini kırmak için, gerekli önlemleri almak da önde duran sorundur.

Örgütsel birliğimiz, ideolojik birliğimize dayanıyor. Bu birliği gözbebeği gibi koruyacağız. Parti programımızı yaymak, içeriğini açmak, yazıyla, sözle yığınlara benimsetmek gerek. Politik, ideolojik hiç bir konuda kadrolarımızın zihninde en küçük bir bulanıklık bile olmamalıdır. Bu bakımdan yayınlarımızda her kavramın açık-seçik işlenmesi, araştırmalar yapılması, bu araştırma sonuçlarının parti basınında tartışılması ve her yeni beliren sorunda görüş birliğinin bu yolla sağlanması gerekiyor. Pratik önlem olarak, Plâtfom'da belirtilen «araştırma ve çeviri bürolarının oluşturulması ve var olanların güçlendirilmesi» kararı sevindiricidir.

Çeşitli olanaklardan yararlanarak sürdürülen Parti içi eğitim çalışmalarını daha da yoğunlaştırmak gerekiyor. Uluslararası komünist hareketin ortak sorunlarının öğrenilmesinin yanı sıra, ulusal çapta sorunlarımızı, işleyecek, açıklığa kavuşturacak yönde eğitimi yoğun olarak ele almak zorunluktur.

Yoldaşlar,

Biz Leninci ilkeleri yaşama geçirdikçe, biz bolşevikleştikçe üstesinden gelemeyeceğimiz hiç bir sorun yoktur. Ideolojik savaşımında utku işçi sınıfınındır.

Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

İÇİNDEKİLER

	<i>Sayfa</i>
<i>Erich Honecker</i> Barış ve insanlığın mutluluğu uğrunda altmış yıldır süren savaşım	577
<i>Boris Ponomaryov</i> Barış ve sosyalizm davasının başarısı için sağlam yol – komünistlerin birliği	586
<i>Zahi Karkabi, Jeronimo Carrera</i> Köyde sosyalizm	599
<i>Jorge Insunza</i> Devrimi gerçekleştirme yolları	620

ÖZEL SAYFALAR

xx: TKP Merkez Komitesinin bildirisi	633
xx: TKP Merkez Komitesinin açıklaması	635
xx: TKP temsilcisinin 1–3 Temmuz günlerinde yapılan Alman Komünist Partisi'nin yayın organı «Unsere Zeit» şenliğinde uluslararası dayanışma mitinginde yaptığı konuşmanın özeti	638
xx: Açıklama	640
<i>A. Saydan</i> Sınıf savaşında kutuplaşma ve genel grev sorunu	640
xx: TKP Konferansından	644